

Americké Listy

ZALOŽENÉ 1874 JAKO NEW YORKSKÉ LISTY, V LETECH 1990-1996 ČESKOSLOVENSKÝ TYDENÍK

ROČNÍK 20, ČÍSLO 13

ČTVRTEK, 16. ČERVENCE 2009

\$2.00

Many, many, many...

ZITA SUJOVÁ
Pre Americké Listy

Slovenský denník *SME* uverejnil príjmy špičkových slovenských politikov a statných úradníkov, podľa toho, ako ich uviedli vo svojich majetkových priznaniach. A hneď pak tabuľku so sumami, ktoré dostali v skutočnosti.

Napríklad prezident Ivan Gašparovič priznal 2,904,000 Sk, ale v skutočnosti (podľa výpočtov denníka *SME*) dostal až 3,384,000 Sk (v hrubom).

Premiér Robert Fico priznal 1,359,500 Sk, ale dostal vyše 1,700,000 Sk; predseda parlamentu Pavol Paška 906,000 Sk (1,486,800 Sk); predseda SNS Ján Slot 726,000 Sk (1,306,800 Sk); a tak ďalej.

Načítame aj medzi opozičných – predseda KDH Pavol Hrušovský priznal 726,000 Sk, ale podľa *SME* dostal 1,306,800 Sk; predseda SMK Pál Csáky 726,000 Sk, ale dostal 1,234,200 Sk).

Väčšina koalíčných aj opozičných politikov podľa *SME* nepriznala všetky peniaze, ktoré od štátu dostala. Okrem platu a prípadného funkčného príplatku politici totiž poberali aj nezdaniteľné paušálne náhrady. Tie však v majetkových priznaniach v kolónke „v uplynulom kalendárnom roku som dosiahol tieto príjmy“ neuviedli.

Prezident tvrdí, že on áno, že uviedol „celkový čistý príjem

z výkonu verejnej funkcie vrátane paušálnych náhrad“. Výklad premiéra Roberta Fica je taký, že paušálna náhrada nie je príjem a preto do majetkového priznania nepatri. Aj predseda parlamentu Pavol Paška sa nazdáva, že „podal majetkové priznanie v súlade s platnou legislatívou“. Vtedajší minister spravodlivosti Štefan Harabin (a aj jeho štátny tajomník Daniel Hudák, obaja pôvodne sudcovia) však paušálne náhrady do majetkového priznania zahrnuli.

Je to len malý príklad, ako sa na Slovensku voľne a rôzne vykladajú zákony.

Šéf pošty zarobil 5 miliónov

Generálny riaditeľ Slovenskej pošty Libor Chrásta

na str. 5

TOPOĽČIANKY – Zámok z roku 1560 s priechom z 19. storočia sa nachádza v Západoslovenskom kraji. Oblúbené miesto prezidenta T. G. Masaryka.

AMERIČTÍ EXPERTI RADÍ ČSSD I ODS

Sociální demokraté zveřejnili volební program plný nesplnitelných slibů

JAROSLAV NOVÝ

Americké Listy

Čeští občané se mají před parlamentními volbami na co těšit. Občanským demokratům, jejichž čelní představitelé nyní oblažují české turisty v Chorvatsku z billboardů, na nichž jsou vyobrazení v plavkách, bude marketingové radit americký politický konzultant Arthur Finkelstein, který pomáhal vyhrát volby prezidentům Richardu Nixonovi a Ronaldu Reaganovi. A Finkelstein je vyznačenem tvrdé negativní kampaně. V Praze už s tímto představitel své nápadu volebnímu štábu ODS. Finkelsteinova poradenská firma si podle deníku průzkumem zmapovala názory veřejnosti, návrh kampaně ODS ale zatím tají.

Angažování týmu Finkelsteina je překvapením, protože ODS dlouhá léta negativní kampaň odmítala. Pragmatický přístup však zvitězil.

Na Američany vsadili i sociální demokraté, kteří si už několik let nechávají radit americkou agenturou Penn, Schoen & Berland (PSB). Ta pracovala například na

kampani někdejšího britského ministerského předsedy Tonyho Blaira a mezi její klienty patřil i bývalý americký prezident Bill Clinton.

Pokud obě dvě největší politické strany vsadí na tvrdou negaci protivníka, český volič bude zcela jistě ještě více otrávený předvolebním bojem než doposud. Programové ideje jsou mrtvé, v hlavní roli je klasický marketing.

Jiří Paroubek našel české diplomaty, politiky

Předseda ČSSD Jiří Paroubek si solovně vyrazil do Ruska a setkal se s premiérem Vladimírem Putinem, aniž by svoji cestu s kýmkoliv kompetentním konzultoval. Předseda Senátu Přemysl Sobotka (ODS) označil Paroubkovu jednání jako protiústavní a nezodpovědné. „Paroubek tím narušuje vztahy v rámci EU i NATO,“ uvedl Sobotka. Kritika Paroubkovy návštěvy se ozvala i z diplomatických kruhů.

Šéf ČSSD slibil Putinovi boj proti radaru a jednal s ním i o dalších záležitostech spadajících vý-

hradně do kompetence ministerstva zahraničních věcí a vlády ČR. Paroubek údajnými nekompetentními sliby podle Sobotky porušuje ústavu, která „jasně definuje, kdo je tvůrcem zahraniční politiky ČR a rovněž obchází parlament, jehož obě komory jsou spolutvůrci zahraničních vztahů“.

Paroubek se dostal do vážného konfliktu s českými diplomaty, podle nichž šéf ČSSD vede vlastní zahraniční politiku, která jde jiným směrem než oficiální, a sklídil kritiku od českého diplomata v Moskvě Miroslava Kostelky. Tomu se nelíbily Paroubkovy výřoky v ruském rozhlasu, kde tvrdil, že se vztahy s Ruskem za poslední tři roky pravice vlády zhoršily. „V oblasti ekonomické spolupráce se v posledních letech výrazně zlepšovaly. Obecně jsou vztahy s Ruskem udržovány na velmi dobré úrovni. Rozhodně nejsou horší, než byly před třemi lety,“ řekl Kostelka.

Sociální demokraté slibují

ČSSD zveřejnila svůj volební program. Sázi na naivitu českých voličů s nižším vzděláním a stejně jako v minulosti slibuje nesplnitelné. Hodlá víc utrácet, nezvýšit příjmy, a přitom se zbavit dluhů. Což dohromady nejde a nemůže tomu pomoci ani avizovaná miliónářská daň. „Náklady českého sociálního státu patří v současnosti absolutně i relativně k nejvyšším v Evropě. Naše země vydává dosud na důchody mnohem méně, než je evropský průměr,“ tvrdí program, který publikovala ČSSD pod názvem „Jistoty pro lidi, naděje pro naši zemi“. ČSSD chce prosazovat vyšší nárůst důchodů, než je růst životních nákladů důchodců, k tomu chtějí letos vyplatit 13. důchod jako „drahotní kompenzaci“.

Slibuje více peněz pro zdravotnictví a zrušení

na straně 5

Kaloušková TOP 09

Strana TOP 09 a hnutí Starostové a nezávislí podepsaly smlouvu o strategické spolupráci. Dokument, který bude platný do roku 2012, deklaruje spolupráci obou politických subjektů nejen v říjnových předčasných volbách do Poslanecké sněmovny, ale i v dalších volbách.

Miroslav Kalousek zároveň oznámil, že kandidátku TOP 09 v Praze povede exministr financí a pravděpodobně předseda nové strany Karel Schwarzenberg. Ten českým novinářům řekl, že rodina a obec jsou pro konzervativní politické uskupení zásadní a jedinou prioritou. Vyslovil se pro větší zastoupení žen v české politice a pro podporu vědy a výzkumu. Už teď je více než jasné, že Schwarzenberg bude navržen jako volební lídr a je kandidát na českého premiéra.

Za hnutí starostů podepsal dokument jeho předseda Petr Gazdík, který zdůraznil, že spolupráce obou stran bude dlouhodobá. Hnutí přispěje na kandidátky svými starosty a naopak TOP 09 bude respektovat a podporovat prioritu Starostů a nezávislých v obcích a krajských volbách.

Most má spájať, ale nie s Mečiarom a Slotom

Na zakladajúcom sneme novej maďarsko-slovenskej strany *Most* – Híd, ktorý sa konal v sobotu v Čiľistove pri Šamoríne, zvolili za predsedu Bélu Bugára, niekdajšieho lídra Strany maďarskej koalície. Podpredsedami *Mostu* sa stali exministri Rudolf Chmel (kultúra) a Zsolt Simon (pôdohospodárstvo). Tretí post podpredsedu obsadila Edit Pfundner.

Podľa Bugára je *Most* pre ľudí riešením „na civilizované ozdravenie ochladenej slovensko-maďarských vzťahov. Riešením na nezištnú spoluprácu, na uplatnenie vzájomnej tolerancie a zabezpečenie pokojného života.“ *Most* je otvorený prípadnej koalícnej spolupráci so všetkými stranami okrem HZDS a SNS.

PRIŠLO PO UZÁVERKE:

Víza do Kanady obnovena

PRAHA/OTTAWA, 13. července – Kanada od úterý, 14. července znovu zavede vízovou povinnosť pro Českou republiku. Na svých stránkách o tom dnes informovalo kanadské ministerstvo pro imigraci. Kanada svůj krok odůvodnila výrazným nárůstem počtu žadatelů o azyl z Česka – v tomto roce dosud 1720, což je dvakrát víc než za celý loňský rok. Žadatelé jsou hlavně Řómové, kteří se cítí ve své vlasti být diskriminováni. Více žadatelů o azyl je jen z Mexika. Víza Ottawa zrušila 1997. *ČTK*

Příští číslo vyjde 30. července, uzávěrka v pátek, 24. července.

Obsah tohoto čísla

Američtí experti radí ČSSD i ODS (Nový)	1
Many, many, many... (Sujová)	1
Pohled z USA (Povolný)	3
Záplavy 2009	6
Letec, který je doma aj pod zemou (Kráš)	7
Je mi v Praze dobře (Kuchynová)	8
Osud kozáckých rodin po válce (Faltýnek)	10
Vyhánění, útěk nebo odsun? (Gabal)	10
Bol som pripravený zmeniť svet (Jaslovský)	11
Václav Klaus, případ pro psychology (Pehe)	12
Katastrofální povodeň zaviněná člověkem (RDV)	15
Sport	16

ZPRÁVY Z DOMOVA

České zprávy bez označení zdroje jsou převzaty z Radio Praha.
http://www.radio.cz/cz/

Popularita Paroubka klesla

Popularita šéfa ČSSD Jiřího Paroubka se za poslední čtvrtrok propadla nejvíce ze sledovaných politiků. Po samostatné návštěvě Ruska ho v červenci příznivě hodnotilo 37% lidí, zatímco v březnu jich bylo 45%. Mezi pěti nejpopulárnějšími politiky se ocitli dva lidé spojení s novou stranou TOP 09 – druhý je exministr zahraničí Karel Schwarzenberg a čtvrtý exministr financí Miroslav Kalousek. Nejpopulárnější je stále místopředseda ČSSD Bohuslav Sobotka, příznivě ho hodnotí 56% lidí.

Ludia nesplácají půjčky

Slovenským bankám v tomto roku přibúdajú úvery, ktoré ľudia a firmy nedokážu splácať. V máji evidovali banky úvery očistené o opravné položky v objeme 30,78 miliardy eur (927,28 miliardy Sk), z toho nesplácané úvery tvorili 1,24 miliardy eur (37,36 miliardy korún), čo je viac ako štyri percentá. Dôvodom nesplácania úverov je podľa oslovených bánk zväčša strata zamestnania klientov či zníženie ich príjmov.

Volby do PS by vyhrála ODS

Volby do Poslanecké sněmovny ČR by nyní podle volebního modelu agentury Median vyhrála ODS s 34,2 procenty před ČSSD, která by získala 33 procent hlasů. Třetí by skončili komunisté, které by volilo 12,1 procenta Čechů. Z průzkumu vyplynulo, že přes pětiprocentní hranici by se dostali i lidovci. Hlas by jim dalo 6,5 procenta lidí. Zelení by ve sněmovně nezasedli.

Armáda kupila pět bezpilotných letadel

Armáda SR kupila pět bezpilotných letadel od izraelské firmy Elbit Systems. Malé průzkumné, dálkově ovládané stroje jsou určeny pro speciální vojenskou jednotku. Napsal to denník *Pravda*, podle kterého však dve z letadel typu Skylark používá policie na ochranu hranice s Ukrajinou. Tá je vonkajšou hranicou schengenského priestoru bez hraničných kontrol. „Ide o najmenší model a nebolo to veľmi drahé,“ povedal minister obrany Jaroslav Baška (Smer-SD), hodnotu kontraktu však neuviedol. (ČTK)

FOTOGALERIE

Nejslavnějšího českého autora dobrodružných knížek pro mládež Jaroslava Foglara od minulého týdne připomíná pamětní deska v Praze. Na domě v Korunní ulici, kde spisovatel a známý propagátor skautu prožil se svou matkou téměř celý život, ji nechali nainstalovat Foglarovi známí z Junáku a městská část Praha 2.

Slavnostní odhalení, kterého se i přes deště počasí zúčastnilo asi padesát Foglarových příznivců, se konalo v den 102. výročí jeho narození. Na Ještěbá, jak se autorovi Rychlých šípů mezi skauty přezdívalo, si zavzpomínal i jeho kamarád a dnes zřejmě nejstarší člen oddílu Dvojky Jiří Navrátil.

„Nejvíce vzpomínám na ty měsíční noci v kraji u Sádky,“ řekl. Podle něj Foglarova tvorba zaujme i dnešní děti, ale oslovuje je v mladším věku než dřív.

Foglarovi příznivci si při odhalení desky také připomněli dobu mládí a dobrodružství na skautských tábořích i zpěvem písně *My přišli dál* a dál a dalších slágrů k laboráku.

Houbaři mají žně

Houbařská sezona je v plném proudu i na Vysočině. Lidé se vracejí s plnými košíky hlavně z listnatých a smíšených lesů v teplejších částech kraje na Třebíčsku a Pelhřimovsku, nepřijdou však zkrátka ani jinde v kraji. Nejčastěji houbaři nosí hřibovité houby, růžovky a žampiony, objevují se také suchohříby a různé druhy holubinek. V lesích jsou však ve velkém množství i jedovaté houby, řekl mykolog Vladimír Antonín z Moravského muzea v Brně. Do lesa podle něj často vyrazí i lidé, kteří se houbaření věnují jen svátečně a nemají potřebné znalosti.

S KURS DOLARU S

Za \$1 americký vyplácela dne 13. července 2009 ČNB 18,62 Kč za kanadský 16,02. Národní banka Slovenska za \$1 americký 0,719 Euro, za kanadský 0,616 Euro.

AMERICKÉ LISTY

26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542
Phone: (516) 674-9438
(USPS 015-179)

Periodical postage paid at Glen Cove, NY 11542 and additional mailing offices. Published bi-weekly. Annual subscription: United States \$54.5, Canada \$55, others \$55.65.

POSTMASTER: Send address changes to: Typnits, 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542.

Nový čas najpredávanejší, na druhom mieste je SME

Denník *SME* je druhým najpredávanejším denníkom na Slovensku. Už v apríli predstihol denník *Plus jeden deň* a v máji si svoju pozíciu udržal. Najpredávanejším denníkom je bulvárny *Nový čas*. Predaj denníka *Pravda* síce v apríli stúpol na 53,758 kusov, v máji sa však vrátil na úroveň z januára.

Lidé, o které se zajímala StB

Seznam zhruba jednoho sta tisíc lidí, o které měla zájem někdejší StB, se objevil na internetu. Potvrdil to bývalý disident Stanislav Penc. Databáze se rozhodl zpřístupnit proto, že to zatím neudělal Ústav pro studium totalitních režimů. Podle Pence si ústav vybírá jen mediálně věcné kauzy.

Stížnost na lisabonskou smlouvu

Skupina odpůrců lisabonské smlouvy z řad českých senátorů dokončuje svou stížnost na smlouvu k Ústavnímu soudu. Hotova by měla být do 14 dnů. Pro ústavní stížnost se již nashromáždilo nezbytných sedmáct senátorů a někteří další jsou v rezervě.

Papež v září navštíví ČR

Papež Benedikt XVI. navštíví Českou republiku 26.-28. září. Na jeho výslavné přání zahájí svou návštěvu ČR v kostele Panny Marie Vítězné na Malé Straně, kde je proslulá soška Pražského Jezulátka. V sobotu ho čeká návštěva u prezidenta na Pražském hradě a setkání s představiteli politického i společenského života. Další den se papež vypraví do Brna, kde dopoledne bude sloužit mši na letišti v Brně-Tuřanech, pak se vrátí do Prahy.

Lékaři odchází do ciziny

Čtvrtina absolventů medicíny odchází za prací do ciziny. Do českého zdravotnictví vůbec nenastoupí. Je to minimálně 200 lékařů ročně, přitom v nemocnicích jich aktuálně chybí 600.

Odchodem lékařů čelí ministerstvo zdravotnictví tím, že přidá peníze na jejich další vzdělávání. Ministr Dana Jurásková oznámila, že každý rok půjde ze státního rozpočtu půl miliardy korun na specializační vzdělávání zdravotníků a téměř miliarda z evropských fondů v následujících třech letech na celoživotní vzdělávání.

STRUČNE ★ STRUČNE

ČESKÁ REPUBLIKA – Podle odhadů ministerstva pro místní rozvoj vzroste regulované nájemné v příštím roce průměrně o 17,3%. ★ Pro vysvětlění si poslední červnový den došlo 816,000 dětí ze základních škol a téměř 128,000 středoškolských učebň. ★ Státní podnik Lesy České republiky odhadl škody po povodních na jím spravovaných tocích na stovky milionů korun. ★ Česku je už 17 případů onemocnění takzvanou prasečí chřipkou. ★ Na obnovu domovů lidem postížených povodněmi už se vybralo 47 milionů korun. ★ Poslanec a středočeský hejtmán David Rath zůstává na druhém místě kandidátky ČSSD v tomto kraji. ★ V Praze začal třídenní sjezd Svědků Jehovových, do Tesla Areny jich přijelo asi 4000. ★ Prezident Klaus podepsal novelu o pojistném na sociální zabezpečení. ★ Kvůli škrtnutí v rozpočtu ministerstva obrany opustí v nejbližší době armádu 1800 lidí, z toho 400 z generálního štábu a jemu podřízených organizací. ★ Místopředseda Nejvyššího soudu Pavel Kučera vystoupil ze Soudcovské unie ČR. ★ Státní dluh České republiky stoupil ke konci června na 1,137 bilionu korun. ★ Klienti nahlásili tuzemským pojistovkám po záplavách, které zasáhly v minulých dnech a týdnech část země, 11,621 škod za celkem 1,45 miliardy korun. ★ Meziroční růst spotřebitelských cen v červnu zpomalil na 1,2 procenta z květnových 1,3 procenta. ★ Prezident Václav Klaus jmenoval Petra Rafaje (48) do funkce předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). ★ Česká republika patří v Evropské unii mezi země s nejnižším podílem podvodů s evropskými penězi. ★ Výmera zemědělské půdy v Česku klesla o 0,7 procenta na letosních 3,546 milionu hektarů, což je o 26,000 hektarů méně než v roce 2008.

SLOVENSKO – Vo věku 82 rokov zomrel slovenský dramatik a publicista Štefan Sokol, napísal napríklad scenár k filmu *Námestie svätej Alžbety*. ★ Suma životného minima pre dospelú osobu sa od 1. júla zvyšuje o 6,27 eura (188,89 Sk) na 185,19 eura (\$579,03 \$). ★ V Slovenských lodeniariach Komárno, by sa prepúšťal nemalo, pomôže im Eximbanka. ★ Slovenská armáda od začiatku tohto roka prepustila približne 550 vojakov a 370 civilných zamestnancov, prepúšťanie súviselo s reorganizáciou ozbrojených síl. ★ Ministerstvo vnútra zaregistrovalo novú stranu Most-Híd, ktorej spoluzakladateľom je bývalý dlhoročný predseda opozičnej Strany maďarskej koalície Béla Bugár. ★ Hrubý zahraničný dlh Slovenska v marci vzrástol o 7,9% na 53,2 miliardy dolárov. ★ Na Slovensku sa 30. júna zatvorili brány zhruba troch tisícok základných a stredných škôl, vysvedčenie si z rúk učiteľov prevzalo takmer 720,000 študentov. ★ Minister financií J. Počiatek chce zvýšiť odvody, dane z alkoholu a hazardu. ★ V medzinárodnom rebríčku hodnotenia podmienok na obchodovanie sa Slovensko dostalo na 46. miesto spomedzi 121 krajín. ★ Generálny riaditeľ Lesov SR Jozef Mindáš požiadal o uvoľnenie z funkcie. ★ Známy herec a bývalý minister kultúry Milan Kňažko čelí obžalobe za dopravnú nehodu, pri ktorej utrpela zranenia jedna žena. ★ Deficit verejných financií SR dosiaha v tomto roku úroveň okolo 6% hrubého domáceho produktu. ★ Devízové príjmy z príjazdového cestovného ruchu za prvé štyri mesiace tohto roka dosiahli sumu 467,4 milióna eur. ★ Devízové výdavky Slovákov sa zvýšili o 16,6% na 454,4 milióna eur.

Malý dopis z Prahy

JIŘINA RYBÁČKOVÁ

Magické Křivoklátsko

Jako každý rok trávíme část letního času v malé vesničce nad Berounkou, uprostřed Křivoklátska, v romantickém kraji, odkud pochází rod mého manžela – tehán vypátral předky až do druhé poloviny 16. století. Jeden z prvních zaznamenaných Rybáčků byl svobodník, jehož povinností však bylo dodávat ryby na královský hrad Křivoklát.

Od roku 1978 je Křivoklátsko „chráněnou krajinnou oblastí“, ale už mnohem déle je to zbožňovaný svět trampů, vodáků, rybářů a dalších milovníků přírody. V úvodním odstavci na zadní straně turistické mapy, se strohými geologickými, přírodními a historickými údaji, je jaksí nečekaně věta plná citu: „Kdo zdejší kraj jednou poznal a prošel hlubokými a neopakovatelnými lesy, vrátí se sem celý život.“

V údolí Berounky blízko Skryjí objevil v 19. století Joachim Barrande trilobity a dnes má tento slavný francouzský badatel před budovou bývalé školy pomník. Kousek od Skryjí, na druhém břehu řeky, je vesnička Slovice, odkud pocházel rod prezidenta Edvarda Beneše. Berounsko zvětšil ve svých prózách spisovatel Ota Pavel. A je to také kraj kreslíře a zpěváka Jana Vyčítala, který se svou kapelou Greenhorns několikrát projezdil Ameriku.

Včera jsme se vydali na zkoumání horního toku Berounky, v okolí staré vesnice Kacerova. Je téměř neuvěřitelné, že kolem 20 až 30 kilometrů od rušné

dálnice na Plzeň a Norimberk přetrvala takováhle téměř starosvětská malebnost. Ani rozlehlé kongresové středisko a golfové hřiště Darovanský dvůr, u obce Darová, tuhle malebnost nekazí. Resort vznikl rekonstrukcí staré usedlosti ze 17. století a jakoby tam přes veškerou modernost přetrvávala poklidná atmosféra dřívějších časů. Golfové hřiště je obrovské, 27 jamek, a pohybovalo se po něm spousta hráčů, čtyřhvězdičkový hotel má 101 pokojů, a přitom neostentativní tichá restaurace nabízela polední menu s jídly většinou pod 100 korun.

Dole pod Darovanským dvorem je poslední existující přivoz přes Berounku. Vjezd se na něj dvě osobní auta nebo jedno auto nákladní, a přeplutí třicetimetrového proudu pořídíte za pár korun.

Dnes jsme šli na houby a rybářit do údolí Zhirožského potočka. Taký jsme si po několika letech udělali ohýnek a opekli si na něm párky. Poděpy a shýbání nám už nejdo tak lehece a samozřejmě jako před lety, ale stejně jsme si pochutnali. Moučnik byl lesní jahody a maliny.

V podvečer se u nás zastavila teta z horního statku. Je jí 80 let, ale pořád má jiskru v oku a o barvitých osudech sousedů a příbuzných vypráví roztomilým pobaveným tónem. Včera přišla řeč na místní partýzány za druhé světové války – jakoby to pro ni bylo včera.

Mějte se dobře, posílám letní pozdravy. 10. července 2009

Mojmír Povolný

Pohled z USA

Vlastenectví z jiného pohledu

V posledním čísle *Amerických listů* (2. 7. 2009) mne zaujal velmi uvažlivý – a provokativní – článek Mileny Štráfeldové „Proč nejsem vlastenec“, převzatý z časopisu *Polygon*. Její odpověď lze shrnout do tří argumentů: odmítá lásku k vlasti, neboť její láska má lokální předmět – patří obrazně řečeno „venkovskému dvorku na jižní Moravě“; odmítá řeč, protože ji do ní nezapadá Kundera, kterého zřejmě miluje, i když dnes píše ve franštině; odmítá „společného jmenovatele“ spojeného se sdílenými všedními zážitky a zkušenostmi – s pohledem na panorama Prahy nebo s nedělním „knedlozelovečím“ obědem. Dále odmítá pouhé vlastenčení, které se vydává za vlastenectví. Zejména ale kritizuje české vlastenectví z toho důvodu, že je negativistické a z tohoto negativismu v současné době na mnoha místech degeneruje v nacionalismus, xenofobii a v nejhorším v brutalitu „náků“.

Nepochybně ji její analýza a kritika leží na srdci, neboť na závěr se ptá – a její otázka je zároveň výzvou –, zdali by si Češi neměli zkusit definovat, co vlastně jsou a co chtějí být.

Na tuto výzvu dal už kdysi dávno odpověď Masaryk v *Čapkových Hovorách* s T. G. Masarykem. Mám newyorské exilové vydání z roku 1951, které vyšlo v nakladatelství Arts, Inc., založené exulantem Juliem Fierem, a s podporou Amerického fondu pro československé uprchlíky. Protože Štráfeldová se „už po deset let profesionálně zabývá československým a českým exilem i krajanskými komunitami všude po světě“ a tedy i jejich „vlastenectvím“, je odkaz na toto exilové vydání více než přiléhavý. Masarykův argument je zároveň pozitivní a normativní – co vlastenectví je a čím má být.

Cituji ze str. 313-315:

„Opravdová láska k národu je věc velmi krásná; u slušného a čestného člověka rozumí se sama sebou; proto o ní mnoho nemluví, tak jako slušný muž nevytrubuje do světa svou lásku k ženě, rodině a tak dále. Pravá láska

chrání, přináší oběti – a hlavně pracuje. A na práci pro národ a stát je třeba jasného, rozumného programu politického a kulturního – pouhé horování a rozčilování nestačí. Je přece rozdíl mezi vlastenčením a vlastenectvím; co se už Havlíček natrápil s tím jarmarečním vlastenčením, ale jako by ho pro mnohé nebylo bývalo!

Své vlastenectví musíme teď projevovat vědomou státností... Máme úkoly pro národ, a máme úkoly pro stát. Rozumí se, že nemohou být v rozporu.

Mezi láskou k národu, láskou k vlasti a humanitou není rozporu; mezi moderním nacionalismem a humanitou bývá. Už to cizí a nové jméno naznačuje, že vlastenectví, jak je požadovali a žili naši buditelé, je něco jiného než nacionalismus dnešní.

Pokud běží o národní program náš, vzpomeňte si na to, co jsem řekl o vývoji Evropy a naší historie, že totiž musíme dělat politiku světovou, tedy být v živém a přátelském styku s ostatními národy... Humanita – toť náš národní program, program Dobrovského, Koláře, Havlíčka a už Komenského, králů Jiříka i Karla a Svatého Václava.

Humanita nevylučuje ani neoslabuje lásku k národu; mohu, ba musím milovat národ svůj pozitivně, ale nemusím proto nenávidět národy jiné. Pravá láska se nedokazuje nenávisť, nýbrž jen láskou. Člověčenstvo je souhrn národů, není ničím mimo národy a nad ně. Humanita, láska nejen k sousedům, nýbrž k člověčenstvu – jak si mám to lidstvo představit konkrétně? Vidím chudé dítě, kterému mohu pomoci – to dítě je mně lidstvo. Obec, se kterou nesu její starosti, národ, se kterým jsem spojen jazykem a kulturou – je lidstvo. Lidstvo prostě je větší nebo menší úhrn lidí, pro které fakticky, skutkem a ne jenom slovy můžeme něco dělat. Lidstvo není v tom, že horujeme a celém lidstvu, nýbrž v tom, že jednáme vždy lidsky.

Ani jako jedinci, ani jako národy nejsme tu jen proto, abychom naplňovali své účely sobecké. Národ, který by žil jen pro sebe, byl by stejně ubohý jako člověk, který by žil jen pro sebe. Bez vry v ideje a ideály je život jedinců i národů jenom živořením.

Nepřehlédneme smutek Mileny Štráfeldové nad českým vlastenectvím a jeho prameny, ale naslouchejme také Masarykovi!

9. července 2009

V Terezíně Evropský institut zastupující oběti holokaustu

Představitel EU v čele s českým premiérem Janem Fischerem v Terezíně slavnostně vyhlásili takzvanou Terezínskou deklaraci. Dokument, který požaduje i restituce soukromého majetku, který byl obětmi holokaustu zabaven, podepsalo 46 států. V Terezíně zároveň vznikne Evropský institut odkazu šoa, jako fórum států a organizací zastupujících oběti holokaustu. Bývalý ministr pro evropské záležitosti a litoměřický senátor Alexandr Vondra, který s tímto nápadem přišel, řekl, že bude sloužit jako instituce řešící zbývající klídky související s holokaustem. Bude ale i vzdělávacím centrem, které bude pomáhat udržovat povědomí o tragických událostech holokaustu.

Instituce bude sídlit přímo v Terezíně, budou v ní působit odborníci z celé Evropy. Její provoz by podle Vondry měla hradiť Evropská unie. Terezín byl jako sídlo institutu vybrán záměrně, protože je ve světě znám jako jedno z židovských ghett, do kterých nacisté během války shromažďovali Židy před jejich cestou do vyhlazovacích taborů. Do Terezína jich v letech 1941 až 1945 zavlekli 155.000. Na 117.000 z nich se nedožilo osvobození.

Prezident Václav Klaus jmenoval nové generály

Nové generály české armády jmenoval na Pražském hradě prezident Václav Klaus.

Do hodnosti brigádního generála byli povýšeni velitel českého letectva Jiří Verner, šéf Vojenské policie Vladimír Ložek, náčelník štábu velitelství podpory Přemysl Škacha, náčelník štábu Vojenského zpravodajství Jan Bureš, náčelník spojovacího vojska Jan Kaše a náčelník vojenské zdravotnické služby Pavel Zbořil.

O Slovensku zo Slovenska

Prezident Ivan Gašparovič podpísal zákon o vzniku nového špecializovaného trestného súdu, ktorý preberie prípady korupcie a organizovaného zločinu od doterajšieho špeciálneho súdu. Špeciálny súd má zaniknúť, keďže ho Ústavný súd v máji označil za protiústavný. Po verdikte Ústavného súdu sa objavili mnohé protesty proti zrušeniu špeciálneho súdu. Vytvorenie nového špecializovaného súdu mimo siete okresných, krajských súdov a Najvyššieho súdu preto v parlamente podporili opoziční i koalíční poslanci, nesúhlasila s ním len Mečiarova LS-HZDS. Táto strana sa chce po zverejnení novej normy opäť obrátiť na Ústavný súd, nemá na to však dost' poslancov.

Uskutočnenie plánovanej schôdzky premiérov Slovenska a Maďarska považuje minister zahraničných vecí SR Miroslav Lajčák v súčasnej situácii za kontraproduktívne. Podľa neho by sa stretnutie malo uskutočniť až vtedy, keď môže priniesť výsledky. Na popud slovenskej strany bude 17. júla v Budapešti zasadať zmiešaná slovensko-maďarská komisia. Jedným z bodov rokovania bude aj práve prítomná novela slovenského jazykového zákona, ktorá si vyslúžila kritiku predstaviteľov Maďarskej republiky.

Keby Rusi opäť zastavili dodávky plynu, následky pre Slovensko by už nemali byť také veľké ako počas januárovej plynovej krízy. Slovenský plynárenský priemysel si objednal plyn od jednej zo svojich materských spoločností – UOP Rutigas. Remetka firma by SPP mala ročne dodávať 500 miliónov kubických metrov zemného plynu. Minulý rok sa ho na Slovensku spotrebovalo 5,7 miliardy. Nový kontrakt je podľa predsedu predstavenstva SPP Bernda Wagnera uzatvorený na 10 rokov, pojde o dodávky nad rámec toho,

čo má Slovensku dodávať Kuskov.

Prezident Ivan Gašparovič vymenoval sudkyňu Vieru Petrikovú (52) za novú ministerku spravodlivosti. Nahradila Štefana Harabina, ktorý sa stal predsedom Najvyššieho súdu. Petriková do funkcie nominovala Mečiarova strana HZDS-LS. Sudkyňa tvrdí, že funkciu chápe ako nepolitickú, vylúčila kontakty s LS-HZDS. Nikdy vraj nebola členkou žiadnej strany. Do konca funkčného obdobia jej zostáva už len jeden rok. Pred nástupom na úrad pôsobila ako predsedníčka Okresného súdu vo Vranove nad Topľou.

Platy v slovenskom priemysle klesli v máji po prvý raz od februára 2006. V piatom mesiaci sa priemerný zárobok znížil medziročne o 1,3 percenta na 734,77 eura, zatiaľ čo v apríli ešte stúpol o dve percentá na 719,81 eura. Po očistení od inflácie sa mzdy v máji prepádli o 3,4 percenta, mesiac predtým klesli o 0,3 percenta, informoval Štatistický úrad. Najvyššiu mzdu v máji poberali tradične pracovníci v sektore informácií a komunikácií (1428,53 eura – 43.036 Sk). Na opačnom konci stáli zamestnanci reštaurácií a pohostinstiev (331,43 eura – 9985 Sk).

Chudoba vlní ohrozovala 11% obyvateľov Slovenska, oproti roku 2007 sa ich podiel nezmenil. Vyplyva to z prieskumu Štatistického úradu. Za hranicu chudoby bol vlní považovaný mesačný príjem jednočlennej domácnosti nižší ako 8093 Sk (268,64 eura). Z výsledkov zisťovania tiež vyplýva, že vlní viac ako mužom. Podiel ľudí, ktorí sú vystavení jej riziku, stúpol oproti roku 2005 najmä medzi dôchodcami. Zatiaľ čo pred štyrmi rokmi ohrozovala sedem percent seniorov, vlní to bola desatina. Ohrozeniu chudobou bolo vystavených takmer 595.000 osôb.

Václav Klaus vetoval protikrizový balíček ČSSD

Prezident Václav Klaus vrátil sněmovně zákon obsahující balíček protikrizových opatření ČSSD, který kromě jiného počítá se zavedením šrotového, zrychlením odpisů nebo prodloužením doby podpory v nezaměstnanosti. Jeho přijetí bylo výsledkem kompromisní dohody ČSSD s ODS.

Jedná se o zákon, který je diskriminační, nesystémový, s mnohými legislativními chybami a v konečném důsledku s velmi nejistým pozitivním účinkem, uvedl Klaus na svých internetových stránkách. Za nejproblematičtější pasáž označil zavedení státního příspěvku na nákup nového automobilu, takzvané šrotovné. „Toto opatření je vysoce diskriminační. Upřednostňuje průmysl na úkor jiných sektorů hospodářství a v rámci něj dává přednost krátkodobým zájmům několika silných podniků automobilového průmyslu na úkor jiných odvětví a firem, které nemají tak silné lobbyské zájmy“, stojí v prohlášení.

Předseda ČSSD Jiří Paroubek nazval Klausovo stanovisko pohrdá-

ním občanů. Prezidentův krok je podle něj „nečitlivý i antisociální“ a poškodí občany, kteří přišli o práci. Zákon totiž navrhoval také prodloužení doby vyplácení podpory v nezaměstnanosti.

Paroubek předpokládá, že se veto podaří sněmovně přehlasovat. Rozhodnutí prezidenta Václava Klause vetoval zákon naopak přivítalo ministerstvo financí i někteří politici z řad bývalé vládní koalice.

Podle tajemníka Svazu dovozců aut Pavla Tunkla jde ze strany prezidenta o nepochopení. „Jde o opatření, které má pomoci vyřadit část přestárleho vozového parku a snížit dopad neekologických vozidel na životní prostředí, nikoliv o stimul spotřeby,“ řekl Tunkl. Zatímco většina evropských zemí v posledních deseti letech podle něho prošla státem podporovanou obnovou vozového parku, v Česku k podobnému procesu nedošlo. Roční obnova se v tuzemsku pohybuje kolem 3,4%, zatímco ve vyspělých zemích je to kolem osmi procent. Průměrné stáří osobních aut v Česku je 13,8 roku.

Přehnané ceny letenek

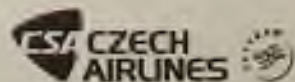
vás s naší skvělou nabídkou na cestě domů nepotkají

Díky našim skvělým nabídkám se nemusíte trápit cenou letenek a můžete se tak bez rozpaků těšit na vaše přátele a příbuzné.

Rezervujte si letenky online, ve vaší oblíbené cestovní agentuře nebo volejte (800) 223-2365.

www.czechairlines.com

Petráček a Novák o Nedodržení slibu

Do českých kin vstoupil nový film inspirovaný událostmi druhé světové války. Jmenuje se *Nedodržení slibu*, předlohou byla autobiografická kniha Martina Petráška. Jak řekl režisér Jiří Chlumský, je to film o holocaustu bez holocaustu. Martin Petrášek je slovenský Žid, který přežil vyvraždění své rodiny a po komunistickém puči emigroval. Dnes žije ve Spojených státech amerických.

Martin Petrášek se narodil jako Martin Friedman v židovské rodině na Slovensku a před transportem do Osvětimi ho zachránilo to, že se sám dobrovolně přihlásil do nacistického pracovního tábora v Maďarsku. Kde měl zajištěné místo ve fotobalovém oddíle. Později dostal tuberkulózu a léčil se v sanatoriu, odkud utekl a skrýval se v katolickém klášteře. Konec války zažil mezi ruskými partyzány. Při návštěvě Prahy Petrášek vysvětlil:

Petrášek: „Proč jsem se rozhodl to sepsat? Trvalo možná 25 let, kdy jsem na to nechtěl ani vzpomínat. Ale potom se mě rodina a přátelé stále ptali, jak to všechno bylo, a mě unavovalo pořád o tom vyprávět. Tak jsem se rozhodl, že to dám na papír, ať si to přečtou, abych to nemusel stále každému vyprávět.“

Kniha vyšla v malém nákladu a slovenský divadelník Vladimír Černý požádal česko-amerického spisovatele Jana Nováka, zda by příběh zdramatizoval pro film.

Novák: „Byla to svým způsobem taková kinematografická žurnalistika, protože to je skutečný příběh, který Martin sepsal pro své děti. Mně se ta kniha líbila, pak jsem ještě za ním jel a seděli jsme celý víkend v Los Angeles a dozvídal jsem se spoustu věcí, které v té knize nejsou. Myslím, že klíčová je scéna otce se synem, kdy ta rodina má možnost utéct, a od toho se odvíjí celá tragédie. Kdyby tam nebyl ten element volby, tak by to bylo jakési epizodické vložení dějinami. Ale tím, že tam bylo tohle rozcestí, tak to pro mě dostalo nádech tragédie.“

Za války se Martin Friedman skrýval pod vypůjčeným jménem Petrášek a po válce už u něj zůstal. Důvodem byl přetrvávající antise-

mitismus na Slovensku po roce 1945. Klíčová zkušenost s rozhodováním, kdy neodhadnuté nebezpečí stálo skoro celou rodinu život, se vrátilo i po válce:

Petrášek: „Ta zkušenost se mi hodila v roce 1948, 1949. Viděl jsem, že se Československo proměňuje na diktátorský systém a bez ohledu na to, že jsem skončil tři roky na vysoké škole technické v Bratislavě jako stavební inženýr, nechal jsem všechno a odešel jsem. Protože jsem věděl, že v žádném diktátorském nebo fašistickém režimu nechci žít.“

Česká kritika film přijímá opatrně, upozorňuje, že reálný příběh v předloze je silnější než jeho sice solidní, ale nepřítis původní filmové převyprávění.

O scénáristovi Janu Novákovi je známo, že už před několika lety napsal scénář filmu o útěku bratřů Mašinových z komunistického Československa. Přiblížil se za poslední měsíce k realizaci?

Novák: „Teda se to teda zrovna moc neposunulo, ale žiju teď v Česku, tak se snažím s Mašinovými popojít. Ale je pořád zásadní problém s financemi. A navíc teď jsem asi před rokem napsal scénář o Zdeně Mašinové, její příběh. Ten je možná realizace schůdnější, tak se možná podaří natočit ho dřív. Po tom dramatickém útěku, což je světová látka, se všechno drama odehrávalo tady, přes Zdenu.“

V polovině května vstoupil do kin poslední Novákov film, na kterém měl hlavní podíl jako scénárista a spolurežisér, dokumentární film *Občan Havel* příkuluje. Film se vrací do let normalizace, kdy Havel pracoval v pivovaru, a ilustruje, jak vznikla jeho slavná hra *Audience*.

RADIO PRAHA

Záběr z filmu *Nedodržení slibu*, který natočil režisér Jiří Chlumský podle autobiografické knihy Martina Petráška.

ORREN

UZ VÍTE, KAM JAKO SE OBRÁTIT...

Publiční 50/6
190 00 Praha 8
Czech Republic

tel. +420 224 253 105
+420 221 719 041
fax. +420 222 514 528
<http://www.horren.cz>
email: info@horren.cz

- Kompletní realitní činnost na území České republiky a Slovenské republiky včetně poradenství v právní oblasti
- Analýza majetkové vlastnické nemovitosti či dědicův na území České a Slovenské republiky, vyhledání těchto majetků v ČR a SR
- Vyhledávání vlastnické nemovitosti na území ČR a SR ve světě

Lidé si připomněli výročí upálení Mistra Jana Husa

Lidé si v Husinci na Prachaticku připomněli 594. výročí upálení zdejšího rodáka Mistra Jana Husa. Eku- menickou bohoslužbu v modlitebně Církve bratrské vedli zástupci tří církví. Zúčastnili se jí desítky lidí. Lidé se modlili za udržení lidských hodnot, které český církevní reformátor ve své době požadoval, a jež jsou v mnoha ohledech zásadní i pro dnešní dobu.

Program Husových oslav touto bohoslužbou vyvrcholil. Jeho součástí byly už od června výstavy, koncerty, sportovní turnaje a divadelní představení. Program oslav se nijak výrazně neliší od předchozích let, pouze vzhledem k odstraňování následků záplav byly vypuštěny obvyklé světské radovánky, jako jsou kolotoče, houpačky a podobné.

Datum Husova upálení je českým státním svátkem. Na několika místech České republiky si ho lidé připomínají bohoslužbami a oslavami.

Svíce za oběti komunismu

Minutou ticha a zapálením 90 svící před sídlem ČSSD v Hyberské ulici připomnělo pět mladých lidí památku popravených politických vězňů z doby totality. Akci před Lidovým domem pořádalo sdružení Kravát Strana Čech a Moravy (KrSČM), které chce přimět sociální demokraty k závazku přejmenování Komunistickou stranu Čech a Moravy. Další akce podle organizátorů budou následovat, dokud nedosáhne počet zapálených svící 248, což je i celkový počet popravených.

Podle organizátora setkání Michala Majznera ČSSD komunistům ustupuje a po volbách prý hrozí, že se KSČM dostane do vysokých státních funkcí. Sociálním demokratům zatím zakazuje spolupráci s komunisty na vládní úrovni usnesení jejich sjezdu. Podle ODS hrozí v případě úspěchu v předčasných volbách spojení ČSSD a KSČM.

Odměna pro Jana Švankmajera

Režisér, výtvarník a scenárista Jan Švankmajer převzal na 44. Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech Křišťálový glóbus za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii. Prezident MFF Jiří Bartoška uvedl, že mu je velkou ctí ocenit osobnost tak výraznou nejen pro český, ale i zahraniční film. Švankmajer, kterého publikum v sále Městského divadla přivítalo bouřlivým potleskem, byl cenou potěšen. Jeho projev byl však velmi stručný a rozesmál zaplněný sál.

„Celý život jsem si jenom hrál a nějaká česká nebo světová kinematografie mi mohla být ukradená. Sobeckost by se tedy podle mě neměla odměňovat. Nicméně za cenu festivalu děkuji.“ uvedl.

Jan Švankmajer je jedním z nejznámějších českých filmařů, patří mezi uznávané světové animátory. V tvorbě vychází ze surrealismu, jeho filmy překypují obrazností, prolíná se v nich skutečný svět s autorovou imaginací. Studoval v letech 1954 až 1958 scénografii a loutkovou režii na Divadelní fakultě Akademie múzických umění.

Czech Radio - Cleveland
Neděle od 3.03 do 5 hod. na
WKW 1220 AM

Zo sveta kultúry

Organizátorom 5. ročníka **martinského festivalu Dotyky** a spojenia sa aj napriek menšiemu rozpočtu podarilo prezentovať 40 inšcenácií v škále žánrov z celého Slovenska – od košickej Medey až po Antigonu z Jókaiho divadla v Komárne. Produkcie sprevádzali každodenné diskusie kritikov a záujem divákov, ktorí naplnili nedávno zreštaurovaný Národný dom, šapitó, ale aj námestie pred divadlom. Dramaturgia festivalu dokázala, že ani podobne široká rekapitulácia sezóny nemusí rezignovať na kvalitu a umelecký názor zostavovateľov programu.

Pred Starou tržnicou v strede Bratislavy parkoval začiatkom júla veľký biely kontajner. Netypicky v ňom v rámci výstavy Creater predstavovali svoje prototypy desiat mladí slovenskí dizajnéri. Okoloidúci mohli zaujať originálne lampy, vázy, svietniky či stoličky. Milovníci klasického nábytku či interiérových gyčov však asi zostali sklamaní. Bežne používané veci totiž súčasní dizajnéri svojim spracovaním povýšili na umenie.

Tohtoročné **44. Folklorne slavnosti pod Poľanou** (FSP) v Detve sa niesli v znamení 60. výročia založenia Umeleckého súboru Lúčnica. Ešte pred jeho vystúpením sa v programe Mali gratulanti, s podtitulom *Malé talenty* vitajú Lúčnicu, predstavili deti milovníci tradičnej ľudovej kultúry, tanca a piesne. Po nich sa

v programe Lúčnica – 60 rokov krásy predstavili všetky umelecké zložky tohto telesa. Vystúpilo aj niekoľko zahraničných súborov. Organizátori festivalu počas štyroch dní pripravili okrem 11 scénických programov aj 13 sprievodných akcií, deväť výstav a ďalšie podujatia.

Slovenský klavirista **Matej Arendárik** získal druhé miesto na súťaži pianistov Európskej unie, organizovanej medzinárodnou spoločnosťou Antonina Dvořáka. Súťaž sa konala v Prahe a zúčastnili sa na nej súťažiaci po jednom z každej krajiny EÚ. Finálové kolo prebehlo za hudobného sprievodu Janáčkovskej filharmonie Ostrava. Matej Arendárik predniesol Dvořákov klavírny koncert g-moll a získal druhé miesto, čo je mimoriadne ocenenie slovenského umelca spomedzi 27 súťažiacich.

Dvojdiňový **rockový festival Topfest** (26.-27.7.) lámal rekordy v počte návštevníkov. Celkovo sa na Zelené vóde vystriedalo 44 tisíc fanúšikov. Najväčší rockový festival na Slovensku pripravil pre hudobných nadšencov tri koncertné pódia a 60 účinkujúcich. K najzaujímavejším patrili dvaja headliner, španielski punkáči Ska-P a americký Limp Bizkit. Fanúšikov domácej a zahraničnej muzikantskej scény čaká ešte jeden veľký festival – trinásť ročník Bažanta Pohody na trencianskom letisku, na ktorom sa predstavia až 130 účinkujúcich, odštartuje 16. júla.

Z kultúrného sveta

Historická budova Národného divadla v Praze byla místem světové premiéry kabalistického dramatu britského autora George Whytea Golema 13, k němuž složil hudbu izraelský skladatel Noam Sheriff. Jeho děj jde od starodávne minulosti do vzdálené budoucnosti; předvídá možné splnění kabalistické mystiky s výpěchou technologií, které by vedlo k vytvoření Golema 13 a výrazně ovlivnilo budoucnost lidstva. Inscenace vznikla u příležitosti 400. výročí úmrtí mudrce a rabína Maharala. Záštitu nad ní převzal prezident Václav Klaus.

Symfonický orchestr BBC s šéf-dirigentem Jiřím Bělohávkem uvede v příští sezoně všech šest symfonií českého skladatele **Bohuslava Martinů**. Vyplyvá to z programu sezony 2009/2010, který zveřejnilo vedení orchestru. Cyklus šesti symfonií, který připomíná letošní 50. výročí úmrtí Bohuslava Martinů, je důležitou připomínkou tohoto mimořádně přitažlivého autora.

Plaketa ze sochy Jana Nepomuckého na pražském Karlově mostě – symbol štěstí, na který si lidé saha-

ji pro vyslyšení svých proseb – bude příští rok na přechodnou dobu v Číně. Na světovou výstavu Expo 2010 ji odvezou organizátoři české expozice, aby si třeba naději na splnění přání mohli odnést i návštěvníci z národního pavilonu. Staropražské „štěstí“ tak bude soutěžit o přízeň mimo jiné se světoznámou Malou mořskou vilou z Kodaně, kterou na Expo 2010 přivezou do svého pavilonu Dánové.

Jihomoravské Znojmo žije festivalem klasické hudby, který je letos věnován především dílu skladatele **Josepha Haydna**. Lidé se mohou těšit například na recitály houslisty Pavla Šporela a mimořádné festivalové nastudování Haydnovy opery *Život na Měsíci*. Haydn letos patří k nejčastěji uváděným klasikům v celém hudebním světě.

Hvězdárna na jihočeské Kleti, která se specializuje na pozorování planetek a komet, vystavuje během prázdnin astronomické fotografie. Kromě planetek a komet na nich jihočeští hvězdáři zachytili také mlhoviny, hvězdokupy a galaxie ze vzdáleného vesmíru.

European Meat Market

of Glen Rock

Fresh Prime Meats

Beef, pork, lamb, veal & natural poultry
Home style smoked sausages, salamis and cold cuts

www.europeanmeatmarket.com

U.P.S. Delivery

Jozsef & Annamaria Hirs
Phone 201-251-2800
Fax 201-251-2806

235 Rock Road
Glen Rock, NJ 07452

AMERIČTÍ EXPERTI RADÍ... z strany 1

poplatků u lékaře. Program doporučuje získat peníze z dobrovolného připojištění občanů, nechává však otevřenou možnost, že v případě neúspěchu připojištění peníze dodá stát. Chce opět vyplácet dětské přídatky středostavovským rodinám, zvýši daňový bonus za dítě i rodičovský příspěvek.

Mladí mají dostat od státu peníze na svůj startovací byt a také novomanželskou půjčku na nábytek. Bude rozšířena síť mateřských školek a jeslí. Stát bude rodinám platit poslední ročník mateřské školy, který se stane opět povinným. Stát zachová stavební spoření a podporu hypoték rozšíří zárukami pro případ, že rodina nebude mít na jejich splátky.

Zvýší se nejen učitelé platy, ale vláda bude garantovat trvalý růst platů všem státním zaměstnancům. Školné zavedeno nebude.

Program ovšem neuvádí, kolik peněz bude pro rozšíření služeb sociálního státu a zvyšování mezd státních zaměstnanců potřeba a kde peníze státní vezme. Jedinou výjimkou jsou úřadové důchody, které se podle ČSSD mají financovat z dividend společnosti ČEZ.

Sociální demokraté chtějí dále vrátit sazbu podnikové daně na předložských 24 procent a ještě podnikatelům omezit nákladové položky.

TOP 09 se postupně odhaluje

Strana, která vzbuzuje největší očekávání a je zatím velkou neznámou: TOP 09. Mohou za to velká jména v jejím čele, Karel Schwarzenberg a Miroslav Kalousek. Podle expertů má vstup do Parlamentu téměř jistý Karel Schwarzenberg, který je vnímán jako vzácný symbol neúplatného politika, bude lidrem kandidátky v Praze.

Zatímco zájem o TOP 09 narůstá, v opačné situaci je zatím stále ještě parlamentní Strana zelených, která se po vnitřních sporech utápí v nezájmu veřejnosti a vlastní nicotnosti. Ani KDU-ČSL po odchodu Kalouska a několika dalších významných představitelů nemá důvod k jásotu a hledí k volbám s obavami. Přispívá k tomu i odhalení medií, že předseda strany Cyril Svoboda zneužil nezdanitelné poslance náhrady, náležící k poslancekmu platu, k pořízení luxusního bytu. Není to trestné, ale pouze „neetické“, dělají lo všichni poslanci, ovšem u představitelů strany, hlásající křesťanskou morálku, to je na považeno.

Zubová na kandidátce ČSSD

Olga Zubová navzdory milionové kampani neuspěla ve volbách do europarlamentu, její nová strana DSZ (Demokratická strana zelených) totálně propadla, když získala jen 0,62 procenta hlasů. Nyní chce alespoň uhájit svoji pozici poslankyně – a protože je zřejmé, že v dresu DSZ to nepůjde, nechá se zvolit za ČSSD. Zařazení Zubové na pražskou kandidátku ČSSD pro podzimní sněmovní volby vyvolalo u značné části sociálních demokratů kritiku a rozpaky, má pověst zrádce a přeběhlíka. Kdysi byla členkou ČSSD, pak v barvách Strany zelených nosila na triku nápis Nejsm Paroubkův hlas, nejvíce se „proslavila“ svým zmizením v době prezidentské volby, čímž potopila společného kandidáta SZ a ČSSD Jana Švejnara a pomohla opětovně na Hrad Václavu Klausovi. Naposledy pomohla svrhnout vládu Mirka Topolánka. A umístění na kandidátku ČSSD má být odměnou za příspěvek k pádu vlády.

Podle Paroubka má Zubová přitáhnout na stranu ČSSD mladé voliče, kteří volí zelený program. Spekuluje se ovšem, že umístění Olgy Zubové na pražskou kandidátku ČSSD má především finanční motiv. Mecenášem Zubové je majitel mediální agentury Médea Jaromír Soukup, který nedávno prohlásil, že má k dispozici pro své protlačení do politiky připraveno 100 milionů korun. Některá média uvedla, že sociální demokraté získají za poslance post Zubové až miliony korun. Nyní platí Soukup protestní akce maturantů proti státním maturitám, má získat jejich přízeň pro ČSSD.

Zubová na pátém, volitelném místě kandidátky ČSSD nahradila bývalého poslance Petra Ibla, který prý jako odstupné dostane lukrativní místo na pražském magistrátu.

David Rath na odstěhel?

V sociální demokracii to vše a číst je nervozita. Středočeský hejtmán David Rath, ostrý muž sociální demokracie,

začal spoluhranikům vadit. Do funkce svého poradce a ekonomického náměstka středočeských nemocnic nominoval Filipa Bušinu, bývalého boxera, který má záznamy v trestním rejstříku a aktuálně je obviněn ze stomilionových daňových podvodů. Až na tvrdý nátlak vedení strany se jej zbavil. Proč Paroubek náhle krotí svého velkého spojence Ratha? Průzkumy veřejného mínění prokazují, že Rath svoji agresivní rétorikou a podezřelým přidělováním krajských dotací škodí ČSSD a ta by mohla díky jelo excesům prohrát volby. Rath může zůstat na kandidátce pro volby jen díky slibu, že se umraví. Lidem vadí i fakt, že Rath je hejtmánem i poslancem, zvládat zodpovědně obě funkce nelze.

Odvolaení Davida Ratha z funkce hejtmána hodlá iniciovat středočeská ODS. Rath se podle občanských demokratů při řízení Středočeského kraje dopouští řady pochybení a zneužívá veřejných peněz k vlastní politické propagaci. Samotná ODS ovšem k prosazení tohoto návrhu nemá dostatek sil, potřebovala by i hlasy některých členů ČSSD nebo komunistů. Zastupitelé za ČSSD se ale Rathovi před volbami pod hrozbou čtyřmilionové finanční sankce podpisem zavázali k poslušnosti.

Many, many, many... z strany 1

sa dostal do problémů kvůli zveřejnění jeho minuloročního příjmu, který dosáhl 165,970 eur (5 milionů Sk). Říaditelov příjem zveřejnila reklamní agentura VYV PR, která si Pošta najala na propagování a provádění nového diskusního portálu Poštaforum. Agentura zadala v médiích netradiční (a povedeme rovnou, stupidně), reklamu, která obsahuje velkou fotografii Libora Chrásta a přibližně tento text: generální ředitel Slovenskej pošty Libor Chrásta vlni zarobil 5 miliónov korún, viac sa dozviete na Poštafore. Agentura tým vraj chcela priláhnúť pozornosť čitateľov na nový diskusný portál Slovenskej pošty.

Hlavnou úlohou Poštafora má být rychlá a profesionální odozva na všechny připomienky, podněty, otázky a stážnosti zákazníků. Tvorca tohto reklamného nápadu by si zaslúžil Nobelovu cenu. Říaditel bol šokovaný, ale potvrdil, že majetkovým priznaním skutočne uviedol túto sumu. Upozornil však na to, že nie je štátny úradník a nie je platený z peňazí daňových poplatníkov, že Slovenská pošta je akciová spoločnosť a od transformácie v roku 2004 nedostala zo štátneho rozpočtu žiadne dotácie. (Pošta dosiahla za päť mesiacov tohto roka zisk pred zdanením vo výške cca 2,3 mil. eur.)

Nešikovná agentúra řiditel' pošty poslal k vode. Teraz je na rade on. Minister dopravy, pošty a telekomunikácií Ľubomír Vážny (Smer) zvažuje jeho odvolanie. Zrejme mu kole oči Chrástov vyšší príjem.

Podľa Fica sa v politike nabalil aj Šlota

Premiér Robert Fico je právnik a ako taký vie, ako má formulovať svoje vyhlásenia, aby neboli právne napadnuteľné. Pred pár dňami sa napríklad v Slovenskom rozhlasu vyjadril na tému obhacovania sa politikov. „Myslím si, že sa nabalil Mikuláš Dzurinda, Ivan Mikloš, aj Ján Šlota určite,“ povedal. A hneď dodal: „Myslím si to, ale dajte mi na to dôkazy, lebo ja tie dôkazy nemám.“ Takto sa celý národ dozvedel, že okrem predstaviteľov opozičnej SDKÚ sa pravdepodobne protizákonne, veď ako ináč, nabalil aj jeho koaličný partner, predseda Slovenskej národnej strany Ján Šlota. Ten v svojom majetkovom priznaní za vlaňajší rok priznal iba 726,000 Sk. Ako však napísal denník SME, „Slotov spôsob života vzbudzuje podozrenie pre zjavný nesúlad jeho príjmov a užívaného majetku. Na dovolenke v Chorvátsku využíval jachtu, lieta na prúdovom lietadle, jazdí na luxusných autách.“

A čo na to Šlota? „Stále tu niekto blúzni okolo teplého vzduchu a stále si vymýšľa rozprávky o kradnutiach. Stále tu vyskakuje nejaký policajný orgán v garáži. Ja som toho v živote veľa preskúšal a určite sa nedám vytočiť týmto smerovaným tlakom médií, ale predovšetkým zahraničných služieb a obchodných naftárskych spoločností, aby ma zlikvidovali a tým zlikvidovali aj SNS,“ povedal.

Len teraz tá neistota, do ktorej z týchto skupín patrí Fico?

Rozkrádanie štátnych lesov

To, čo vyšlo v poslednom čase na svetlo božie o šafarení s majetkom štátnych lesov SR je doslova brutálne. Zamestnanci odovzdali banskobystričkej prokuratúre štvorstranový zoznam 27 prípadov, poukazujúcich na dlhodobé úniky peňazí zo zadĺženého štátneho podniku. Išlo napríklad o nevýhodné predaje dreva dĺžnikom dlhodobého nesplácajúcim pohľadávky (napríklad Bukóze, ktorá im už dlhovala asi 80 miliónov korún), nevýhodné zámeny pozemkov (napr. lukratívne pozemky pri hoteli LUX v Banskej Bystrici za nelukratívne pri Žarnovici alebo Prievidzi, pričom Lesy ešte doplatili „rozdiel“), okrem toho zbytočné školenia za milióny korún, nevýhodné prenájmy žiadanych poľovných revírov, zmluvy s právnymi firmami (podnik má vlastný právny odbor), či zmluvy s mediálnymi firmami, ktoré na Lesoch dobre zarábali. „Stratili“ sa malo okolo 900 kamiónov dreva, a tak ďalej. A to mal riaditeľ štátnych lesov Jozef Mindáš ešte tú drzosť, že nedávno požiadal vládu o pôžičku 67 miliónov eur (nedostal ju).

Riaditeľ štátnych lesov Jozef Mindáš vo funkcii skončil. „Tito ľudia musia okamžite odísť,“ cituje denník SME premiéra Fica. Čudné. Prečo práve títo?

Mečiarovci skupujú pozemky a domky

Viaceré médiá si v poslednom čase začali všimnúť skupovanie domov a pozemkov rodinnými príslušníkmi predsedu HZDS Vladimíra Mečiara i nim samotným. Jeho hlavným sídlom sa už pred rokmi stala vila Elektra v Trenčianskych Tepliciach (vtedy za ňu údajne zaplatil až 40 miliónov korún). Nedávno, v obci Dolná Poruba, vlastní spolu s manželkou chatu a práve v jej okolí nedávno skúpil Mečiar a jeho manželka Margita niekoľko starých domov, pozemkov a záhrad. Niektoré médiá kvôli rozsiahlym majetkom Mečiarovcov v obci pod Strážovskými vrchmi začali túto obec s necelými 900 obyvateľmi nazývať „Mečiarlandom“. Podľa denníka Nový čas Margita Mečiarová nedávno kúpila dvojpodlažný dom oproti vile Elektra. Ďalšiu vilu (penzión) pri Elektre dostal Mečiar pod kontrolu v roku 2007, píše Pravda.

Agentúra ČTK upozorňuje, že špekulácie o nových Mečiarových majetkoch sa objavili necelý rok pred parlamentnými voľbami. Pritom HZDS už dlhodobo čelí rapidnému poklesu preferencií a podľa niektorých prieskumov už spadlo pod prah piatich percent, ktoré sú potrebné pre vstup do parlamentu. Žeby sa už Mečiar pripravoval na odchod z politiky?

Dary na tiskový fond Amerických listů
od 30. června do 14. července 2009

G. Mraz, Oxford, CT	\$ 5	S. Vasicek, Lafayette, CA	\$ 15
M. Stastny, Roslyn, NY	5	H. Lukl, Wellesley Hills, MA	15
O. Brodecky, Beechhurst, NY	5	E. Petrasek, Manhasset, NY	15
M. Lebeda, Springfield, VA	10	O. Kabes, Bethesda, MA	15
D. Stern, Vienna, VA	5	S. Justman, New York, NY	100
M. Grunberger, Fort Lee, NJ	15	S. Prochazka, New City, NY	10
M. Vancura, Banning, CA	5	I. Orisek, Forestburgh, NY	5
C. Kailg, Phoenix, AZ	10	J. Siroky, Hudson, FL	5
B. Reinfield, Carle Place, NY	5	Z. Agoglia, Brooklyn, NY	5
A. Slavik, Mahopac, NY	15	J. Voves, Chappaqua, NY	55
L. Sprysl, Dobbs Ferry, NY	5	H. Korn, New York, NY	5
Z. Hostomsky, La Jolla, CA	100	Ch. Townsend, Princeton, NJ	25
S. Mach, Cupertino, CA	20	O. Hajek, Fredericksburg, VA	15
G. Warren, Forest Hills, NY	5	J. Keybl, Flushing, NY	55
P. Tyras, Hackensack, NJ	10	P. Zuman, Posdam, NY	45
A. Petrenko, Hartsdale, NY	55	S. Kudej, Lake Worth, FL	10
T. Kafka, Malden, MA	5	L. Mergl, New York, NY	5
V. Mesicek, Lehigh Acres, FL	15	Z. Sladky, Rancho Palos, CA	15
I. Racz, Elk Grove, IL	10	J. Weisbuch, Berkeley, CA	10
L. Hanka, Kalamazoo, MI	10	M. Hruby, Wagan, MA	15
V. Truhlar, East Islip, NY	20	L. Hric, Winthrop, MA	15
J. Barta, Danville, CA	100	G. Polasek, Ansonia, CT	15

Děkujeme všem dárcům a také i těm, kteří věnovali 10% slevu, kterou si mohli jako senior občanské odedat. Díky vám jsou Americké listy to, co jsou. REDAKCE

OBJEDNACÍ KUPÓN

ANO, chci si předplatit/obnovit předplatné **Amerických Listů**. Příkladám ☐ personal check nebo ☐ money order, vystavený na Typrints Company v hodnotě ☐ \$45 (USA), ☐ \$55 (Kanada), ☐ \$60 (zámoří) jako předplatné na jeden rok. Předplatitel starší 65 let si mohou odedat 10%. Vyplněný kupón a předplatné pošlete na Typrints Co., 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542. PROSÍME, PIŠTE ČITELNĚ!

Jméno (Mr. Mrs. Ms.) _____
Adresa _____

Stát a zip code _____

Telefon (_____) _____

Dar mimo předplatné _____ Podpis _____

Prosíme o jméno a adresu možného odběratele, kterému bez závazku pošleme zdarma ukázkové číslo _____

Juraj George Braun, M.D.
Board Certified
CHOROBY UŠNÉ, NOSNÉ A KRČNÉ
Otolaryngologické operácie, operácie hlavy a krku, tvare a rekonštrukčné operácie.
Operácie sú možné v ordinácii alebo v nemocnici.
Hovoríme slovensky, česky a ďalšími európskymi jazykmi.
121 E 60th Street New York, NY 10022 (blízko Bloomingdale'u)
158 Noble Street Brooklyn, NY 11222 (Utorok a piatok 2-7, sobota 9-1)
(212) 754-0884 (718) 349-9599
Prijímame všetky hlavné poisťenia.

simply
hypotéky jednoducho
Koupit nemovitost v České republice je jednoduché a výhodné.
Hypoték je celá řada.
Se Simply snadno vyberete tu pravou.
Pro podrobné informace kontaktujte
Olly Kaluz
hypoteční makléř - mortgage broker
Toll free: +1.866.643.3404
Office: +1.775.588.5579
Cell: +1.949.300.7310
E-mail: okaluz@simply.cz
Simply, P.O. Box 1992
Zephyr Cove, NV 89448, USA

ZÁPLAVY 2009

Povodně, které v minulých týdnech postihly především jižní a severní Čechy a severní Moravu, si vyžádaly 14 obětí – devět lidí utonulo, ostatní zemřeli na následky zdravotních problémů a pozdní lékařské péče – a podle předběžných odhadů způsobily materiální škody za pět až šest miliard korun. Od 24. června do začátku července, kdy intenzivní deště zvedly vodu v Moravskoslezském kraji, záplavy postupně zasáhly také Olomoucký, Jihočeský, Zlínský, Královéhradecký kraj, Vysočinu, Ústecký a Liberecký kraj. Největší bylo postiženo Novojičínsko, Jesenícko, Prachaticko, Strakonicko a Děčínsko.

I v Praze pominul 10. července první stupeň povodňové aktivity, tedy bdělost, průtok vody ve Vltavě klesl pod 450 metrů krychlových za sekundu a byla otevřena dočasně uzavřená Čertovka.

Letošní záplavy, které jsou třetí nejtragičtější v novodobé historii země, zřejmě podle ministra financí Eduarda Janoty zhorší schodek státního rozpočtu v letošním roce o miliardy korun.

Jen na státní dopravní infrastrukturu, tedy na dálnicích, silnicích I. třídy a železnici, voda způsobila škody za zhruba dvě miliardy korun. Většinu nákladů ponese stát. Navíc ČR získala díky prodeji státních dluhopisů Evropské investiční bance (EIB) na likvidaci povodňových škod tři až čtyři miliardy korun.

Klienti do úterý 7. července nahlásili tuzemským pojišťovnám 9641 škod za celkem 1,4 miliardy korun. Pojišťovny odhadují, že počet pojistných událostí stoupne na 17,000 a celkové škody se přiblíží dvěma miliardám korun.

Do 9. července na pomoc oblastem a občanům postiženým povodněmi už lidé přispěli částkou více než 65 milionů korun. Částka ale zřejmě ještě vzroste, protože lidé peníze stále posílají. Vyplývá to z informací zástupců humanitárních organizací Člověk v tísni (ČVT), ADRA a Charita ČR, které pomoc shromažďují. Přispívat je také možno na Český červený kříž (ČČK), který má stálý fond pod variabilním symbolem 111.

Muž zachraňuje kolo ze svého domu v Putimi na Písecku.

Chatová osada u rozvodněné řeky Blanice ve Vodňanech.

Zničený most z Dolních Habartic do Malé Bukoviny po povodni na Děčínsku.

Ministerstvo pro místní rozvoj nabízí obětem povodní příspěvek na nové bydlení či jeho opravu. Lidé, kteří přišli o domov úplně, mohou dostat 150,000 korun na domácnost.

Největší záplavy v posledních letech postihly Česko v letech 1997 a 2002.

V roce 1997 byla zasažena především Morava a část východních Čech (postiženo bylo 536 obcí). Během povodní zahynulo celkem 50 osob. Celkové škody přesáhly 63 miliard korun.

V roce 2002 povodně napáchaly nejvíce škod v jižních, středních a severních Čechách, nevyhnuly se ani Moravě. Celkem se záplavy projeví v deseti krajích a bylo postiženo přes 800 obcí. O život přišlo 17 lidí (přímo ve vodě našlo smrt deset lidí) a celkové škody 73 miliard korun.

Podle ČTK

Sesuvy půdy na Jesenícku

Obyvatelé Jesenícka ohrožují sesuvy půdy. Privaly vody uvedly do pohybu svahy u několika obcí. Tuny hlíny a kamení se zastavily až o domy a ani odborníci nedokážou říct, jestli nebudou následovat další sesuvy půdy. Nejhorší situace je v České Vsi, Žulově, Tomíkovicih, Skorošicích, Písečném a ve Vápenné. Starostové ohrožených obcí nevědí, co dělat. Zatím jim nezbyvá nic jiného než čekat. Svahy nejdříve musejí vyschnout.

Dvacítku obcí na Jesenícku zasáhly v noci 27. června bleskové záplavy. O dva dny dříve počasí zasadilo ránu obyvatelům asi deseti obcí v okolí Hranic na Přerovsku.

Záplavy si v kraji vyžádaly tři lidské životy, odhadované finanční škody dosahují 1,2 miliardy korun.

Zbraňová amnestie v ČR

Už jen tři týdny mohou lidé v ČR odevzdávat beztesně policii nelegálně držené zbraně. Tzv. zbraňová amnestie skončí 31. července. Lidé odevzdali od jejího začátku 1. února do 7. července 5377 zbraní, z toho jich bylo již vráceno majitelům 1419. Se žádnou odevzdanou zbraní nebyl spáchán trestný čin. Policie se pomocí amnestie snaží snížit počty nezákonně držených zbraní.

Mezi odevzdanými zbraněmi jsou rarity. Například muž odevzdal na policii v Písku nefunkční vojenský minomet a kanon z druhé světové války. V Ostravě zase muž odevzdal těžký kulomet vzor 37, který před druhou světovou válkou vyráběla Československá zbrojovka Brno. V Praze přijali policisté samopal, protitankový radioreaktivní tříšivý granát bez zapalovače a náplně a granát typu RG 34.

Zbraňová amnestie byla vyhlášena také v letech 1996 a 2003. V obou případech lidé na policii donesli 3000 zbraní.

Citáty Jana Wericha

„Není-li tu ta, kterou mám rád, tak mám rád tu, která tu je.“

ZA WALDEMARÉM MATUŠKOU (*1932 Košice – †2009 St. Petersburg, FL)

Odešlo s ním už nenávratně naše mládí . . .

„Sbohem láska . . .“ zní ze smutných říd jeho Olinky a jeho „kamarádů táborových ohňů“ na jevišti Zofina, do posledního koutku pokrytého desítkami věnců a stovkami žlutých růží. Pět stovek přátel obklopuje jeho nejbližší a nikdo nedokáže potlačit slzy.

Loučíme se s trubadurem, který svým jedinečným barytonem a svými uhrančivými očima ve fousaté tváři zbojníka definoval nespoutanost ducha a fantazie nejen pro svou generaci, ale i pro několik dalších generací Čechoslováků. Těch doma i těch rozestých po všech koutech naší zeměkoule. Síla osobnosti a charakteru tohoto „Bohem“ seslaného a niterně lidového muzikanta zazářila koncem padesátých let jako Nova nad úbořem idiocie socialistických častušek vzpourou ryziho mládí a fanfaronské touhy po romantice a lásce. A to definovalo už navždy životy nejen pro nás, kteří teď mlčky stáli před jeho rakví, nejen pro těch asi patnáct tisíc, kdo už od časněho rána tohoto slunečného 18. května čekali v přílehlých ulicích se „žlutou růží z Texasu“ v ruce na příležitost vzdát hold svému „slavíkovi z Madridu“, ale i pro statisíce těch, kteří kdy poslouchali a zpívali jeho písně.

I mě páli na tváři slzy a myslí táhnou vzpomínky . . . Na to, jak jsme se setkávali u přátel na Floridě, když tam s Olínkou a malým Waldemarem začali jezdit na dovolenou, na koncerty, které jsem pro něj a KTO pomáhal organizovat ve Vancouveru, na sklonek léta 1986, kdy překvapil všechny kamarády náhlým oznámením, že zůstává v Americe. Milovaný bará nesvobodného národa odcházel za svobodnou budoucností pro svého syna ve světě bez přetvářek. Vzpomínky na mnohá posezení s kytarou v domě, který s velkými oběťmi, neskutečnou píli a láskou vybudovali s Olínkou v St. Pete's Beach. Na diskuse o historii populární hudby – málokdo věděl, jak velkým byl jejím obdivovatelem a znalcem. Na nezapomenutelnou oslavu jeho sedmdesátin v „jeho“ pražské Lucerně, kde přezpíval všechny své kolegy z českého Olympu populární hudby a kde po nekonečných ovacích pak propocený otevřel dveře své šatny, rozpráhl ruce a řekl: „Ty's na tohle přijel až od Pacifiku?“

Odešel nám všem nejen obrovský zpěvák, ale i obrovský člověk, jehož „vyšší princip mravní“ nikdy nesklonil špi před příslušovaci zločinného totalitárního režimu. Ti se ho po jeho emigraci ze msty snažili vymazat z paměti národa. Nepodařilo se jim to. V srdcích statisíců, kteří nepřestali nikdy poslouchat ze starých desek a zpívat u tábora jeho písně, přetrvával a zůstává navždy. Potvrdil svou věrnost a lásku ke svým posluchačům i mnoha triumfálními koncerty ve vlasti po listopadu 1989. Tak, jako většina z nás exulantů, se ale natrvalo nevrátil. Nebyly to jenom jeho prúdušky, ale i jeho morálka, která mu umožňovala lépe dýchat v Americe. . . .

A snad i proto, že už dýchat nepotřebuje, ale spí, aby byl v dosahu většiny těch, kdo ho milují, spočinul v rodné hroudě na pražském Vyšehradském hřbitově, vedle svého milovaného Vlasty Buriana. Tam, kde bude jeho hrob neustále obsypán kytičkami. . . .

Velký kus jeho srdce ale zůstává s námi, tady za tou velkou louží, protože zde našly jeho morální principy svůj nejsvobodnější prostor. Odešel s sebou ve svých skoro sedmdesátinách naše mládí. Ne proto, že bychom si ho dále nenosili ve svých srdcích, ale proto, že jsme si uvědomili, že ani láska mládí nedokáže být nesmrtelná.

Dr. JOSEF SKÁLA, Vancouver, Kanada

Pozn. red.: Záznam velce populární písně Jó, třesně zrály z roku 1964 najdeš na <http://www.youtube.com/watch?v=kQKMjNav3rs>

HUMOR • HUMOR • HUMOR • HUMOR • HUMOR

Všem odsouzeným k práci

VE VĚZENÍ:	V PRÁCI:
strávíte většinu času v cele veliké 2x3 metry	strávíte většinu času v koji veliké 2x1,5 metru
dostanete teplé jídlo třikrát denně	dostanete přestávku na oběd, který si musíte zaplatit
vám zkrátí pobyt za dobré chování	vám za dobré chování přidají práci
se můžete dívat na televizi, kouřit cigarety a hrát karty	vás za karban, nikotín a divání na televizi vyhodí
máte vlastní záchod	se o něj musíte dělit s celým patrem
vám dovoli návštěvy rodiny a přátel	vám nedovoli nic.
jsou údajně někteří dozorcí sadisti	se jim říká vedoucí
děláte pro sebe a nemáte žádné výdaje	děláte, abyste zaplatili výdaje spojené s cestou do práce a navíc vám ještě zdani plat, aby se zaplatily výlohy za vězení

Nechcete se raději dát zavíř? Práci zdar!

Česká republika byla loni 16. největším producentem piva na světě

PRAHA – Česká republika byla v loňském roce 16. největším producentem piva na světě. První tři místa v pořadí největších výrobců zlatavého moku připadla Číně, Spojeným státům a Rusku. Celková světová produkce piva loni vzrostla na 1,756 miliardy hektolitru z 1,704 miliardy hektolitru v roce 2006. Vyplyvá to z předběžných údajů společnosti Hopsteiner, které ve své zprávě zaměřené na pivo a chmel zveřejnilo ministerstvo zemědělství.

Tuzemské pivovary loni vyrobily nejvíce piva ve své historii. Jejich celkový výstav činil 19,897 milionu hektolitru piva a ve srovnání s rokem 2006 byl o 0,6 procenta vyšší. Česko se tak na loňské světové produkci piva podílelo 1,1 procenta a ve statistikách evropské výroby piva mělo podíl 3,4 procenta.

Největším producentem piva byla loni Čína, která s 370 miliony hektolitru měla na světové produkci podíl 21,1 procenta. Následovaly Spojené státy (232,8 milionu hektolitru, podíl 13,3 procenta),

Rusko (109,8 milionu hektolitru, 6,3 procenta) a Německo (106 milionu hektolitru, 6%).

ČR byla loni devátým největším vývozcem piva na světě. Tuzemské pivovary loni vyvezly rekordních 3,6 milionu hektolitru piva. „V roce 2007 export tvořil 18,5 procenta celkové produkce našich pivovarů, zatímco například v roce 2001 to bylo pouhých 10,4 procenta,“ stojí ve zprávě MŽE.

Podle odborných prognóz by se do roku 2012 měla ČR na žebříčku největších exportérů piva posunout na sedmé místo. Jedničkou mezi vývozci českého piva je Plzeňský Prazdroj, za ním následují Staropramen a Budvar. Nejvyšší podíl vývozu jde do Německa, na Slovensko a do Velké Británie. Z jednotlivých druhů piva tvoří 75 procent českého vývozu ležáky, 22 procent připadá na výčepní piva.

V Česku je 48 průmyslových pivovarů. Sedm největších z nich uvaří 84 procent českého piva. Jedničkou na trhu je Plzeňský Pra-

ždroj, který zaujímá téměř padesátprocentní podíl. Za celý loňský rok prodal přes deset milionů hektolitru piva, exportuje do více než 55 zemí. Mezi jeho značky patří Pilsner Urquell, Gambrinus, Velkopopovický Kozel nebo Radegast.

Spotřeba piva činila loni v České republice zhruba 160 litrů na osobu a rok. Podle odhadů se na ni z 15 až 20 procent podíleli zahraniční turisté. ČTK www.ctk.cz

Počet slovenských milionářů klesl

Celosvětová populace milionářů, kterou vyjadřuje index HNWI (High Net Worth Individuals) klesla v minulom roku v porovnání s rokem 2007 o 14,9%. Vyplyvá to zo štúdie, ktorú zverejnili spoločnosti Merrill Lynch Global Wealth a Capgemini. Za milionárov sa považujú jednotlivci s majetkom v hodnote viac ako 1 milión USD (712,000 eur) bez zarátania primárnej rezidencie a spotrebného majetku. Počet milionárov na Slovensku klesol oproti roku 2007 o 21,4%. V roku 2007 bolo na Slovensku 3500 milionárov, vlni sa ich počet znížil na 2700.

Z ekonomického světa

ODS a ČSSD chtějí po volbách řešit to, jak zvýhodnit zahraniční filmy, kteří chtějí točit filmy v Česku. Kvůli výhodnějším podmínkám totiž filmaři ze zahraničí utrácejí nyní miliardy v zahraničí místo, v Česku. Počet zahraničních filmů tvořených v ČR rapidně klesl o 70%. Zatímco v poslední době filmaři v Česku utrácejí kolem jedné miliardy korun ročně, ještě v roce 2003 to bylo pět miliard.

Podle odborářů škoučí v Jablonex Group kolem 450 lidí. S výjimkou České Mincovny propouštějí všechny divize. Jen v Železném Brodě dostalo v minulých dnech výpověď 167 lidí, dalších 150 lidí propouští firma v Jablonci a několik desítek pracovníků také v Desné a Zásadě. Propouštění zejména v divizi bižuterie bude zřejmě pokračovat i v červenci. Jablonex se podle odborů potýká s nedostatkem provozního kapitálu. O části bižuterní výroby má zájem firma Swarovski, o koupi bývalé Orněly v Desné a Zásadě zase jedná Preciosa, která by tím získala lukrativní výrobu sklářské suroviny.

Hospodářská krize, která v posledních měsících těžce dopadá na podniky v celé republice, se metropoli zatím spíše vyhýbá. Pražské firmy se snaží omezovat výdaje, které přímo nesouvisí s jejich výrobou nebo činností, zatím ale nenastal výraznější problém, kdy by byly nuceny číst v souvislosti s krizí hromadně propouštět zaměstnance nebo dokonce krachovat. Krize se zřejmě projeví ve snížení pracovníků finančních ústavů, které mají často své centrály v Praze. Počet zaměstnanců v tuzemských bankách za poslední rok klesl o takřka 1100, tedy o zhruba 3%.

Prodej nových osobních a lehkých užitkových aut v prvním pololetí klesl o 12,4 procenta na 92,100 vozů. Za poklesem stojí zejména hospodářská recese, kvůli které se propadl prodej aut firemním zákazníkům o čtvrtinu. Nejprodávanejší značkou osobních vozů zůstává Škoda s prodejem 18,833 automobilů, následuje Ford s obdobem 7974 vozů a Volkswagen, který prodal letos jen 5793 aut.

Tadeáš Wala, 77, stále letí. Naposledy pilotoval Dynamic cez prvomajový víkend.

Letec, který je doma aj pod zemou

Aj vo veku 77 rokov pomáha penzista Tadeáš Wala konštruktérom vymýšľať nové lietadlá. Za celoživotné dielo získal nedávno ocenenie – Krištáľové krídlo.

Letectvo je jeho vášňou od malička. Typ vetraňa, ktorý navrhol, používali všetky aerokluby v bývalom Československu. Po odchode do dôchodku skonštruoval motorový ultralightový stroj. Vyrábajú ho v prievidskom Aerospole, ktorý aj v čase krízy dáva prácu desiatkam ľudí.

Kým iní sa po pracovnej šichte doma oddávajú oddychu, bankský inžinier Tadeáš Wala kreslí lietajúce stroje. Aj na dôchodku spolupracuje na vývoji nového typu ultralightového lietadla. Ma to byť hornoplošník, s krídlami na chrbte lietadla. „Doma vo voľnom čase som vždy pracoval na nejakých projektoch vetraňov alebo lietadiel. Prvým projektom, čo som takto vytvoril, bol vetraň WK-1,“ spomína Wala.

Vyrastal neďaleko poľských hraníc v blízkosti mestečka Bielsko-Biala pri škole pre leteckých konštruktérov. Tam sa amatér začal učiť, ako sa lietadlá stavajú. V štúdiu chcel pokračovať na vysokej škole v Československu. Jedinou školou, ktorá pripravovala takýchto inžinierov, bola Vojenská technická akadémia v Brne. Do uniformy sa však Walovi nechcelo.

Tak sa dostal z oblakov pod zem. Začal študovať strojnícku fakultu Vysokej školy banskej v Ostrave. Keď získal inžiniersky diplom, musel nastúpiť do nováčkej bane. Písal sa rok 1957 a absolventi dostávali vtedy umiestnenky. V Nováčke začal ako hanský konštruktér, neskôr prešiel do výskumu v Prievidzi.

MILAN KRÁL, Pravda

V Lánech majú největší farmu antilop losích na světě

Lány na Rakovnícku jsou nejen letním sídlem prezidenta, ale i malou Afrikou uprostřed Evropy. Hned v těsné blízkosti lánského zámku totiž návštěvník objeví ohradu, v níž se prochází více než šedesátuhlavé stádo antilop losích.

Jedna z největších specializovaných farem svého druhu na světě umožňuje výzkum studentům zemědělství i odborníkům ze zahraničí a současně dodává maso do luxusních pražských hotelů. Maso z lánských antilop v minulosti skončilo například v restauraci Allegro v pražském hotelu Four Seasons, která jako první v postkomunistických zemích získala prestižní kulinářské ocenění – michelinskou hvězdičku.

První antilopy se do sousedství

lanského zámku dostaly v roce 2006, od té doby se stádo výrazně rozrostlo a dnes je na hranici kapacity farmy. Loni proto začal podnik zvířata porážet na maso.

Jak uvedl odborný asistent Radim Kotrba z České zemědělské univerzity, snad největší specializovaná farma je v jižní Africe, velký chov mají i ve stanici Askania Nova na Ukrajině, dnes ale připomíná spíše zoopark. Antilopy chovají spolu se skotem také na rančích v Texasu. Rada antilopích farem ve světě připomíná spíše obory, kde zvířata spásají určitou plochu. Specializovaných farem s intenzivním chovem jako v Lánech, kde jsou zvířata krmena a ošetřována obdobně jako skot, není tak mnoho. Na lánské farmě je ale prioritou výzkum.

Zlatavý mok z České republiky se šíří do celého světa.

Heliodor Píka má pamětní desku na plzeňské věznici

Na zdi plzeňské věznice Bory, kde tehdejší režim po zinscenování procesu popravil bývalého legionáře, armádního generála Heliodora Píku, je od minulého týdne pamětní deska. Smrti generála, který prošel legiemi a oběma světovými válkami, popisuje jako vraždu spáchanou komunistickým režimem, neboť Píka byl svědkem zločinů ruských gulágů, stojí na desce.

Píka byl ve věznici popraven přesně před 60 lety. „Nová historická zjištění odhalila jinou pravdu o Pikově popravě, než tehdy komunisty proklamovanou vlezradu. Píka měl jako šéf československé vojenské mise v Moskvě dokonale zmapované sovětské koncentrační tábory včetně nelidských podmínek, které v nich panovaly. Jeho smrt nebyl justiční omyl, zemřel proto, že věděl příliš mnoho,“ konstatoval zástupce náčelníka generálního štábu české armády Jiří Haláška. Píka je podle něj vzorem člověka, který nezdánil své svědomí a přesvědčení.

Také podle ředitele Vojenského historického ústavu Aleše Kníže byla Pikova smrt vraždou, nikoliv popravou. Náměstek plzeňského primátora Petr Nahlik připomněl, že Píka byl první obětí komunistického režimu, po něm následovala Milada Horáková a další.

Pohnuté životní osudy generála Heliodora Píky (1897 až 1949), jenž byl za komunismu popraven ve vy-

HELIODOR PÍKA

konstruovaném procesu, přibližuje výstava, kterou pořádá Brněnská univerzita obrany. Jsou na ní nejen četné Pikovy osobní věci, jeho písemnosti a fotografie, ale také podrobné informace o lécích, kteří jej přivedli na popraviště. Výstava připomíná 60. výročí Pikovy popravě.

„Bylo to okamžik, který nikdy nezapomenu. Nenalézám slov k vyjádření té beznaděje, toho úžasného pocitu křivdy, nespravedlnosti,“ uvedl při jejím zahájení Píkův syn Milan (87), který v roce 1968 dosáhl plné rehabilitace otce.

K největším zájmovostem patří nejen Pikova vojenská ocenění, ale také úsčitránkový spis jeho obhájce Rostislava Váhalu o celé kauze. V 70. letech měl být tajně dopraven do Kanady, kde jej měl Josef Škvořecký vydat, což se ale nezdařilo.

Krajanská kronika

JE MI
V PRAZE
DOBŘE

ZDENKA KUCHYŇOVÁ

Chemik, vědecký pracovník, kanoista, ale také účastník expedic do mayských rituálních jeskyní. To vše je Stanislav Chládek. Žije ve Spojených státech, do Česka pravidelně zajiždí a nedávno se zúčastnil i kongresu Česko-slovenské společnosti pro vědu a umění ve slovenském Ružomberku.

Stanislav Chládek podnikl unikátní expedice do jeskyní Sřední Ameriky, publikoval o nich řadu článků i odborných studií. Průzkum jeskyní je velkým dobrodružstvím. Dole v hlubokém podzemí se ještě dnes najdou kostry lidských obětí, které musely zemřít, aby pomohly odvrátit přírodní katastrofy a umožnily ostatním přežít. Profesora Chládku zajímají mayské artefakty, rituály, skalní umění. O mayských jeskyních připravuje i knihu. Mnohé jeskyně jsou ukryté hluboko v tropických pralesích a některé dosud neprozkoumané. Na kongresu SVU pak představil výsledky svých dvou expedic.

■ Jak se vlastně chemik dostal k jeskyním?

Já jsem měl vždycky zájem o americké domorodce, o indiány, ale o Mayy jsem dohromady nic nevěděl. V roce 2001 mě děti přiměly, abych jel na Mayskou řivieru a moje dcera, která byla před tím v Guatemale, mně přinesla knihu o Mayy. Jmenovala se Mayský vesmír. Já jsem si ji přečetl a začal se o to zajímat. Viděl jsem jednu jeskyni Bačanche. Tam mě taky dcera zavedla, a od té doby mě to začalo zajímat. Něco jsem si o tom přečetl a začal jsem jezdit do střední Ameriky. Od listopadu 2001 jsem udělal většinou sám asi 12 výprav do střední Ameriky do Mayské oblasti. Čím dál tím více jsem jezdil do mayských jeskyní, více objevoval, více jsem si o tom přečetl. Seznámil jsem se s archeology, li mi pomáhal s literaturou, s dokumentací, s instrukcemi. Dnes už spolupracuji s několika archeology, dělám sám výzkum v jeskyních. V poslední době jsem jich viděl moc, jen letos asi 25. A napsal jsem o tom knihu pro jedno nakladatelství v Praze.

■ Dostal jste se někdy do situace, kdy jste se v jeskyni bál?

Ano, jistě. Nevím, jak se ta jeskyně jmenuje, byla poblíž mexického města Ocuiluc v jižním Yukatanu. Jeskyně s malbami na skalách měla být blízko nějakého kostela. Nemohl jsem ji najít a nějaký místní člověk mi ji ukázal. Šel jsem tam sám, protože tam se mnou nikdo nebyl a říkal jsem mu: když se do několika hodin nedostanu zpět, tady je telefon na moji ženu. Já jsem v té jeskyni zabloudil, nemohl jsem se dostat dál a pak jsem se zapřichl do úzké chodbičky, ze které jsem nemohl vylézt a ty obrázky jsem nikdy nenašel. Nevím, jestli jsem byl v té správné jeskyni nebo ne. Měl jsem obavy, že se odtud nedostanu, hlavně z té úzké chodbičky, protože jsem dlouhý a všude se nevejdou. I to lezení po provazech je vždy spojené s určitým rizikem, ale to bych neřekl, že bych se vysloveně bál.

STANISLAV CHLÁDEK

■ Jak se získává povolení pro průzkum jeskyní?

To je různé. Do některých jeskyní třeba v Mexiku nebo v Guatemale může jít člověk bez povolení, pokud sežene někoho, kdo ho tam doveče, protože člověk, který není zdejší a nežije v džungli, tu jeskyni nikdy nenajde. V Belize je to složitější. Tam je jeskyně moc a pečlivě je chráněná. Tam je potřeba povolení. Do některých se dá jít s průvodcem a do některých vůbec ne. Já jsem se dostal do jeskyní, které jsou pro veřejnost zakázané, do kterých mohou jenom archeologové a to díky tomu, že se znám s ředitelem Archeologického ústavu Belize, pro který dodávám zprávy a fotografie. Poslední expedice do Actun Cavar v systému jeskyní řeky Chicibu byla oficiální expedice Americké speleologické společnosti, kde jsem byl jako archeologický fotograf. Čili není úplně jednoduché se do těch jeskyní dostat.

Stanislav Chládek vystudoval v letech 1957-1960 Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze. Později pracoval jako vědecký pracovník Akademie věd. Ve 32 letech odešel s rodinou do Spojených států. Tam vědecky pracoval, mimo jiné i ve výzkumu rakoviny. Je autorem

téměř 100 publikací v časopisech v oboru chemie nukleových kyselin a mechanismu biosyntézy proteinů.

■ Dnes se do Česka pravidelně vrací a letos se zúčastnil i kongresu SVU v Ružomberku, kolikrát je to už kongres?

Teprve druhý.

■ Kdy jste byl před tím?

To už je hodně dlouho. Nevím přesně rok, ale bylo to někdy v 70. letech v Ottawě v Kanadě a to jsem se ještě o mayské jeskyně nezajímal. To jsem o nich ani nevěděl. Byl jsem tam se svým původním zaměstnáním, když jsem pracoval ve výzkumném ústavu molekulární biologie a biochemie a bioorganické chemie.

■ Kdy jste odešel z Česka?

V roce 1969. Já jsem odjel nejdříve regulérně na stáž a pak už jsem tam zůstal, jako mnoho jiných.

■ Jaké byly začátky, podařilo se vám sehnat odpovídající místo hned?

Já jsem měl všechno strašně snadné. Když jsem jel na stáž, tak jsem měl místo zajištěné. Tam se mi moc nelíbilo, mezitím jsem dostal několik nabídek, tak jsem si vybral a pak jsem tam zůstal až do roku 1991 na stejném místě. Když jsem usoudil, že už to není pro mě, že mi léta přibývají a spíše bych se chtěl věnovat dobrodružství, tak jsem jednoho dne napsal dopis rezignace, odešel a od té doby jezdím na kajaku, chodím do jeskyní, chodím po horách, fotografuji a podobně.

■ Stanislav Chládek zmínil i svou další lásku – kajak. V letech 1965-1969 byl členem Československého národního mužstva v kanoistice na divoké vodě, mistrem světa a několikaletým mistrem republiky. Na mořském kajaku podnikal expedice po světových mořích a kajaky dokonce prodával.

Poprvé v životě jsem vyplul na mořském kajaku v roce 1984 a na otevřeném oceánu jsem se dostal krátce polom. Když jsem se rozhodl, že nechci strávit zbytek života v laboratoři, tak jsem napsal krátkou zprávu, že tímto dnem opouštím svoji pozici profesora biochemie, odešel jsem domů a oznámil svoji ženě, že už nemám práci. Obchodování s kajaky byl čistě zastírací manévř, abych se na ty kajaky víc dostal. Bohudíky v té době byla ekonomická situace docela dobrá, čili obchod s kajaky docela dobře šel a dokázal jsem si vydělat dost peněz na to, abych toho mohl za chvíli opět nechat. Když jsem začal jezdit na mořském kajaku, tak jsem poznal kajaky dělané ve Velké Británii, které ještě dneska jsou nejlepší mořské kajaky na světě. A shodou okolností jsem se setkal na nějakém kajakovém sympoziu ve Spojených státech s dobrodruhem jménem Frank Goodmann. Je to britský kajakový designer, který je o něco starší než já, uzavřeli jsme dlouhodobé přátelství a Frankovi, který byl taky profesorem na univerzitě, věděl za to, že mě přivedl k mořskému kajaku. Vlastnil malou továrničku na kajaky a dělali jsme spolu obchod až do konce roku 2004.

■ Během kajakových expedic studoval Stanislav Chládek například kulturu obyvatel Aleutských ostrovů na hranici mezi Beringovým mořem a Pacifikem. I když sjedl celý svět, do Česka se rád vrací.

Jak můžu, minimálně jednou za rok, někdy i dvakrát za rok.

■ Ze které oblasti Česka pocházíte?

Já jsem z Hrotovic u Třebíče. Tam jezdím jenom na hrob rodičů a jezdím k bratrovi, který bydlí u Náměště. Jinak bydlím v Praze a jsem tu strašně spokojený.

RADIO PRAHA

Zo slovenských regiónov

Život na Slovensku: Pracuj
v Bratislave, mňaj na vidieku!

Keď chce človek ušetriť za kávu či obed, musí ísť do reštaurácie v Lučenci, Nových Zámkoch, Ružomberku či Humennom, len nie v hlavnom meste Bratislave. Slovenské krajské mestá majú približne o 20 až 30 percent nižšie ceny, menšie okresné mestá sú lacnejšie aj o viac ako tretinu. Rozdiely však cítia ľudia aj v zárobkoch. Podľa posledných prieskumov platov ministerstva práce a spoločnosti Trexima sú slovenské regióny v priemere asi na úrovni 60 a 70 percent platov v hlavnom meste Bratislave. Jedlo a nápoje v reštauráciách, služby ako prenájom auta alebo prenájom bytu sú v menších okresných mestách na Slovensku výrazne lacnejšie ako v samotnom hlavnom meste.

„Slovensko žije podľa hesla: Pracuj a zarábaj v hlavnom meste a mňaj na vidieku,“ povedala Martina Navarová, majiteľka butiky s oblečením v Lučenci.

Škody po povodniach stúpili
na viac ako 1,2 milióna eur

Celková suma poistných udalostí po povodniach od konca júna stúpila na viac ako 1,2 milióna eur (36,44 milióna Sk). Informovali o tom poisťovne Generali Slovensko, Union a poisťovňa Kooperativa. „Najvyššie škody sú nadsadé hlásené z obcí východného Slovenska, pričom doteraz najvyššia škoda za 100,000 eur (3,01 miliónov Sk) bola nahlásená z obce Šarišské Michaľany, kde prudký lejak s krupobitím kompletne poškodil väčšie množstvo poľnohospodárskych plodín o rozlohe 146 ha,“ uviedol hovorca poisťovne Generali Slovensko Juraj Štefanovič.

(tasr)

Archeológovia našli unikátne
sidlo kráľa Vandalov

RAŽŇAVY. Archeológovia objavili pri obci Ražňavy na východnom Slovensku unikátne stopy pravdepodobne rímskej kamennej stavby. Jediný nález, starý vyše 1600 rokov, bol pravdepodobne súčasťou sídla kráľa Vandalov. Ak sa predpoklady archeológov potvrdia, bude to vobec najsevernejšie položená rímska stavba v strednej Európe, povedal archeológ Marian Vizdál. Objavili zatiaľ najmä rímske škridle, sivú rímsku keramiku, veľa predmetov odhadujú na prelom 3. a 4. storočia.

Tažké škridle podľa Vizdala dokazujú, že v lokalite sa musela nachádzať masívna murovaná stavba. Vandalia však stavebné techniky, ako je vypaľovanie škridiel či murovanie s maltou, neovládali. Stavba by sa mohla pohybovať s mladšej doby rímskej, poznamenal Vizdál.

Archeológovia začali s výskumom v uplynulých týždňoch, predbežne by v lokalite mali kopáť tri sezóny. Výskum jedinečnej lokality je hračený zo sponzorských peňazí. (ČTK)

Orloj dostal srdce

STARÁ BYSTRICA. Stará Bystrica má ako prvá a jediná na Slovensku orloj s pravým slnečným časom. Srdce na orloji vytiahol žeriav, predtým astroláb rok a pol vyvíjali a tvorili pražskí majstri. Na rozdiel od pražského orloja ten starobystrický nie je závislý od mechanických prevodov. Ria-

di ho počítač a podľa autora ciferníka Vítězslava Špidlena ukazuje presný čas. Každý pohyb má vlastný motor.

„Orloj má päť samostatných pohybov – slnečný čas, pohyby Mesiaca po oblohe a jeho fázy, pohyb Slnka po zvieratníku, čiže pohyby oblohy nad Starou Bystricou a kalendár. Čas sa riadi podľa GPS,“ uviedol pri oživovaní slovenského orloja Špidlen.

Astroláb je srdcom orloja, bez neho stroj nežije. Ináč je to ciferník s astronomickými údajmi. Farby dosky predstavujú fázy dňa – čiernu noc, červený úsvit i súmrak, bledomodrý deň. Dielo na budove kultúrneho domu je vysoké 14 a dlhé 22 metrov. Jeho kostru tvorí 80 drevených ramien, na ktorých sa vlní šindľová konštrukcia. Vo výklenkoch sú bronzové plastiky a úplne hore vo vežičke orloja zvon. Na jednom bude presný čas odbíjať drevený zvonár, druhý zvon zazvoní ločiacaj sa promenáde siedmich apoštolov vytesaných z dreva. Autorom podoby orloja na rímsku je Viliam Loviška. Predbežná cena kysuckého orloja je približne 135-tisíc eur, polovicou prispeli darcovia. (Pravda)

Na púť prišlo 600-tisíc ľudí

LEVOČA. Slávnostnú odpustovú kázeň si na Mariánskej hore v Levoči vypočuli tisíce veriacich. Podľa organizátorov sa počas dvoch dní zúčastnilo na levočskej púti približne 600-tisíc ľudí. Levočský dekan a farár František Dlugoš si myslí, že veľké množstvo veriacich, ktorí každoročne smerujú do Levoče, sem priláha viera v Boha a možnosť vyspovedať sa. „Kde sa spovedá na pútnických miestach, tam ľudia chodia,“ povedal Dlugoš.

Na záver slávnostnej omše si levočskí pútníci vypočuli dekrét Apoštolskej penitenciárie, ktorá na základe povolenia pápeža Benedikta XVI. udelila tomuto miestu úplné odpustky. Privilegium odpustkov je navždy, počas celého roka, pre skupiny i pre jednotlivcov, ktorí prídu na Mariánsku horu do Levoče.

Dalším dekrétom spišského biskupa Františka Tondru sa bázilika na Mariánskej hore v Levoči stala diecéznou mariánskou svätyňou Spišskej diecézy. Hostom tohtoročnej púte bol lyonský arcibiskup a kardinál Philippe Xavier Barbarin.

Mariánske púte do Levoče trvajú takmer 800 rokov. Centrom celého pútnického miesta je Kostol navštívenia Panny Márie. Levoča patrí medzi 20 najväčších pútnických miest v Európe. Počet pútníkov je štvrtým najväčším pútníckym miestom v Európe.

Pri nehode plte na Dunaji
zahynul český turista

ČERVENÝ KLÁŠTOR. Na rieke Dunajec na severovýchodnom Slovensku neďaleko slovensko-poľskej hranice, sa rozlomila plť s turistami, v rieke sa utopil 73-ročný český turista. Nešťastie sa stalo pri obci Červený Kláštor, náhla búrka vyvolala na rieke vlny, ktoré plť rozbili o skaly. Ďalších päť ľudí sa pri nešťastí zranilo. Na plti sa v čase nešťastia nachádzala skupina 14 českých dôchodcov z Litvínova a dvaja pútníci, väčšina ľudí mala viac ako 60 rokov.

If you want
competitive
insurance
quotes

CALL METLIFE AUTO & HOME®.

• Superior Products • Superb Service • Sound Advice

MetLife
George Juraj Kurimsky
300 Motor Parkway, Suite 105
Hauppauge, NY 11788
Telephone: (631) 582-6544 x 5015
Cell phone: (718) 753-5147
gkurimsky@metlife.com
www.kurimsky.com

Guarantees for the if in life®

MetLife

Drastické krácení dotace Akademii věd zaujalo prestižní Nature

PRAHA – Drastické krácení dotace Akademii věd České republiky, zmrazení výdajů ze státního rozpočtu na výzkum a vývoj a nový způsob jejich rozdělování zaujaly prestižní mezinárodní vědecký časopis *Nature*. Reaguje na mimořádné zasedání Akademického sněmu, které se konalo 30. června a zabývalo se financováním české vědy.

Podle informací, které ČTK získala v Akademii věd, se má v příštích dnech financováním české vědy ze státního rozpočtu zabývat také další prestižní časopis *Science*, který rovněž kontaktoval české vědce.

Nature se odvolává na předsedu akademie Jiřího Drahoše a jiné české vědce. Jan Zrzavý z Jihočeské univerzity, člen Rady pro výzkum a vývoj, která reformu financování připravila, přenášeni diskuse o financování české vědy na mezinárodní fórum v rozhovoru pro *Nature* odmítl.

Stát letos investoval do výzkumu a vývoje 24,83 miliardy korun. V letech 2010 a 2011 bývalá vláda počítala s dalším růstem výdajů, a to na 26,78 a 28,92 miliardy korun. Výdaje na výzkum a vývoj v Česku v posledních letech sice rostly, stále však zaostávaly za průměrem Evropské unie. Nyní vláda v důsledku hospodářské krize

zmrazila výdaje na vědu na úrovni roku 2009.

Kromě toho má už od příštího roku platit nový jednotný způsob hodnocení vědeckých výsledků a financování české vědy ze státního rozpočtu, který připravila Rada pro výzkum a vývoj a schválila vláda. Nejvíce dolehne na Akademii věd, jejíž rozpočet by se měl během příštích tří let zkrátit na polovinu. Více peněz má jít na výzkum financovaný ministerstvem průmyslu a obchodu, Grantové agentuře ČR a nově zřízené Technické agentuře. Cílem je zvýšit tok peněz na aplikovaný výzkum s přímým dopadem do výroby na úkor základního výzkumu, jehož baštou je akademie.

Šéf akademie Drahoš hovoří o likvidačním rozpočtu, který povede k propouštění vědců a rušení vědeckých pracovišť. Akademický sněm vyzval vládu, aby znovu zvážila investice do výzkumu a vývoje. Akademikové nevykloučili ani veřejné protesty. Do ulic je připraven vyrazit i Drahoš. Při akademii nyní působí krizový štáb.

„Pokud se bude nový způsob hodnocení striktně uplatňovat, čeká nás spirála likvidace,“ řekl časopisu *Nature* Drahoš. „V určitém bodě už akademie prostě nemůže pracovat,“ dodal. ČTK

Náměstie slobody je plné pijáckej mládeže

Letné dni si mladí ľudia v Bratislave často krátia a „spriemňujú“ pitím alkoholu na verejných priestranstvách. „Jedným z najvyhadzovanejších miest je Náměstie slobody, kde sa stretávajú celé takzvané pijáckej komunity mladých ľudí. Je to bratislavský Hyde park,“ povedala náčelníčka mestskej polície Zuzana Zajacová. Niektoré pľanky podľa nej riešili hliadky mestskej polície na spomínanom námestí až 150 ľudí. V Starom Meste platí všeobecne záväzné nariadenie o zákaze pitia alkoholu, výnimkou je čas od 3:00 do 5:00 hodiny. (sta)

Premiér Fico varoval pred maďarským iredentizmom

Premiér Robert Fico (Smer-SD) počas osláv výročia príchodu solúnskych bratov Cyrila a Metoda pred slovákmi ľudí na Devine varoval pred maďarským iredentizmom. Obhajoval tiež zmeny v zákone o štátnom jazyku a vyhlásil,

že ochrana štátneho jazyka musí byť „prvým oporným bodom“ každej slovenskej vlády. „To je tiež cesta, (...) ako sa chrániť pred nebezpečným iredentizmom, ktorý čoraz častejšie dýcha spoza Dunaja,“ vyhlásil na tribüne. Zástupcovia maďarskej menšiny považujú novelu za diskriminačnú, oslavy kritizovali aj politici v Maďarsku. (ČTK)

Českí vodiči sa sťažujú na slovenskú policajnú šikanu

Slovenskí policajti šikanujú českých vodičov. S takýmto titulným článkom vyšlo sobotne vydanie českého denníka *MFDnes*. Noviny sa opierali o prípad vodiča české firmy, ktorého v okrese Považská Bystrica zastavili slovenskí policajti a chceli vidieť, či má v autelekárničke kartu prvej pomoci. Tá je na Slovensku od 1. mája povinná, ale iba v lekárníčkach zakúpených po tomto termíne. Povinnosť sa navyše netýka zahraničných vodičov.

O sťažnostiach českých vodi-

čov, ktorí v SR dostali pokutu za kartu, hovoria napríklad aj český autoklub a česká ČSOB poisťovňa. Václav Špička z autoklubu vodičom odporúča nezaplatiť a trvať na prerokovaní priestupku na dopravnom inšpektoráte. (sme)

V česko-slovenskej bojovej jednotke sú aj ženské dôstojníčky

Spoločná česko-slovenská bojová skupina v rámci Európskej únie je od začiatku júla v potrochnej pohotovosti. Jej 2700 vojakov je do desiatich dní schopných zasiahnuť v konfliktoch v Európe, Afrike či Ázii. Vo vojenskej jednotke je aj niekoľko žien, tie pritom museli absolvovať rovnaký výcvik a na prípadné bojisko ponejú rovnakú výzbroj ako ich vojenski kolegovia. Napríklad dôstojníčka Jana Svinčáková (24 r.) je veliteľkou čaty a v plnom výstrojení môže jej uniforma s prílbou, nepriestrelnou vestou, vakom s vodou a so zbraňami vážiť až 50 kilogramov.

Stanovisko akademické obce k budoucnosti výzkumu a vývoje v České republice

Jsmé vážně znepokojeni hroící likvidací Akademie věd ČR a většiny základního výzkumu v České republice. Neodborné, zmatené a nezodpovědné nastavení systému financování výzkumu, vývoje a inovací v ČR, pokud bude uskutečněno, bude mít fatální důsledky nejen pro samotnou AV ČR, ale i pro celou českou společnost.

V důsledku návrhu Rady pro výzkum a vývoj má být institucionální rozpočet Akademie věd ČR během tří let snížen na polovinu. To by vedlo k propuštění mnoha vysoce kvalifikovaných odborníků, k rozbití vědecké infrastruktury a k likvidaci současné sítě akademických ústavů.

Zničení Akademie věd ČR by postihlo i vysoké školy, s nimiž AV ČR úzce spolupracuje v řadě oblastí od vedení postgraduálních studentů až po výuku v řadě jedinečných a nenahraditelných oborů. Hlavními oběťmi takto navrženého rozpočtu by se staly jak kvalitní základní a aplikovaný výzkum, tak i vysokoškolské vzdělávání. Zodpovědnost za tyto nedozírné škody by padla se všemi politickými, kulturními a morálními důsledky jednoznačně na vrub současné Rady pro výzkum a vývoj.

Proto považujeme jednání členů Rady pro výzkum a vývoj za nesystémové, nekvalifikované a nezodpovědné. Naléhavě žádáme předsedu vlády ČR Jana Fischera, aby neprodleně obměnil personální obsazení Rady pro výzkum a vývoj tak, aby tvořila skutečně kvalifikovaný a odpovědný orgán, schopný zajistit potřeby výzkumu a vývoje v České republice a dlouhodobé zájmy české společnosti v této oblasti.

Současné vyzýváme vládu, aby znovu zvážila, zda by celkové posílení investic do výzkumu a vývoje nebylo tím nejlepším způsobem, jak čelit současné ekonomické krizi a jak položit základy budoucího rozvoje a prosperity.

Bez kvalitního a všestranně rozvinutého základního výzkumu nemůže existovat ani úspěšný aplikovaný výzkum a nemohou se rozvinout ekonomicky efektivní inovace. Škrty právě v této oblasti by byly vyslovené kontraproduktivní a stály by v přímém rozporu s protikrizovými opatřeními vlád ve vyspělých státech světa.

V Praze dne 30. června 2009

Pozn. red.: Česká a anglická verze Petice k podpoření Stanoviska akademické obce je k nalezení na <http://academy3.avcr.cz/petice/>

HUMOR ☺ HUMOR ☺ HUMOR ☺ HUMOR

Potkali se dvě blondýnky ve výtahu a ta jedna říká, že si nechala udělat těhotenský test a ta druhá se ptá:

„A jaké otázky ti tam dávali?“

Guest:
Felix Slovák
and
Pavel Větrovec
with his Band

Karel Gott

american tour 2009

September 11 CHICAGO Copernicus Center 5216 W. Lawrence Chicago, IL 60630 Charge by Phone 1-773-786-4520 www.vilava.us	September 13 NEW YORK The Town Hall 123 West 43rd Street New York, NY 10036 www.the-townhall-nyc.org Ticketmaster 1-877-833-3110 www.ticketmaster.com	September 18 HOLLYWOOD Miramar Cultural Center 2400 Civic Center Place Miramar, FL 33025 www.MiramarCulturalCenter.org Ticketmaster 1-877-833-3110 www.ticketmaster.com	September 20 NEW YORK Bohemian National Hall 321 73rd Street New York, NY 10021 Charge by Phone 1-718-721-6422 www.ZlataPraha.cc
--	--	---	--

www.KarelGott.us

VLTAVA

OK TOURS
Crossroads of Europe

www.ZlataPraha.cc

PES

SYCO

TATRA-TRAVEL
Czech Vacations.com

CANADAX

WESTERN UNION

B.E.A. TRADING CORP. S.R.O. CzechTourism

Osud kozáckých rodin po válce

VILÉMFALTÝNEK

Osvobození Evropy od nacismu byl proces, který mohl pro demokraticky smýšlející obyvatele Československa znamenat také velké riziko. Například ruská protikomunistická emigrace v Československu velmi silně vnímala příchod ruské armády. Chápala ho jako bezprostřední ohrožení sebe i své rodiny. Někteří proto místo oslav zvolili cestu do rozbořených a nebezpečných dalek. Jeden z příběhů té doby představí Vilém Faltýnek.

Nina Ingrisová má za sebou dramatický život. Narodila se v Brně v rodině ruského emigranta, tatarského kozáka Viktora Vasiljeviče Karpuškina, který se oženil s moravskou dívkou z Veverské Bítýšky. Kozáci se v letech ruské občanské války účastnili bojů na straně bělogvardějských vojsk. Po jejich porážce nastala tvrdá perzekuce kozáckého obyvatelstva, ti, kteří neuprchli do exilu, byli likvidováni. Karpuškinovi se podařilo po revoluci emigrovat námořní cestou přes Bulharsko do Československa.

Vladimír Bystrov: „Do Československa skutečně zamířili mladí lidé, protože bojovali, pak se zbytky bílé armády demobilizovaly do Turecka a odsud jejich vrchní velitel general Wrangel vyzval mocnosti a evropské státy, aby pomohly. A Československo tehdy řeklo: My vezmeme mladé lidi, kteří mohou studovat. Prošlo tedy kolem 3000 takových lidí, studovali na různých vysokých školách, respektive na všech českých vysokých školách. Čili vytvořila se z toho vysloveně intelektuální vrstva a díky mladým lidem silně demokratická vrstva.“

Viktor Karpuškin v Brně vystudoval techniku, vzpomíná jeho dcera Nina:

„Vystudoval tady v Brně na technice, stal se inženýrem zeměměřičem a ze začátku pracoval u privátní firmy a potom se nějak dostal do státní služby a pracoval v Zemském úřadě.“

Pevně usazené ruské obyvatelstvo získalo na konci války informace, že SSSR hodlá z osvobozeného území násilím repatriovat své býva-

lé občany. Nevýbíravě se choval i k obyvatelům osvobozených zemí, jen z Československa jich odvěkl desítky tisíc na nucené práce. Historička Milada Polišenská říká, že Sovětský svaz deportace prováděl už před Jaltskou konferencí, která se konala v únoru 1945 a na níž Stalin takovou skutečnost popřel:

„V té době už dlouhou dobu deportace skutečně probíhaly, dokonce byly podchyceny usnesením sovětské vlády.“

ЗА ПАМ'ЯТИ РОДУ

Viktor Karpuškin měl spolehlivé informace a spolu s dalšími kozáckými rodinami se rozhodl pro útek. Dvacetiletá skupina odjela z Brněnského nádraží vlakem.

N. Ingrisová: „Sověti už byli 12 kilometrů od Brna. My už jsme šli, šli jsme, to bylo hrozné, co strachu jsme zažili. Měli jsme odjet v 10 hodin večer, vlak pořádně nejel, vždycky

když zhasla světla na nádraží, tak jsem běžela k německému vojákovi, co se děje. Já jsem uměla německy. Tak říkal, že asi zase sovětské letadlo proletělo vnější okruhy kolem Brna. Ty vlnitiny, to už bylo, když přišli bombardovat. Tak prý zase přeletěl. Tak zhasli aspoň světla. Takže my jsme vlastně vyjeli až o půl druhé ráno, to bylo 13. dubna 1945. V sedm hodin ráno bombardovali nádraží a už neodjel vlak Ukrajinců, kteří byli taky připraveni. Nevím kolik, ale říkali fura Ukrajinců, že to byla. A ty už tady buďto pobili nebo skončili v nemocnicích. My jsme v tu dobu byli už v Praze, tak nám to hlásili, co se tady stalo. Tak jsme se modlili a říkali: Pámbůh zaplať, že se nám to nestalo! Ti Ukrajinci pak už byli vyvezeni do SSSR.“

Rodiny ruských emigrantů mířily na západ do americké vojenské zóny. Cesta za Mnichov do bavorského sběrného tábora v Emmingenu trvala tři týdny a byla plná nebezpečí.

N. Ingrisová: „Samozřejmě to byla strašná cesta tím, že ten náš vagon byl vždycky připojovaný k vojenským vlakům, tak nás třeba odpojili a nechali nás trčet na nějakém nádraží, než přijel zas nějaký další vlak a mohli jsme se posunout dál. Během té cesty, než jsme se dostali do Bavorska za Mnichov, nám postríleli tři lokomotivy. Vždycky přiletěly ti, jak jim říkali hloubkaři, a ratatatata – a pššš – pára byla pryč a už jsme stáli zase.“

Vlak s ruskými uprchlíky uvízl v Německu mezi dvěma jinými vlaky a ocíl se v palbě. Tam došlo k nečekanému setkání s ruskými mluvčícími vojáky.

N. Ingrisová: „Tam ty lokomotivy chytly a my jsme utkali do kopečka za ten dům, co tam stál. Byl ze zadu oplocený a vepředu, potom jsme na to přišli, byli vlasovci. To byli ti bílí, co sem šli osvobozovat Prahu. A říkali: Vy jste z Československa? My jdeme osvobozovat Prahu! Naši chlapi jim říkali: Vy blázní, ti vás tam budou věšet! Copak si myslíte, když jste v německých uniformách, že vás tam budou s otevřenou náručí vítat? A snažili se je přemluvit. A oni se zas snažili přemluvit nás, abychom se vrátili, že jdou osvobozovat Prahu.“

Karpuškinovi ani nikdo jiný ze skupiny jejich přemlouvání nepodleh. Věděli totiž jasně, co chtějí. Karpuškinovým stála naděje na lepší život i za to, aby vydrželi 4 roky čekání v Německu na vízum do Jižní Ameriky. A teprve zde našla rodina nový domov. A Nina Karpuškinová také svého životního partnera hudebníka, cestovatele, filmáře Eduarda Ingrise, o jehož odkaz se dnes stará.

RADIO PRAHA

Nový jazykový zákon je diskriminační

Nový jazykový zákon, který nedávno přijala Slovenská republika, nezodpovídá evropským standardům a vede k diskriminaci jazykových menšin. V Bruseli na to poukázal podpredseda zahraničního výboru Evropského parlamentu Michael Gahler. Tymto zákonem, který přijal slovenský parlament, sa podľa neho používajú jazykové menšiny v určitých oblastiach fakticky kriminalizujú.

„Například na kulturní akci, na které sa zúčastňujú len ľudia hovoriaci jazykom menšiny, musí byť najprv použitá slovenčina,“ uvádza Gahler.

Kvůli novému jazykovému zákonu maďarský premiér Gordon Bajnai zrušil plánované stretnutie s premiérom Slovenskej republiky Robertom Ficcom.

Odchod německých občanů z poválečného Československa jít stáre rany.

Vyhnaní, útěk nebo odsun?

PETER GABAL

Odsun nebo vyhnání? Tyto dva různé náhledy na odchod Němců z poválečného Československa i dnes, 64 let po skončení druhé světové války, jít stáre rany a na obou stranách vyvolávají více než silné emoce. Netroufáme si dnes vnést do tohoto sporu jasno, do mozaiky různých příběhů ale můžeme přispět jedním konkrétním osudem německého chlapce.

Z jeho pruského domova na území dnešního Polska ho vyhnali jeho soukmenovci, pak utíkal Protektorátem ze strachu před některými Čechy a nakonec jej odsud Rusové odsunuli do Německa. I tak lze vidět příběh Gerharda Martina, který nám vyprávěl jeho syn – kolega z německé redakce Radia Praha Lothar Martin.

„Můj otec pochází z městečka Ziegenhals, polsky Glucholazy, ve Slezsku. To je, na polské straně dnešní česko-polské hranice, tehdy to bylo německé území. Byl to domov jeho předků, nevím kolika generací, ale v okolí žilo rozvětvené příbuzenstvo. O dědečkovi, který už nežil, kolují různé rodinné legendy. Byl sociální demokrat a když byl nemocný, prý se mu v nemocnici nedostalo tehdy dostupné péče, což mělo vést k dědečkově smrti, ale o tom moc nevím.“

Mému otci bylo dva měsíce před koncem války čtrnáct let. Jak se na jaře 1945 blížila ruská fronta, německá armáda se stahovala hlouběji do Říše, tedy do Protektorátu. Chtěla se bránit Rusům z hraničních opevnění, které vybudovalo Československo na obranu proti Hitlerovi. S vojáky se museli stáhnout všichni Němci. To byl příkaz, pod hrozbou zasažení. Lidé tam nechali domovy a majetky, každý si směl vzít jen jeden kufr. Vlaky je rozvezly na různá místa. Rodina mého otce se dostala do Bělčic na Strakonicku. To je mezi Příbramí a Blatnou, ironii osudu jen dva kilometry před demarkační linií. Byla to osudová čára, protože v americkém sektoru by je čekalo slušnější zacházení a autobusy odsud postupně odvážely civilisty do západního Německa. V ruské zóně je čekala šikana, vládl tam anarchie, správy se ujmali kdekdo. Ve výhodě byl ten, kdo měl nějakou zbraň a co nejméně zbraň.

Místní lidé si brali Němce na práci na poli nebo v lese, v podstatě na nucenou práci. Ale táta, čerstvě čtrnáctiletý kluk, pracoval u jednoho sedláka, který ho chránil, když ho jako Němce chtěl někdo zmlátit nebo šikanovat. Někteří dokonce vyhrožovali německým civilistům, že je v lese všechny postrříjí, proto utíkali směrem k Příbramí a Praze. Kolem Prahy bylo vše organizova-

nější a když látu chytli Rusové, dostal se táta v rámci organizovaného odsunu vlakem na sever od Litvínova, k německým hranicím, které nyslím překročili pěšky, do ruské okupační zóny. Tam byly pro začátek zajištěné nějaké dodávky potravin pro přežití, pak táta našel střechu nad hlavou u tety u Drážďan. Využil se zamečnické a pak vznikla NDR, jako čerstvě dospělý se mohl navrhovat k tankistům. Řekl bych, že uvěřil v budování nového světa bez nacisty, na které byl kvůli svému otci i dalším zážitkům naštvaný. Z dnešního pohledu to samozřejmě

vypadá jako paradox, když kluk, kterého z domova vyhnali němečtí vojáci a který utíkal před Rusy, to dotáhl na důstojníka Národní lidové armády NDR.

Chci ještě říci, že 60 let po válce se táta v mém doprovodu vrátil na důležitá místa své anabáze. Navštívili jsme tu školu v Bělčicích, která stále stojí a stále se v ní učí. Vyplavala tam spousta jeho emoci, nepřijemných vzpomínek, které předtím zaháněl a asi i chápal, že Češi byli na Němce naštvaní. Ale vzpomínal, jak tam museli pochodovali a Češi na spalír Němců plivali. Že rozdělávali německé rodiny stejně, jako předtím nacisté od sebe odháněli Židy. Že vyplouvaly na povrch ty nejtemnější emoce.

Táta chtěl najít toho pána, u kterého tehdy pracoval a poděkovat mu. Už jsme ho nenašli, ale našli jsme pamětníky té doby. Bylo pro mě důležité, že nás neodmítli, že nás přijali vlně, že jsme si mohli u kávy povídat a že jsem i od nich slyšel, že to bylo tak, jak mi to táta vyprávěl. Že v době chaosu získávala navrch spodina, která se mstila nebo si ventilovala nízké pudy i na dětech a ženách, a že tam byli i lidé, kteří se toho v žádném případě neúčastnili, nebo kteří se uměli proti tomu i postavili. Že zkrátka charakter lidí jsou různé – vždy a všude.“

RADIO PRAHA

Pohádka pro (a)sociální demokraty

Milé děti a neznalí, ale naivní socialističtí jedinci, dnes si povíme něco o socanském daňovém systému a daňových úlevách. Nebojte se toho názvu, vysvětlíme si to tak, že tomu bude každý rozumět.

Žilo bylo 10 pánů, kteří spolu chodili každý den do restaurace na oběd. Za oběd měli každé zaplatit dohromady přesně 1000 korun. Pánové se dohodli na tom, že se na té tisícovce budou podílet tak, jak platí daně. Takže první čtyři, ti nejchudší, neplatili nic. Pátý zaplatil 10 korun, šestý 30 korun, sedmý 70 korun, osmý 120 korun, devátý 180 korun a desátý, ten nejbohatší, 590 korun. Takhle to šlo celé roky a nikdo si nestěžoval.

Až jednou hostinský přišel s tím, že jim dá slevu a bude po nich chtít každý den za oběd jen 800 korun místo 1000, protože jsou to stálí zákazníci. To bylo od něho moc hezké. Jak si ale rozdělít těch ušetřených 200 korun? Kdyby každý z deseti pánů platil o 20 korun méně, prvníh pět pánů by dokonce dostávalo peníze za to, že chodí na oběd. Hostinský jim navrhl se o úsporu podílet tak, v jakém poměru platí za oběd. Vzal si papír a tužku a začal počítat. Vyšlo mu toto: Pátý pán už nebude muset platit nic, stejně jako první čtyři, takže 100% úspora. Šestý bude platit 20 korun, místo 30, ušetří 33%. Sedmý bude platit 50 místo 70 korun, ušetří 28%. Osmý pán zaplatí 90 místo 120 korun a ušetří 25%. Devátý zaplatí 140 místo 180 korun, takže ušetří 22%.

Desátý pán, nejbohatší, bude pla-

tit 490 místo 590 korun. Úspora 16%. Každý z těch šesti na tom bude lépe než předtím, a ti první čtyři mohou i nadále jíst zadarmo.

Jak se ale vzápětí ukázalo, velké nadšení ten návrh nevyvolal. „Takže já z těch 200 korun dostanu jen 10?“, křičel šestý pán, ukázal na desátého, nejbohatšího, a pokračoval: „A tenhleten dostane hned 100!“ „To je pravda!“, křičel pátý pán, „já ušetřím jen 10 korun, ale on desetkrát víc!“ Rozkřičeli se i první čtyři pánové: „A my nedostaneme vůbec nic? Jak k tomu přijdeme? Zase jsou na tom nejchudší ti nejchudší, jako vždycky!“ A všech devět se vrhlo na toho desátého a ztloukli ho.

Příštího dne se desátý pán u oběda neobjevil. Nijak jim to nevědělo, prostě si sedli a jedli bez něho. Když ale došlo k placení, zjistili zajímavou věc: Všichni dohromady neměli ani na polovinu sumy, kterou zrovna projedli. A pokud mezitím neumřeli hladu, tak se tomu diví dodnes.

A takhle, milé děti, funguje dnešní český daňový systém. Pokud dojde k daňové úlevě, mají z toho nejvíce ti nejbohatší. Pokud by ale museli platit příliš, může se stát, že se příští den u našeho stolu neobjeví. Ve Švýcarsku, v Karibiku a i jinde na světě je spousta pěkných restaurací. Hádanka jako premie: Proč mají spolu ČSSD a KSČM nejvíce hlasů? Odpověď: Protože jejich voliči reprezentují především pány č. 1-4.

Bol som pripravený zmeniť svet

Pribeh DUŠANA TÓTHA pôsobí, akoby ho napísal scenárista, ktorý nevie, kedy prestať vymýšľať. Vyštudoval za evanjelického farára, no odmietol sa nechať vysvätiť. Potom skončil herectvo na Vysoké škole múzických umení v Bratislave, v roku 1968 emigroval do USA a neskôr do Kanady. Bol poradcom Václava Havla a spoluzakladateľom Torontského slovenského divadla, s ktorým sa prednášnym vrátil na Slovensko. Mladý sedemdesiatnik o svojom živote rozpráva s úsmevom a vyzaruje z neho hravosť.

■ **Čo vás priviedlo k štúdiu teológie?**

Chcel som dostať odpovede na niektoré otázky. Boli päťdesiate roky, v desiatej-jedenástej triede sme mali veľmi tvrdý marxizmus. Naša rodina bola hlboko veriaca, ale v škole sme sa učili niečo úplne iné. Tak som aj mama argumentoval, že boh nie je, že je to len chiméra a výmysel. Ona sa nebránila, len sa pýtala – no? Povedz mi o tom niečo. Tak som sa o to začal zaujímať viac. A prišlo ma to tak, že som išiel študovať teológiu. Nechcel som byť kňazom, bol som športovec, hral som hádzanú. Ale to štúdium bola výzva a v tom čase to chcelo aj odvahy.

■ **Viera k vám prišla naraz ako osvietenie alebo postupne?**

Určite to nebolo tak, ako keď sa vypínačom zapne svetlo. Bol to vnútorný proces, priam zápas.

■ **Napokon vás však nevysvätili. Prečo?**

Keď som skončil teológiu, prednosta pre veci cirkevné na poverenie kultúry Kmeť ma zavolať, že mi blahoželá ku kaplánskym skúškam a že ma oslovuje, lebo pochádzam z robotníckej rodiny. A že mi dajú farnosť v Nových Zámkoch, kde sa nejaká skupinka okolo farnosti neoficiálne stretáva. Chcel, aby som ich pozoroval a občas ich informoval. To vám poviem, skončíte školu, ste pripravený zmeniť svet, a zrazu toto. Vzal som si čas na rozmyslenie, dali mi dvadsaťštyri hodín. Nakoniec som sa rozhodol nechať sa ordinovať. Prednostovi Kmeťovi som povedal, že chcem byť normálnym človekom a nie uduvačom. V priebehu týždňa som bol na vojencine.

■ **Predpokladám, že vás dali k známym „čiernym barónom“, teda pomocným technickým príporom ako nespôhlivého.**

Chceli. Ale bol som hádzanár, tak ma našťastie preradili do športovej rotty.

■ **A po vojencine?**

Bol som už ženatý, mali sme synčeka a hľadal som zamestnanie. Ale nemohol som žiadne nájsť. Moja manželka si prečítala v novinách, že ešte dodatočne prijímajú na VŠMU. Tak som sa prihlásil na herectvo a, čuduj sa svete, prijali ma. Chodil som do ročníka s Ferkom Kovárom a Soňou Valentovou, boli sme ročník Ladislava Chudíka.

■ **Čo ste si od herectva slubovali?**

Nič. Pravdupovediac, ani som ho nechcel dokončiť, chcel som mať v zálohe pri hľadaní zamestnania pohotovú odpoveď skrachovaného študenta. Ale škola ma zaujala, docent Chudík bol vynikajúci pedagóg. Mal som stipendium, privyrobil som si aj v rozhlase ako hlásateľ, tak sme sa nejak pretĺkli. A v roku 1967 som nakoniec herectvo skončil.

■ **To už bola Pražská jar pred dvermi a ruské tanky na dohľad.**

Presne tak. Zostal som v rozhlase, v roku 1968 som už bol redaktorom Dobrého rána a mal som vlastnú reláciu. Mala sa týkať dovoleníek Jadrán, Tatry. A zrazu bolo všetko inak. Dali mi do ruky tri alebo štyri vyhlásenia robotníkov, že protestujú proti okupácii. Prečítal som dve, myslím, že z komárňanských lodeníc a Matadoru, a už tam bol ruský vojak a vyviedol ma von. Potom sme ešte

vysielali ampliónmi zo strechy rozhlasu pre ľudí, ktorí prichádzali k budove. Kolega Skovajsa počúval viedenské vysielanie a tak sme sa dozvedali, čo sa vlastne u nás deje. No a potom sme vymysleli nelegálnu stanicu Dunaj, na ktorej sme pokračovali vo vysielaní.

■ **Ako ste vysielali, keď vysielacie blokovali Rusi?**

Rusi si tiež mysleli, že keď vyhodia do povetia vysielac, tak nám zatvorí ústa. Ale zabudli na to, že existuje rozhlas po drôte a do neho sa dá napichnúť cez telefónne linky, cez čísla, ktoré sa začínajú na dvojku – a to boli nemocnice, bezpečnosť, armáda, ústredný výbor strany, ministerstvá. My sme boli vlastne takí hackeri. Miesto vysielania sme menili. Vysielali sme z lode,

Dušan Tóth o svojom živote rozpráva s úsmevom.

z Koliby, z poverenictva pôdohospodárstva, z Vinárskych závodov v Pezinku. Majitelia tých čísel o tom ani nevedeli.

■ **Kedy ste sa rozhodli emigrovať?**

Dvanásteho novembra 1968 Husák vyhlásil, že si nenechá z hraníc robiť korzo. Doktor Trangel, môj šéf, mi povedal – choď do Viedne robiť reportáž. Zober si služobné auto, vezmi aj rodinu a ostaníte tam. Tak sme v piatok odišli, ale spomenul som si, že som v stole nechal zamknutý magnetofon Nagra a pásky do sobotňajšieho vysielania. Pozor, zákruta! Tak som sa ešte ráno vrátil. Keď ma tam šéf videl, myslel si, že som sa zbláznil. To už totiž v Pravde vyšiel článok, že „iniciátor ilegálneho vysielania Dunaj emigroval do Rakúska aj s rodinou“. Ale našťastie na hraniciach bol náš človek, kapitán Bartoš a prešiel som, aj keď tam stáli ruskí vojaci, ktorí sa len pozerali. Onedlho sa to už nedalo, lebo normalizátori dali na hranice svojich ľudí.

■ **A potom?**

Tri mesiace sme bývali vo Viedni, žili tam manželkiní rodičia, tak sme mali strechu nad hlavou, a odleteli sme do Ameriky.

■ **Tam už bolo dobre?**

Spočiatku nemali ku mne veľkú dôveru, mal som dlhé vlasy, vyzeral som ako bitník, kňazi so mnou jednali veľmi opatrne, mysleli si, že som komunista alebo špión, či iný podozrivý element. Samozrejme, po čase sa to vyjasnilo, ale nebolo to ľahké. Syn mal päť a pol roka, nemali sme peniaze, musel som tvrdo pracovať

a popri tom som sa učil jazyk, po anglicky som nevedel. Robil som upratovača v jednom podniku a manželka, ktorá trochu vedela po anglicky, mi na lístok napísala slovička a modlitbu a ja som sa ju nahlas učil pri zamešaní obrovskej haly. Takí dvaja, čo tam maľovali, si mysleli, že som nejaký blázon, keď sa o tretej ráno nahlas modlím.

■ **Bola práve vojna vo Vietname, ako ste ju vnímali?**

Spomínam si na smutnú príhodu – chlapec bojoval vo Vietname, narodila sa mu dcérka, prišiel domov na dovolenku a chcel sa tiež nechať pokrstiť. Tak sme sa porozprávali o základných princípoch kresťanstva a pokrstil som ho spolu s dcérkou. V pondelok ráno odletel a o pár dní už bol späť v kovovej truhle. Bol som v tom čase kňazom malej cirkvi, takže tých truhliel som za dva a pol roka našťastie nevidel veľa, len päť alebo šesť.

■ **Váš hlas bol roky známy z vysielania Hlasu Ameriky.**

Ešte kým sme boli vo Viedni, ponúkli mi miesto šéfa náboženskej redakcie Slobodnej Európy, ale moja žena nechcela ísť do Nemecka, vra-

som to ako možnosť urobil niečo užitočné. Naším cieľom bola sloboda, nie samostatnosť Slovenska.

■ **O eštebákov tam nebola núdza, však?**

Predstavte si, že môj blízky spolupracovník, predseda cirkvi v Toronte Jozef Zelina bol agent. Krytie bolo výborné, odišiel počas výstavy EXPO do Montrealu, tam akože zostal, nechal na Slovensku dieťa, vypisoval na inštitúcie, aby mu ho poslali. Po revolúcii mi na Slovensku vracali späť občianstvo, lebo mi ho komunisti vzali, bol som v neprítomnosti odsúdený aj na dvadsať rokov väzenia. Hovorím – ale ja nemám fotografiu. Oni, že – pán Tóth, vy máte fotografiu, že si môžete vybrať. Tak mi ukázali môj spis z ŠTB a tam boli šesťstranové hlásenia doktora Jozefa Zelínu. Až sa mi žalúdok zdvihol.

■ **Ste spoluzakladateľom Torontského slovenského divadla, ktoré je práve na úspešnom slovenskom turné. Boli to nenaplnené „herecké pudy“, čo vás priviedli opäť k hraniciu?**

Zabávali sme sa a snažili kultúrne žiť. Robili sme divadlo poézie a rôzne malé javiskové formy, v Michigane sme uviedli Krútnavu, bola to severoamerická premiéra, v Toronte zasa Dusíkovu Modrú ružu ako koncert, aj s miestnymi ľuďmi. Pamätám sa, ako manželka učila speváka spievať „zlatožltý klas“. Nevedel sa to za ten svet naučiť. Potom sa rozpadlo jedno divadlo, tak ma oslovili, či by sme niečo neskúsili a tak v roku 2005 vzniklo Torontské slovenské divadlo. Dnes má náš súbor asi tridsať členov, samozrejme, nehrajú vždy všetci. Spolupracujeme so zaujímavými ľuďmi, napríklad scény nám robí Valerián Strážovec, Vychodilov žiak, je to významný človek, má päť nominácií na Emmy Award a dve aj dostal. Môj priateľ Jozef Škvorecký pre nás napísal hru Bůh do domu a tešil sa, že je konečne aj naozajstný dramatik. Pretože pred tridsiatimi rokmi už jednu hru napísal, a Alfréd Radok mu nedal ani odpoveď.

■ **Momentálne ste na zájazde na Slovensku s hrou Horúce leto '68. Ako vznikla?**

Začali sme s klasikou ako Kubo či Ženský zákon. Ale keď sa blížilo

štyridsiate výročie okupácie, tak sme si povedali, že oslovíme nejakého slovenského dramatika, aby nám niečo napísal. Vybrali sme si Viliama Klimáčka, ktorý interviewoval asi štyridsať utečencov z roku 1968 aj neskorších vln a ich osudy vložil do siedmich postáv. Úspešná premiéra bola v januári v torontskom Fairview Theatre. A teraz sme tu. Je to naša prvá snúra.

■ **Ako často chodíte na Slovensko?**

Dost často, asi dvakrát do roka.

■ **Ako vnímate Slovensko z nadvhľadu?**

Slovensko sa mení k lepšiemu. Čo sa týka ľudí, uzatvárajú sa. Ako keby ich pokrýla šedivosť, stávajú sa menej citlivými k veciam, jeden k druhému. Čítia bezohľadnosť, agresivitu. Napríklad šoferi – mám skúsenosti z desiatok miest, ale Bratislava je najhoršie mesto na šoférovanie na svete. No myslím, že to prejde, súvisí to so sebavedomím.

■ **Napriek štyridsiatim rokom v emigrácii máte sotva badateľný prízvuk, kde si trénujete slovenčinu?**

Náš byt je územie Slovenska. U nás sa hovorí po slovensky. A keď nám telefonuje dcéra, aj keď je v spoločnosti, hovorí po slovensky, i keď je uprostred štábu – zaobrá sa filmom a reklamou. Inak je bežné, že deti a vnúčatá emigrantov nehovoria po slovensky a aj samotní emigranti sa po anglicky nenaučili, a po slovensky zabudli. Potom človek počuje vety ako „ty, bola som valkovaf, ale som sa musela vrátiť domov strnkárku“.

MARIÁN JASLOVSKÝ, SME

DUŠAN TÓTH (1938) – evanjelický kňaz a herec. V roku 1968 emigroval do USA a neskôr do Kanady. Rozhlasový redaktor, jeden z hlasov Hlasu Ameriky. Dlhoročný tajomník Svetového kongresu Slovákov. Po revolúcii poradca prezidenta Václava Havla. Zakladateľ a herec Torontského slovenského divadla. Ženatý, má dve dospelé deti – syna a dcéru.

Prezident Klaus udělil 15 milosti

Prezident Václav Klaus udělil milost 15 lidem, z toho čtyřem cizincům. Prominul trest například bývalému policistovi Radanu Kolářovi, který svou neudatostí způsobil, že se neoprávněné osoby dostaly k materiálům s osobními údaji.

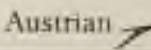
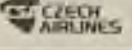
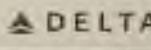
LEVNÉ LETENKY

Rezervujte si letenku online

www.tatratravel.com

za zvýhodněné ceny

Prague Budapest Vienna
Bratislava Kosice Brno Ostrava

PRO PODROBNÉ INFORMACE KONTAKTUJTE NAŠE AGENTY

1.800.321.2999
www.tatratravel.com
reservations@tatratravel.com

Václav Klaus – případ pro psychology

JIŘÍ PEHE

Od jisté doby odkazují většinu zahraničních novinářů i analytiků, kteří chtějí hovořit o českém prezidentovi Václavu Klausovi, na renomované psychology. Jejich první reakci obvykle bývá pobavení, neboť se domnívají, že ironicky žertují. Ujistím je ale, že to myslím naprosto vážně. A není to prostě jen proto, že mě řeči o Klausovi stále více otravují.

Mám prostě zato, že chování českého prezidenta se už před nějakým časem vymknulo možnostem politické analýzy. Lze samozřejmě nabídnout „osvědčená“ politologická moudra o tom, že Klaus je například romantický nacionalista ve stylu 19. století, nebo že je skutečně hluboce přesvědčen o některých konzervativních idejích v politice a neoliberalních idejích v ekonomice, které určují na jedné straně jeho odpor k levicovému řešení a na straně druhé k Evropské unii.

Do oblasti politické analýzy by snad ještě spadaly i názory, že politický malador, jakým Václav Klaus je, může být různými způsoby propojen s lidmi, kteří zprivatizovali české hospodářství, a z nichž mnozí si zvykli na ekonomické podnikání „po česku“. Pravidla EU jsou jim tudíž na obtíž.

Když se ale zahraniční novinář zeptá, zda větší část toho, co Klaus dělá ve vztahu k EU, není prostě jen důsledek jeho přesvědčení, že je lepší být největším kaprem v malém českém rybníku než středně velkou rybou v evropském moři, může s tím politický analytik instinktivně souhlasit, ale ve skutečnosti je to otázka pro psychologa.

Psychologové by pravděpodobně lépe než politický analytik také mohli reagovat na některé názory o motivech Klausova jednání, které vypadají na první pohled jako politické. Jeden známý politický analytik mi například nedávno řekl, že hlavní hybnou silou Klaus ve vztahu k EU je jeho přesvědčení, že evropský integrační projekt je jedna obrovská konspirace ze strany Německa (kterému

asistuje Francie) na ovládnutí Evropy, k čemuž patří i snaha zbavit členskou země jejich suverenity.

Pokud by politický analytik, který si uchoval zdravý rozum a studuje dějiny evropské integrace, na tento názor přistoupil, stejně ho nemůže racionálně vysvětlit. Je totiž natolik paranoidní, že pak už klidně můžeme jako platnou politickou teorii přijmout třeba tvrzení, že svět je řízen tajnou sionistickou silou. S politikem vyznávajícím takové názory nemá smysl racionálně argumentovat, jeho postoje může nejlépe vysvětlit psycholog, popřípadě psychiatr.

Do oblasti politické analýzy se také těžko vejdu temné náznaky o tom, že Klaus pracuje v režii Kremli, který si ho kdysi nějakým způsobem zavázal. Bez důkazů se takové domněnky snadno stavají jen municí pro ty, kdo chtějí právě Klausovy oponenty usvědčit z iracionálních pohnutek a sühomamů.

Skutečností ovšem je, že to, co Klaus v současnosti podniká proti Lisabonské smlouvě, se už jen těžko dá vysvětlit racionálně. I laik neznalý všech zákoutí psychologie si uvědomí, že člověk musí mít skutečně ego nezměřitelných proporcí, aby dokázal tvrdit, že dokument, který schválily parlamenty 26 demokratických zemí, je nebezpečný nesmysl.

A stejně velké ego, doplňované totálními pohrdáními demokraticky vyjádřenými názory ostatních, takový člověk musí mít, aby v pozici prezidenta dokázal ignorovat vůli parlamentu vlastní země, projevenou ústavní většinou. Ať už je postoj „sám proti všem“ motivován jakkoliv, vymyká se racionální politické analýze.

I laik prostě nemůže nepřipadnout na myšlenku, že Lisabonská smlouva je pro Václava Klause jen vítaná záminka. Nebo, chcete-li, hračka nabídnutá jeho nezměřnému egu.

Český prezident se pokoušel svět už zaujmout svým odporem k leččemus. Na posledky k teoriím globálního oteplování. Leckde si ho kvůli tomu i všimli, ale nebylo to ono. Teď se mu v Lisabonské smlouvě nabídl téma, v jehož pří-

padě si českého „euro-disidenta“ přinejmenším Evropa prostě všimnout musí.

Když tento velký obhájce české suverenity řekne, že se svým podpisem počká až na rozhodnutí v jiných státech (že mu je tedy ukradené hlasování suverenního českého parlamentu), a že chce být až tím posledním politikem v Evropě, který o Lisabonské smlouvě rozhodne, nelze se ubránit dojmům, že Klausovi jde o jediné: být na scéně sám v záři světla – v situaci, kdy jsou Evropa a zbytek světa relegováni do pozice třesoucího se publika.

Vysvětlovat, zda tomu tak opravdu je, a pokud ano, proč, ovšem politickému analytikovi nepřísluší. Což mne vrací k začátku tohoto textu. Na většinu otázek po motivech chování českého prezidenta mohou dnes skutečně lépe odpovědět psychologové. Osobně nevím, proč bych měl zahraničním novinářům nabízet racionální vysvětlení v situaci, kdy celá řada z nich často přichází už dopředu s názorem, že český prezident – jak jen to říct diplomaticky – není úplně normální.

Další eseje, úvahy a polemiky politologa Dr. Jiřího Pehe najdete na www.pehe.cz

Necelé dvě třetiny Čechů souhlasí s trestem smrti

Necelé dvě třetiny veřejnosti si myslí, že v Česku by měl být zaveden trest smrti. S tím naopak nesouhlasí 31% lidí. Zastánci absolutního trestu jako nejčastější důvod pro jeho existenci uvádějí, že v případě trestu smrti pro pachatele těžkých zločinů přináší obětem a pozůstalým pocit zadosťuchání.

S trestem smrti rozhodně souhlasí 26% populace a spíše souhlasí 36%. V porovnání s loňským průzkumem se výsledky příliš nezměnily. Nejvíce lidí se vyslovilo pro trest smrti v letech 1992 a 1994, a to 76%. Naopak nejméně jeho zastánců, 56%, bylo před sedmi lety.

V Česku hrozí kolaps vězeňství

V Česku hrozí kolaps vězeňství. Novinářům to řekla ministryně spravedlnosti Daniela Kovářová. Ve věznicích je nyní 22,000 osob, tedy nejvíce od roku 2000. Další téměř 7500 odsouzených přitom dosud do vězení nenastoupilo. Pokud by nastoupila jen část těchto lidí a počet vězňů by měl stoupnout na 25,000, bude nutný krizový scénář, řekl generální ředitel Vězeňské služby ČR Luděk Kula. V případě, že by se počet vězňů nadále zvyšoval, musely by se věznice odklonit od humanizace a navíc by se odsouzení museli ubytovávat i ve vězeňských prostorách, které pro to nejsou určeny, jako např. v telocvičnách.

V Česku je celkem 35 věznic, problémy s přeplněností jsou hlavně ve věznicích určených pro výkon trestu.

ČESKÝ PRÁVNÍK

Jakékoliv právní problémy v amerických státních a federálních úřadech a soudech kdekoliv, včetně občanství, imigrace a legalizování. Advokátní pomoc v ČR a SR.

V. PECHOTA, Jr. Esq.

225 West 34th Street
18th Floor, Suite 1800
New York, NY 10122

(212) 268-4969

Rozumíme Česky i slovensky

Z policajného zápisníka

Polícia zadržala obchodníkov so zbraňami

Štyri samopaly, 15 guľovnic, 12 krátkých zbraní, asi 10.000 nábojov, rôzne súčiastky zbraní či výbušniny sú výsledkom policajnej akcie s krycím názvom Plutos, ktorú špeciálne zložky polície vykonali koncom minulého týždňa. Polícia obvinila z trestného činu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami štyri osoby. Štvorica ponúkala zbrane a výbušniny na území okresov Rimavská Sobota, Revúca a Lučenec. (sta)

Prípad vraždy Ludmily Cervanovej je ukončený

Najvyšší súd definitívne rozhodol, že šiesti odsúdení vo výše tridsaťročnom prípade vraždy študentky Ludmily Cervanovej sú vinní. Súd zamietol ich dovolanie, pretože v procese nezistil žiadne chyby. Dvadsaťročnú Cervanovú znásilnili a zavraždili v lete 1976. V kauze vraždy medickej Cervanovej zostáva v súčasnosti vo väzení už len posledný z odsúdených Milan Andrašik, vo väzbe bude ešte dva roky. Miloša Kocúra prepustil Krajský súd v Trnave podmienene na slobodu v januári tohto roka, ostatní si tresty odsedeli.

Prípad patrí k najznámejším v dejinách československej a slovenskej kriminalistiky a justície. Milan Andrašik a Miloš Kocúr so Stanislavom Dúbravickým, Františkom Čerňanom, Pavlom Bedáčom a Jurajom Lachmanom údajne participovali na vražde tak, že 9. júla podvečer v bratislavskej Mlynskej doline pred internátnom násilne vtiahli Ludmilu Cervanovú do auta a odviezli do jedného domu, kde ju násilím držali. Všetci ju údajne nútli piť alkohol, vyžliedli ju a postupne ju znásilnili. Následne sa rozhodli Cervanovú usmrtiť, lebo im hrozila, že ich skutok oznámí. Zviazanú ju v kufri auta previezli do Kráľovej pri Senci k termálnemu jazierku. Tam sa aj 14. júla 1976 našlo jej telo.

Mužov ešte v septembri 1982 uznal súd za vinných a odsúdil ich na nepodmienečné tresty odňatia slobody od štyroch do 24 rokov. V marci 1990 však podal vtedajší federálny prokurátor sťažnosť, ktorú Najvyšší súd ČSFR akceptoval, rozsudok zrušil a Krajskému súdu v Bratislave nariadil, aby vec znovu prerokoval. Na súde potom prípad roky stál. Najvyšší súd SR potom v decembri 2006 rozsudky nielenže nezrušil, ale niektorým obvineným zvýšil tresty. Obvinení podali dovolanie. Najvyšší súd teraz po troch rokoch rozsudky potvrdil.

Hackeri majú íst do väzenia

Polícia chce obžalovať dvoch hackerov pre útok na Národný bezpečnostný úrad, ku ktorému došlo v roku 2006. Hackeri prelomili „supertážké“ heslo nbuSR123, pomenili niekoľko údajov a vec oznámili médiám, aby upozornili na slabé počítačové zabezpečenie NBÚ. Hrozí im trojročný trest odňatia slobody.

Výšetovanie trvalo dlho hlavne pre rozsiahle znalecké posudky. Hackeri na internetových fórach aj v médiách tvrdili, že ich úmyslom bolo iba „poukázať na fakt, že slovo bezpečnosť je v NBÚ neznámy pojem“. Vec je v rukách prokurátora.

Polícia obvinila dilerov novej drogy fentanyl

Polícia obvinila troch mužov a jednu ženu, ktorí podľa nej od zimy zásobovali Bratislavu a okolie novou drogou fentanyl. Ide o liek, registrovaný ako narkotické analgetikum, ktorý je dostupný iba na lekárske predpis. Je približne 50 až 80-krát účinnejší ako morfin, používa sa na zvládanie bolesti pri chirurgických zákrokoch a pri chronických bolestiach.

Polícia pri prehliadkach bytov a áut v Bratislave a Svätom Jure našli asi 900 gramov tejto nebezpečnej omamnej látky. Jej hodnotu ani množstvo dávok zatiaľ polícia neodhadla. Ide o prvý veľký prípad na Slovensku, keďže doteraz len raz zadržali mladého muža, ktorý mal pri sebe päť dávok tejto drogy. Obvinení dileri, ktorým hrozí desať až 15-ročné väzenie, okrem fentanylu podnikali aj s heroínom. (cik)

Traja pašeráci z Nigérie zostávajú vo väzbe

Polícia za posledné tri týždne na bratislavskom letisku postupne zadržala troch pašerákov heroínu a kokainu z Nigérie. Všetci traja sa drogy pokúšali previezť vo svojom žalúdku – prehltili drogu naplnené prezervatívou. Jeden z podozrivých, ktorý priletel z Bruselu cez Prahu, v priebehu 24 hodín od zadržania vylúčil zo svojho tela spolu 73 balíčkov s celkovou hruškou hmotnosťou 1200 gramov. Dalsí Nigéričan vylúčil vyše 70 kapsúl kokainu s prímесou ďalších látok, z ktorých by sa dalo vyrobiť až 21.363 jednorazových dávok s hodnotou na čiernom trhu do 327.945 eur (takmer 10 miliónov korún). Posledný zadržaný sa v svojich útroboch pokúsil prepašovať kokain. Obvineným hrozí až 20-ročné väzenie. (tasr)

Bankového lupiča chytili po troch minútach

Už do troch minút sa podarilo zadržat páchateľa, ktorý lúpil v banke na Bukoveckej ulici v Košiciach. Mladému lupičovi sa stalo osudným, že nepoznal mesto, navyše si ho pri úteku z banky všimli pozorní svedkovia.

Maskovaný páchateľ s atrapou zbrane vošiel krátko pred 15:30 do banky a od pracovníčok si vyžadoval peniaze, tie mu otvoril trezor a lupič si do igelitky nabalil 3330 eur. Po lúpeži sa rozbehol na Donskú ulicu, kde nastúpil do auta a pohol sa na Amurskú ulicu. Páchateľ mal však smolu, dostal sa do slepej uličky, otočil sa a chcel sa vrátiť, tu ho však zadržali policajti. (sta)

Polícia obvinila stovku ľudí z daňových podvodov

Polícia obvinila troch organizátorov a sto rôznych živnostníkov a konateľov spoločností po celom Slovensku z daňových podvodov. Trojica Košičanov podľa vyšetrovateľov vyrábala falošné faktúry s údajmi skutočných firiem, tie potom predávali podnikateľom, ktorí si tak znížovali dane. Štát za dva roky pripravil o približne milión eur (30 miliónov korún). Novinárov o tom informovali zástupcovia polície. „Ide o jeden z najrozsiahlejších prípadov ekonomickej kriminality v krajine, vyšetrovanie prípadu trvalo rok.“ uviedol vyšetrovateľ prípadu Tomáš Bačo.

PIZZA BUSINESS IN THE CZECH REPUBLIC

Villa Enterprises management www.villaenterprises.com is an American based multi-concept restaurant franchisor comprised of over 300 locations in 38 states and in 6 countries globally. We are currently offering three separately successful pizza restaurants doing well in Brno, Prague and Velký Týnec as franchise ventures. Exceptional opportunity for individuals and investors with the support of an ever-growing franchisor! Locations may be purchased individually or together.

For further details, please contact Nuria Alvarez at nalvarez@villaenterprises.com

Pravčická brána a Štrbské pleso v soutěži

Pravčická brána v Českém Švýcarsku a Štrbské pleso ve Vysokých Tatrách na Slovensku se dostaly mezi 77 semifinalistů soutěže o budoucích sedm „přírodních divů světa“. Vybrala je světová veřejnost v internetovém hlasování z původních 441 nominovaných přírodních památek.

Čím si tento úspěch zasloužila Pravčická brána? Je to největší přirozená skalní brána na evropském kontinentu, symbol oblasti České Švýcarsko. Její rozměry jsou opravdu úctyhodné – rozpětí oblouku u dna je 26,5 metru, vrcholová plošina brány je pak ve výšce 21 metrů. Zblízka se zdá ještě větší. Brána vznikla zvětráváním pískovcového bloku. Vznikl otvor, kterému se říká skalní okno. A ten se postupně dalším zvětráváním pískovce, případně odpadem menších bloků, zvětšoval, až dosáhl současných roz-

měrů. A už to není skalní okno, ale skutečně skalní most s mimořádnými rozměry.

Hlasování probíhalo v sedmi kategoriích, z každé postoupilo 11 památek, proto 77 semifinalistů. Pravčická brána byla vybrána v kategorii skalní formace a jeskyně. Do finálového hlasování však postoupí pouze 28 divů světa.

Bude probíhat jakési expertní hodnocení těchto 77 semifinalistů a bude vybráno 28 finalistů. To bude vyhlášeno 21. července. Z nich bude potom zhruba rok a půl vybíráno druhým kolem celosvětového hlasování. Organizátoři počítají, že se ho zúčastní až miliarda lidí. Ti vyberou sedm novodobých přírodních divů světa.

Konkurence je obrovská, na seznamu jsou např. hora Matterhorn na švýcarskoitalské hranici, Mrtvé moře na pomezí Izraele, Jordánska

a Palestiny nebo souostroví Galapágy v Ekvádoru a další unikáty.

V soutěži, která je spíše celosvětovou anketou, jsou takové památky jako je Grand Canyon, hora Fudži a podobně. Zda Pravčická brána postoupí do finále, to je skutečně v takto nabitě celosvětové konkurenci velkým otázkám. Pokud by se tak stalo, tak na sebe Pravčická brána obrovsky připoutá pozornost, a nejen ona, ale celé České Švýcarsko.

Národní park České Švýcarsko byl vyhlášen v roce 2000 a leží severovýchodně od Děčína. Jsou tu unikátní pískovcová skalní města, kaňony a rokle. Někteří občané se však velkého přílivu turistů obávají, protože v oblasti chybí hlavně dostatek hotelů a parkovišť.

ZDEŇKA KUCHYŇOVÁ, RADIO PRAHA

Zemní lavina zatarasila přístup na Sněžku

Ze severního svahu Sněžky sjela po přívalem dešti mohutná zemní lavina, která zatarasila výstup na horu takzvanou Jubilejní cestou. Ta vede na Sněžku z polské strany a může po ní vyjet i automobil. Přivaly vody poničily i některé cesty na české straně hor. Škody půjdou do milionů korun.

Lavina hlíny a kamení na severním svahu Sněžky měří několik desítek metrů. Ze zemského povrchu strhla i porosty křehle. Turisté se na Sněžku z polské strany nyní dostanou jen po příkrém kamenném chodníku s řetězy od Slezského domu. Vedle cest deště poničily i některé krkonošské potoky.

Nová rozhledna na Vsetínsku

Na kopci Vartovna na pomezí obcí Seninka, Jasenná a Liptál na Vsetínsku začala stavba 37 metrů vysoké rozhledny. Z Valašska tak bude při dobré viditelnosti rozhled až do Tater. V nadmořské výšce 651 metrů nad mořem v létě vyrostle stavba s kovovou konstrukcí ve tvaru spirály, jejímž autorem je architekt Ivan Bergmann.

Při jasném počasí tak budou mít návštěvníci rozhledny jako na dlani Radhošť, Hostýn, Lysou horu, ale i Malou Fatru, Roháče či dokonce Tatry. Z Vartovny lze také dohlédnout až do Zlína či na buchtovský hrad. Celý projekt, jehož součástí bude také vytvoření propagačních materiálů pro prezentaci cestovního ruchu v této příhraniční oblasti, si vyžádá 15 milionů korun. Rozhledna na Vartovně z této sumy odčerpá přibližně polovinu. Až 90% nákladů by mělo být hrazeno z evropské dotace.

Už 12 Čechů-turistů zemřelo v zahraničí

Tri týdny po začátku hlavní turistické sezony eviduje česká diplomacie 12 úmrtí Čechů v zahraničí. Důvodem byly hlavně dopravní nehody. Nejvíce Čechů zemřelo v Německu – tři na silnicích při dopravních nehodách a jeden spáchal sebevraždu. Následuje Slovensko s dvěma případy úmrtí. V Rakousku zemřel český turista-potápěč, jeden člověk zahynul v Británii a jeden v Tunisku. Přirozené úmrtí byly zaznamenány tři, a to v Řecku, Rumunsku a Bělorusku. V loňském roce se cestování po světě stalo osudné pro 432 lidí.

Objednejte si

Americké listy

vhodný dárek pro každou příležitost
Objednat kupon na straně 5

Ze zápisníku

✓ BRATROVRAŽEDNÁ BITVA U CHLUMU

Tradiční podívaná se naskytla divákům v Chlumu u Hradce Králové. Historickou rekonstrukci střetu pruské a rakouské armády v roce 1866 sledovaly asi tři tisícovky lidí a na bojišti se utkalo 400 vojáků. Jízdní i pěší oddíly vojáků se přesouvaly po bojišti a snažily se zničit nepřítele. Po ohlušujících výstřelech se nad polem vznášela oblaka dýmu. Ve skutečnosti na straně rakouské armády v roce 1866 zahynulo 5700 vojáků, 7500 jich bylo pohřbovaných a stejný počet vojáků bylo zraněno. Pruská armáda přišla o 2000 vojáků a dalších 7500 bylo raněných. Bitvě, která skončila katastrofální porážkou rakouské armády, se říká bratrovražedná. V obou armádách byly všechny možné národnosti a často se stávalo, že proti sobě bojovali příbuzní.

✓ NOVÉ FIGURKY DO BETLÉMA

Už podeváté se sešli v Třešti na Jihlavsku řezbáři z celé republiky, ale i ze Slovenska a Rakouska, na tradiční akci Dřevorezání. Pět desítek lidových umělců vyrábělo pod širým nebem na náměstí TGM figurky do unikátního společného betléma, umístěného ve stále expozici v Schumpeterově domě. Betlém už má přes 400 figurek, každoročně přibývají další. Většina řezbářů jezdí do Třeště pravidelně na každý ročník, mezi zkušenými mlatadory je jen několik nováčků. Některým vznikají pod rukama a ostrými dlaty postavky řemeslníků, jiní pracují na zvířatech, další vyřezávají domky. Práci řezbářů při dvoudenním Dřevorezání pravidelně sleduje několik stovek diváků.

✓ SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍHO „SEKÁČE“

Velkobřezenkým sekáčem roku se na státním zámku Velké Březno na Ústecku stal osmašedesátiletý Jiří Borčány z Ústí nad Labem. Určený pás trávy pokosil za tři minuty a 36 vteřin. Zvítězil už před dvěma roky. Na druhém místě skončil loňský vítěz, sedmapadesátiletý Josef Brož z nedaleké Leštiny. Obdiv diváků si ale vysloužil i bronzový Jan Kulhavý z Ústí nad Labem, který byl v šedesátimedesáti letech nejstarším účastníkem klání. Mezi 12 soutěžícími se s kosou oháněli i čtyři ženy, což je v sedmileté tradici rekordní počet. Na každého ze sekáčů čekal pruh louky o rozloze 50 metrů čtverečních. Vítěz si kromě pocitu z dobrého výkonu odnesl i sošku velkobřezenkého sekáče, padesátiletý sud piva z místního pivovaru a diplom.

✓ VZPOMÍNKA NA TROLEJBUSY

Hlavní město má od minulého týdne neobvyklý pomník, který připomíná první pražskou trolejbusovou trať. Nachází se v Šarecké ulici v Praze 6 a tvoří jej sloupky s vedením a část trolejbusových trolejí. Minulý týden uplynulo 50 let od doby, kdy byly trolejbusy z pražských ulic staženy a nahrazeny je autobusy. Právě v Šarecké ulici vedla první trolejbusová trať v Praze, provoz na ní byl zahájen linkou K v srpnu roku 1936. Linka byla později označena číslem 51. Na konci 50. let se údajně plánovalo prodloužení směrem přes Bubeneč, Letenský tunel do centra. Vybudovalo by ale jen propojení do garáží Dejvice, které však nikdy nebylo používáno. Místo prodloužení byla linka zrušena a 1. července 1959 byly trolejbusy definitivně nahrazeny autobusy.

✓ ŠKODOVKY SE SJELY DO NYMBURKU

Škodovky z deseti různých zemí, rozličných typů, stáří a ojedinelých úprav se sjely do Nymburku, kde se konal 46. ročník mezinárodního setkání nazvaného Škoda Tour. Letos se zúčastnilo 110 posádek, jedna dokonce až z Austrálie. V týdnu se již konala prodejní výstava aut, soutěžilo se také o nejlepší ošetřené a vyzdobené auto. České posádky překvapivě nejsou na srazu ve většině, polovina jich je totiž z Německa. Kromě rarity z Austrálie přijeli také třeba Norové, Rusové nebo Angličané. Právě jejich vůz budí u kolemjdoucích velkou pozornost, škodovka s volantem na pravé straně totiž není na středoevropských silnicích běžným jevem. Podobné setkání se v Česku koná jednou za tři roky, pokaždé na jiném místě.

✓ MOST ZE 16. STOLETÍ

Vzácný objev učinili v uplynulých dnech archeologové v Brandýse nad Labem. Při opravách stávajícího silničního mostu mezi Starou Boleslaví a Brandýsem byly objeveny zbytky mostu mnohem staršího, podle odhadů archeologů ze 70. let 16. století. Nalezeny byly zachovalé zbytky dvou oblouků z pískovcových kvádrů. Most je podle archeologů dílem stavitele Mattea Borgorellioho. Stavba měla původně 24 oblouků, sloužila jako zátopový most. Podle všeho měl být most kompletně zbourán při regulaci Labe na počátku minulého století. Archeologové nyní očekávají, že by v těsné blízkosti mostu mohly být učiněny i další nálezy. Duo Labe proto například prohledá i potápěči.

✓ NEJCENĚJŠÍ EXPONÁT

Do Sklářského muzea v Harrachově na Semilsku se po letech vrací zřejmě nejceněnější exponát – váza z poloviny 19. století, kterou před osmi lety při prohledce rozbil žák základní školy z Mladé Boleslavi. Váza, jejíž hodnotu soudní znalec odhadl na více než půldruhého milionu korun, byla složena z pěti dílů. Z původních zůstaly jen dva, další tři bylo třeba vyrobit znovu. Váza z opálového skla byla vysoká 165 centimetrů, harrachovská sklárna ji kolem roku 1840 vyrobila pro slavnou petrohradskou Ermitáž. Váza zdobená vysokým smaltem a zlacením patřila k největším exponátům muzea a právě to se jí možná stalo osudným. Trináctiletý školák chtěl zkusit, zda ji zvedne, nevěděl ale, že je složena z několika částí. Když ji zvedl nad hlavu, tři díly spadly na zem a roztrhly se.

✓ STRAŠIDELNÉ PODZEMÍ BRNA

Středověká mučidla, vinařskou expozici, alchymickou dílnu i dětskou strašidelnou komnatu v příštích letech najdou turisté v podzemí pod Zelným trhem a Dominikánským náměstím v Brně. Město nyní nechává starobylé síně a chodby upravit, vyčistit a zabezpečit. Část expozice například znázorní typickou podobu středověkého sklepa. Podzemní prostory pod Zelným trhem v minulosti sloužily především jako zázemí měšťanských domů a skladiště trhů. Bývalo v nich uloženo různé zboží včetně potravin. V podzemí se možná objeví také repliky mučidel nebo nápodob alchymické dílny. Sklepy budou skrývat také výstavu o jihočeském vinařství a gastronomických specialitách. Z brněnského podzemí chtějí radní udělat jednu z turistických atrakcí.

Pravčická brána v Českém Švýcarsku

Štrbské pleso ve Vysokých Tatrách

Vaříme pro Vás

BRAMBOROVÝ SALÁT HANÁCKÉ SELKY

2 lb brambor, 1 větší cibule, šálek horkého masového vývaru z kostky, 3 stroužky česneku, 4 lžice oleje, 3 lžice hořčice, 3 lžice octa, 2 lžičky soli, 1/2 lžičky pepře, 1 hlávkový salát, 1/4 lb slaniny.

Brambory uvaříme ve slupce, necháme vychladnout, oloupeme a nakrájíme na plátky. Cibuli nakrájíme nadrobno, česnek na tenké plátky a obojí chvíli povaříme v masovém vývaru. Horkým vývarem v mise přelijeme brambory a necháme vychladnout. Po půl hodině slijeme přebytečnou tekutinu. V jiné misce smícháme olej, ocet, hořčici, sůl a pepř a vše společně rozšleháme. Směs nalijeme na brambory a lehce promícháme. Hlávkový salát důkladně propláchneme, necháme okapat, nakrájíme a vmícháme do brambor. Slaninu nakrájíme na kostičky, na pánvi je rozškvaříme a tuk i rozškvařenou slaninu vlije-

me do brambor. Vše opět promícháme a vlažný salát podáváme k pečenému nebo smaženému masu.

Malý oznamovateľ

➤ Prodám blízko přehrady Svätá Mara, v Liptove na Slovensku les a pole. Zn: 4130/13-14/09.

➤ Experienced seamstress who can make a pattern and follow it precisely. Long-term, ongoing project. Call Kaja 917-655-0545. Zn: 4126/13/09.

➤ Apartment for rent in College Point, Queens, 2 Bedrooms on a 2nd floor of a private home. Rent \$1500, utility included. Call 917 535-5200. Zn: 4106/5-13/09.

➤ Prodám za výbornou cenu prosperující autodílnu na německá vozidla. 19 let v provozu v San Diegu, Kalifornie. Zdravotní důvody, odchod do penze. E-mail: Sotka1@msn.com, nebo volejte: (760) 530-0420 day, (760) 731-7454. Zn: 4062/13/09.

➤ Kind, warm hearted and gentle Czech speaking person needed to care for elderly Czech lady - flexible times. Please reply to: Milan A. SeGall, DDS, 11 Fifth Ave., NY 10003. Tel: 212-979-0020. e-mail: MilanSeGall DDS@msn.com. Zn: 4095/2-12/09.

➤ Čechoameričanka, zdravotní sest-

ra v důchodu, nabízí péči o starší osobu. Spolehlivá, čestná, má doporučení. Rozumné požadavky. NY nebo CT pouze. Volejte 203 283-9238. Zn: 4131/13-14/09.

➤ Family Adult Home/Nursing Home for Czechs and Slovaks in Seattle-Kenmore, WA. Tiché lesní, parkové prostředí nad Lake Washington. Decentní péče, zdravá strava, piano, sauna, masáže, wireless internet, cable TV. Companion available. Czech and Slovak speaking. Grand opening September 2009. Contact (206) 227-1506. e-mail: xjob@aol.com Zn: 4116/9-13/09.

➤ Jiřina Fuchsová: KRYL. Vychází k 15. výročí jeho smrti 3. 3. 1994 a k 20. výročí Sametové revoluce 17. 11. 1989. 100 výtisků, řada fotografií, 140 stran. Cena: \$50. nebo Kč 1000 na adrese J. Fuchs, P. O. Box 66453, Los Angeles, CA 90066. Zn: 4123/11-13/09.

➤ Vdova 66 — mám ráda turistiku, ale ne sama, hledám kamaráda nebo kamarádku. Ve dvou je to lepší. Orange County, South California. Zn: 4124/13/09.

Inzeraty v MALÉM OZNAMOVATELI stojí \$10 za prvních 30 slov, \$15 za dvojičou. Každé další slovo stojí \$1. Chcete-li celý inzerát vytištěný tučně, připočítejte 50% celkové částky.

Odpovídáte-li na inzerát, zalepte Vaši odpověď do ozámkované obálky označené jménem inzerátu a jeho značkou (vytištěnou tučně) a pošlete v další obálce do naší redakce. Například v prvním inzerátu v tomto čísle by to bylo: Prodám — Zn: 4130/13-14/09. O další informace volejte redakci (516) 674-9438.

Cook County, IL, Treasurer Maria Pappas presents an award of excellence to Vera Borysek, of United Moravian Societies Museum, in honor of the museum's cultural contributions to Chicagoland. Representatives of some 53 museums and exhibits came to Pappas' downtown Chicago office for a reception recognizing Chicagoland ethnic museums and exhibit.

Milí přátelé,
opět se blíží Markovy narozeniny
— 19. července už by mu bylo 39 let.
A brzy poté výročí jeho úmrtí v tom strašném
roce 2001. Vzpomínáme na jeho dobré srdce,
talent v mnoha sportech, veselost a dobrou
náladu, kterou dokázal rozněčovat svým
blízkým a přátelům přes všechny těžkosti

a nemnoho štěstí v jeho životě. Ta rána stále bolí...

Děkujeme za vaši vzpomínku a snad i modlitbu za něho.

Jménem rodiny Mistr sportu Mgr. Milada Kubíková-Stasmy

Experienced Czech Chef-Sous Chef

and line cooks needed for busy Czech restaurant. Minimum 5 years NYC experience. Hard working, experienced in working in fast paced, high volume restaurant. We are looking for someone who is passionate about both quality and cost control, with solid experience in consistency. We are looking for a great attitude. Solid reference a must.

Please send resume to alykes07@yahoo.com.

Česká škola v Astorii, Queens
hledá

učitele/učitelky češtiny.

Nabízíme mimoškolní výuku českého jazyka dětem od 5-14 let. Uspěšní kandidáti budou mluvit plynule česky, budou mít zkušenosti se vzděláváním dětí, schopnost pracovat v silné kolaborativním prostředí, a zájem o podporu českého kulturního vzdělání.

Nástup možný od září 2009.

Požadované: vysokoškolské vzdělání a americké pracovní povolení. Pedagogický směr a česká a/nebo americká aprobace jsou upřednostňovány, ale nejsou podmínkou

Zajemci zašlete životopis na adresu blankaks@aol.com, k rukám pí. Blanka Sylvester, ředitelka.

SVU New York

Společnost pro vědy a umění, New Yorkská pobočka (SVU NY), se s prosbou obrací na krajany o pomoc při organizování říjnových oslav 50 let trvání SVU NY. Sháníme zejména fotografie a filmové dokumenty jakékoliv kvality z období let 1959-2009.

Kontaktní údaje: Dr. Jaroslav E. Sýkora, 1058 Carroll St., Brooklyn, 11225 NY. Tel: 1-850-5243465. E-mail: svu.newyork@hotmail.com

Embassy of the Slovak Republic, Washington, DC

Velvyslanectvo Slovenskej republiky vo Washingtonu oznamuje, že nová a jediná oficiálna webová stránka velvyslanectva je umiestnená na webovej adrese www.mzv.sk/washington.

Predchádzajúca webová stránka www.slovakembassy-us.org ani žiadna iná stránka nie je v správe Velvyslanectva SR vo Washingtonu a velvyslanectvo nemá kontrolu nad jej obsahom ani nenesie zodpovednosť za na nej zverejnené informácie.

oprávněný distributor českých filmů a TV seriálů nabízí celou řadu nových filmů a programů:

OPRAVDOVÁ LÁSKA

Pokračování velice úspěšného cyklu (Můj otec a ostatní muži, Krásný čas). Renata žije ve Francii a začíná pracovat na svých vzpomínkách na dětství v komunistu a na svého otce. Přijíždí si pro ni disident Holý a douhá, že s ním odjede do Čech. Stane se tak, protože Renata má k Holému už dlouhou vlnu přátelský vztah, který se pozemělně změnil v hlubokou lásku. Když Renata zjistí těhotenství, Holý je zaskočen a chce, aby Renata šla na potrat. Ta odmítne a vrací se do Francie. Holý za ní přijíždí — happy end

LÁSKA IN MEMORIAM

Šestnáctiletá učnice Zuzka dojíždí do Prahy, kde se učí v oboru mechanik a seřizovač zemědělských strojů. Bydli střídavě na internátě a u rodičů na statku. Doma ji čeka nekonečná práce a ve škole trvalý posměch spolužáků. Teprve na divném internátě může žít své sny o lásce.

Vyžádejte si bližší informace. Podporujte legální obchod!

VIDEO EL CANADA, LTD
583 William St., London, ONT., Canada N6B 3E8
Tel: (519) 434-9939. Fax: (519) 434-8182
E-mail: video.el@videocanada.com
www.vldroelcanada.com

CZECH CENTER

ČESKÉ CENTRUM

České centrum New York zve na

KONCERT

Rolníčka Praha

17. července, 19 hodin, 7 pm, České centrum New York

Koncert známého dětského pěveckého sboru Rolníčka Praha, založeného v roce 1978 Karlem Virglerem. Koncert je součástí koncertního turné v U.S.A. a Kanadě.

KONCERT

Jan Vodňanský

21. července, 18:30 hodin, České centrum New York

One-man show. Program obsahuje novinky i autorovu původní tvorbu mnoha žánrů. Krátké básně, aforizmy, slogany, improvizované komentáře doprovázené kresbami a originální autorské písničky.

23. července v 17 hodin se bude konat koncert Jana Vodňanského pro děti (tento koncert je pouze v českém jazyce).

FILMY

Letní promítání na terase
Bohemian National Hall

Promítání českých filmů na střeše České národní budovy.

Každý čtvrtek od května do 1. října. Promítání začíná po setmění. V případě nepříznivého počasí je promítání v 20:30 hodin v kině v prvním patře.

Filmy:

16. července — Akumulátor	27. srpna — Návrat idioty
23. července — Amerika	3. září — Ene bene
30. července — Cesta z města	10. září — Hezké chvíle bez záruky
6. srpna — Nuda v Brně	17. září — Kdožkáři
13. srpna — Mazany Filip	24. září — Skřítek
20. srpna — A bude hůř	1. října — Indiánské léto

Filmy jsou v českém znění s anglickými titulky. V případě špatného počasí je promítání zrušeno.

VÝSTAVU

Jaroslav Ježek: Život je jen náhoda

16. června — 30. srpna, České centrum New York

Výstavní projekt Národního muzea — Českému muzeu hudby o Jaroslavu Ježkovi (1906-1942), proslulém českém skladateli hudební avantgardy ve 20. století.

České centrum je otevřeno:

Galerie: Pondělí-Pátek 10:00-17:00, Čtvrtek 10:00-19:00

Office: Úterý-Pátek 10:00-17:00, Čtvrtek 10:00-19:00

Join our Czech Center Club!!

České centrum nabízí svým příznivcům možnost stát se členy Klubu Českého centra.

Pro členy nabízíme mnoho zajímavých nabídek, výhod a slev. Každý člen obdrží tričko [doh-bree dehn], slevy na akce pořádané Českým centrem a další výhody.

Více informací o Klubu na www.czechcenter.com

Pro více informací kontaktujte:

České centrum New York, 321 East 73rd Street, New York, NY 10028

Kontakt: tel. 646 422-3399 • info@czechcenter.com • www.czechcenter.com

ČESKÉ A SLOVENSKÉ VIDEO KAZETY — BEST QUALITY — V BARVĚ

Nabízíme 30 různých VHS video kazet, cena \$20 za kus

DOBŘÝ VOJÁK ŠVELK - APON 5551/55518 - hraje R. Hrušínský, 2 VHS

OPERY NA VHS KAZETÁCH

B. Smetana: Prodaná nevěsta o 3 dějstvích \$25

A. Dvořák: Rusalka o 3 dějstvích \$25

České a Slovenské audio kazety. Cena \$5 za kus

Nové kopmakt disky:

Nejpopulárnější písně - Budvarka APON-2524

Polky Valčíky APON-2547

Moravanka APON-2515

Cena \$12.99 za kus.

Polky, valčíky, lidovky,

populární písně,

čardáše, národní písně a tance.

Pište nebo volejte pro katalog.

Provádíme převody z evropského

na americký video systém a naopak

60 až 90 min, \$25 kazeta - \$5 poštovné

APON MUSIC AND VIDEO, INC.

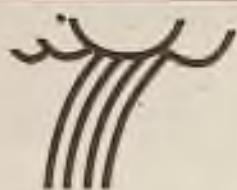
P. O. Box 3082, LLC, NY 11103, USA

Tel. (718) 721-5599

Sloužíme krajanům přes 40 let — www.aponrecords.com

Předplatte si Americké listy

Zvůle osudu

KATASTROFÁLNÍ
POVODEŇ
ZAVINĚNÁ
ČLOVĚKEM

Bez Williama Mulhollanda by Los Angeles dnes nebylo světovou metropolí, ale na jeho dobré jméno vrhla stín katastrofa.

Krátce po půlnoci 12. března 1928 se v údolí Santa Clara severně od Los Angeles protáhla přehrada St. Francis. Do údolí se během krátké doby vylilo přes 55 miliard litrů nahromaděné vody. Než si vodní masy našly cestu do vln Tichého oceánu, strhly s sebou v šířce tři kilometrů a v délce sta kilometrů všechno, co jim stálo v cestě – lidi, zvířata, domy, mosty, celé železniční tratě. Povodeň si vyžádala téměř pět set obětí a zanechala po sobě zpustošenou krajinu, zanešenou až do výšky několika metrů bahnem.

Hledání viníka pohromy skončilo velmi rychle: vina padla na Williama Mulhollanda, který vedl v roce 1926 jako hlavní inženýr stavbu přehrady St. Francis a v současné době stál v čele vodárenského podniku v Los Angeles. Při vyšetřování katastrofy našli pověření znalci důkazy, že hráz začala propouštět vodu už den předtím, než se protáhla. Při svém slyšení Mulholland vypověděl, že den před katastrofou na přehradě byl. Ujišťoval však vyšetřovatele, že na nic neobvyklého nenarazil. Znalci nakonec dospěli k závěru, že skalní podloží, na němž byla hráz postavena, nevyhovovalo a že inženýři udělali při technickém posuzování těchto skal a při konstrukci hráže chybu.

Mulholland nebyl sice odsouzen, ale zanedlouho ze své funkce odstoupil. Zbytek svého života – zemřel roku 1935 – strávil v dobrovolné izolaci, protože velmi těžce nesl výt-

ky adresované na jeho hlavu.

Mulhollandův americký sen

Protřetí přehrady St. Francis natrvalo poškodilo Mulhollandovu dobrou pověst. Přitom stačil až do této katastrofy vykonat obdivuhodné dílo.

Narodil se roku 1855 v irském Belfastu. V patnácti letech opustil školu a vydal se na moře. Počátkem sedmdesátých let 19. století přistál v New Yorku a od té doby pracoval v různých částech země jako dřevorubec, pak v textilní branži a po krátkou dobu také v dole, než se v roce 1877 vydal do Kalifornie a brzy nato se objevil v Los Angeles. Našel si práci v tamějších vodárnách, které se měly stát jeho celoživotním posláním.

Los Angeles bylo protkáno systémem otevřených kanálů a Mulholland měl zpočátku za úkol jeden z těchto kanálů udržovat. Potřebné znalosti matematiky a technických věd si mladý muž osvojil samostatným studiem. A byl v něm skutečně úspěšný: o osm let později působil v losangeleských vodárnách jako vedoucí inženýr. Mimořádná sebevědomost, která měla na jeho rychlém vzestupu největší zásluhu, se v něm družila s velkou dávkou humoru a přátelství – spolupracovníci projevovali svůj uznalý vztah k Mulhollandovi mimo jiné tím, že mu s úctou přezdívali „náčelník“.

Mulhollandovo mistrovské dílo

Koncem 19. století mělo Los Angeles přibližně 100.000 obyvatel

– a příliv nových osadníků neustával. Mulholland a jeho tehdejší šéf, bývalý starosta Los Angeles Fred Eaton, varovali veřejnost, že brzy už nebude pro neustálé rostoucí množství lidí stačit voda. Městem totiž protékala jediná řeka, Los Angeles River a období sucha se zde zákonitě protahovala na stále delší dobu. Eaton a Mulholland pátrali po nových vodních zdrojích v širším okolí města a přitom narazili také na Owensovo údolí ležící asi 370 kilometrů severně od Los Angeles. Jelikož se nacházelo více než 1200 metrů nad hladinou moře, bylo Mulhollandovi jasné, že odtud by se dala voda do Los Angeles dopravovat zcela bez pomoci čerpadel. Stačilo by využít přirozeného spádu. Rozhodli se tedy, že odtud vybudují do města akvadukt. Eaton si vzal na starost vyjednávání s úřady a dal v celém údolí vykoupit pozemky na tento projekt.

William Mulholland na svědecké lavici. Výtka, že nese vinu na protřetí hráz St. Francis, se tohoto váženého muže hluboce dotkla.

Mulholland se pustil do vystavby vodovodu. Po osm let pět tisíc dělníků s pomocí šesti tisíc meziků budovalo v poušti potřebné silnice, železniční tratě, elektrické vedení a přepustě. Vykopali v horách celkem 164 tunelů, jejichž celková délka činila kolem sta kilometrů.

Mulholland se zasloužil o skutečný div inženýrského stavitelství. Vybudovaný akvadukt byl konečnou délkou 373 kilometrů v roce 1913 nejdelší na světě. Nemenší obdiv si však zaslouhuje skutečnost, že Mulholland dokončil celou stavbu – dosud nejobtížnější stavební projekt v Americe vůbec – v termínu, který si předem naplánoval, a předpokládaný rozpočet nejenže nepřekročil, ale zůstal dokonce hluboko pod ním.

Vodovod pro Los Angeles byl slavnostně spuštěn 5. listopadu 1913. Tehdy přitekla zázračným dílem techniky poprvé voda z Owensova údolí do podzemního rezervoáru v údolí San Fernando. William Mulholland při zahajovací ceremoniálu se svou typickou skromností prohlásil: „Tady to máte, poslušte si!“ Tato věta vešla do dějin města Los Angeles – dodnes tu zná její význam každé malé dítě.

Na cestě k metropoli

- ✓ Los Angeles bylo založeno roku 1781 jako španělská misionářská osada.
- ✓ Po Americko-mexické válce připadlo město v roce 1846 USA.
- ✓ Když bylo v roce 1848 objeveno v pohoří Sierra Nevada zlato, vypukla zlatá horečka, v jejímž průběhu význam Los Angeles rychle vzrostl.
- ✓ Razantní růst města zahájilo připojení na dvě železniční tratě v roce 1876 a 1885.
- ✓ Dnes žijí v Los Angeles čtyři miliony obyvatel.

Válka v Owensově údolí

V prvních letech po dokončení akvaduktu se ukázalo, že město zdaleka nepotřebovalo tolik vody, kolik jí najednou mělo k dispozici. A tak se vodou začalo zavlažovat také údolí San Fernando, které po této vzpružce doslova rozkvetlo a díky tomu významně stouply ceny tamějších pozemků. Zato Owensovo údolí začalo pomalu vysychat. Jeho obyvatelé se cítili být podvedeni, protože Mulholland je ujišťoval, že se vodovodem bude z jejich údolí odebírat jen tolik vody, kolik ji bude město bezpodmínečně potřebovat.

Nespokojenost vyústila v květnu roku 1924 v útok dynamitem na zvlášť důležité místo akvaduktu. Sabotážní akce se pak znovu opakovala a v útku se začalo psát o „válce v Owensově údolí“. Tento konflikt dosahl vrcholu v listopadu roku 1942, kdy sedmdesát ozbrojených mužů z údolí uzavřelo jednu důležitou propust akvaduktu a vodu zcela zastavilo. Další den stoupl počet demonstrantů na sedm set osob. Požadovali odškodnění za to, že jejich půda ztratila veškerou cenu. Probíhala dlouhá a úporná jednání, která ovšem nedospěla k dohodě. V roce 1927 vylétla do povětří další část akvaduktu.

Rok nato zkrachovala po pochybných finančních transakcích Banka Owensova údolí. Tím ztroskotala jakýkoli další odpor proti vodovodu, protože jak vůdci hnutí, tak i většina ostatních obyvatel údolí přišla o své peníze. Město Los Angeles skoupilo poté v údolí další půdu, takže mu patřilo už 95% veš-

kých pozemků, jimiž akvadukt procházel. Z tohoto vítězství se ovšem Mulholland dlouho neradoval, protože zanedlouho, v březnu roku 1928, došlo k protřetí přehradě St. Francis, což zničilo jeho dobrou pověst.

Mulhollandova rehabilitace

V roce 1992 odborníci znovu prozkoumali příčiny katastrofy, k níž došlo roku 1928. Tentokrát dospěli k jednoznačnému závěru, že Mulhollandovi nelze vyčítat žádnou nedbalost. S geologickými vědomostmi tehdejší doby nebylo v žádném případě možné zjistit, že skalní formace na východním okraji hráz nebyla jako základ pod hráz vhodná.

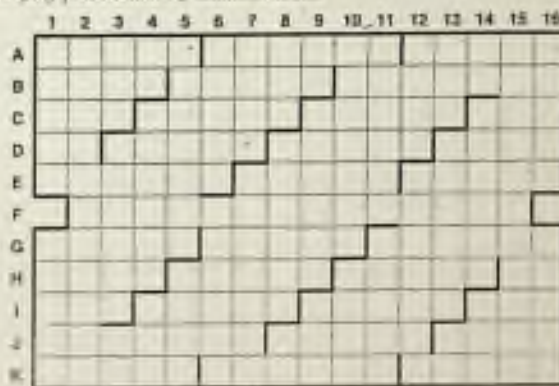
Mulholland zůstal v dějinách Kalifornie postavou legendární i spornou. Všeobecně se uznává, že vytvořil nezbytné předpoklady pro růst Los Angeles, ale dnes jsou nám také naprosto jasné ekologické problémy, které se objevily v souvislosti s odváděním vody z okolních údolí do města. V tomto druhém případě je však nutné se inženýra Mulhollanda zastat, protože v tehdejších dobách neexistovalo ve společnosti prakticky žádné ekologické povědomí.

Ten, kdo dnes navštíví Los Angeles, musí nutně narazit na Mulhollandovo jméno, protože podle něho dostala název jedna z nejmalebnějších ulic ve městě, Mulholland Drive. Je to přímo „povinná“ část programu pro ty, kdo si chtějí udělat obrázek o městě, jež by se bez tohoto muže nestalo tím, čím dnes je.

READER'S DIGEST VÝBĚR

Pro volnou chvíli

Ignác Šechtl (1840-1911) – fotograf a průkopník... (tajenka). Krátce pracoval jako pisar zasilatelské firmy, brzy se ale vyučil fotografickému řemeslu. Založil si atelier v Plzni, ale spolupráce s fotografem Franzem Bergmanem nevyšla, proto se živil jako fotograf kočovný. Zajímavé jsou jeho fotografie měst Prachatic, Jistebnice, Tábora, Žirovnice či technicky neobvyklý panoramatický snímek Blatná.

VODOROVNĚ: A. Obava; stav; jméno herečky Mandlové. - B. Terpenická látka; druhá tráva; měsíc muslimského roku. - C. Rybářská síť; tuřín (nářečně); létající savce; spodek nádoby. - D. Chemická značka stříbra; školní úřad (slangově); odborník v logice; francouzské město. - E. Tropický plod; letec; bahenní sopka. - F. Tajenka. - G. Kovová nádoba; štětinovitý výrůstek; zlatnické držátko. - H. Ohmatání; ohyby trupu; nečas; vzorec sulfidu uranátého. - I. Vlákno; dvě tečky nad písmenem; český toulkař; částí týdně. - J. Klerik s nižším svěcením; otisk; práci potřebná. - K. Kapání; tykadlo členovců; hltavé pit.

SVISLE: 1. Vlákna z listů agáve; balkánský palác. - 2. Tragikomická. - 3. 12 měsíců; mihát; primat. - 4. Kletý (zastarale); část podešve; prkený strop (nářečně). - 5. Pečovatel zvířat; bunkr. - 6. Městnání krve; ocelový valček. - 7. Cizí bylina, prýmek (zastarale). - 8. Druh pepře; druh slitiny; SPZ Strakonice. - 9. Tahle; proudy vozidel; jubilejní. - 10. Močopudné léky; snr. - 11. Ledek sodný (ridge); houli. - 12. Silensství; střelná zbraň. - 13. Povinná platba státu; podstavec děla; SPZ Sokolova. - 14. Římských 199; milenka Samsona; opravná loď. - 15. Díle časová jednotka. - 16. Tropický strom; obyvatel Asie.

Vylúštění tajenky z č. 12:

V roce 1928 se v údolí Santa Clara protáhla přehrada St. Francis.

Nejslavnější: Čáslavská, Žátopek a Železný

Emil Žátopek, Věra Čáslavská, Jan Železný – co jméno, to perla. Věhlasný vytrvalec, neméně proslulá sportovní gymnastka a nejlepší oštěpař všech dob.

Po zlatém olympijském hattricku naopak stále před Pekingem pošlívá vodní slalomáčka a už čtyřicetiletá veteránka Štěpánka Hilgertová. První vítězka ze samostatné České republiky vedoucí soutěže kajáků v Atlantě a Sydney. I když se slalomáři prali s divokou vodou na OH zatím jen pětkrát, mají Češi už osm medailí (3-3-2). V Barceloně 1992 si olympijské zlato vyjel kanoista Lukáš Pollert.

Velmi úspěšní byli v minulosti také sportovní střelci, na jejichž kontě je čtrnáct medailí (4-5-5). Ty nejčennější získali Jan Kůrka s Miroslavem Vargou ve střelbě z malorážky vleže (1968 a 1988), Josef Panáček ve skeetu (1976) a Petr Hrdlička v trapu (1992).

Velké ovace a obdiv sklídilo v historii olympiád mnoho dalších českých nebo čs. reprezentantů. V úpolových sportech se vyznamenali například zá-

pasník Vítězslav Měcha, olympijský vítěz v řeckořímském stylu v kategorii do 74 kg (1972), nebo tři zlatí boxeři a tři vzpěrači. Milena Duchková, která vyhrála ve skocích z desetimetrové věže (1968), je dosud jedinou olympijskou medailistkou v plaveckých soutěžích.

Když se roku 1988 vrátil v Soulu do programu OH po 64 letech tenis, mužskou dvouhru vyhrál Slovák Milošad Mečir. Ojedinělého výsledku dosáhli například i dráhoví cyklisté Jiří Daler, vítěz stihacího závodu z Tokia 1964, a sprinter Antonio Tkáč (1976) či treboňská veslařská čtyřka s kormidelníkem (1952).

Ojedinu z unikátních medailí z LOH se zasloužil František Ventura v jezdeckém sportu. Roku 1928 v Amsterdamu nenašel ve skokanských závodech žádný ze soupeřů recept na jeho souhru s koněm Elliot, jehož rok předtím zcela náhodně objevil u bývalého dragounského pluku. Do této kategorie se před čtyřmi lety přihlásila i stříbrná jachtařka Lenka Šmidová.

ČTK

Věž v Pelhřimově nahradila Mont Everest

Ultramaratonec Miloš Škorpil chtěl zdolat Mont Everest. Nejvyšší horu světa však zastoupila věž kostela sv. Bartoloměje v Pelhřimově. Na zdolání měl 12 hodin. Kolikrát výstup zopakoval a podařilo se rekord?

Budeme vás ještě chvíli napínat. Nejdřív něco málo informací o věži kostela sv. Bartoloměje. Ta Mont Everest připomíná zejména svojí krkolomností výstupu. Věž má 148 schodů a převýšení 30 metrů.

„Miloš Škorpil v útrobcích této věže během 12 hodin zdolal nadmořskou výšku 7 kilometrů a 112 metrů. Tentokrát to chtěl dotáhnout až na nejvyšší horu světa, ale ona se mu to nepodařilo,“ uvedl Miroslav Marek z agentury Dobry den. Aby rekord padl, musel by zdolat dva schody v každé větvi a to včetně času na občerstvení a převlékání. Přesto to byl účtyhodný pokus. Miloš Škorpil vydržel stoupat nahoru a dolů 11 hodin a 16 minut.

„Naběhl při tom 162krát výšku věže, která se tyčí nad pelhřimovským náměstím. Zdolal 23,976 schodů nahoru a stejný počet schodů zase dolů. Nicméně někdy ve čtvrté v noci ho zradily stehenní svaly. Námaha byla tak značná, že Miloš, když jsem potom v noci za ním přijel, nebyl schopen sejít ani osm schodů, musel couvat, tak měl svaly namožené.“

Kolik při takovém pokusu vypil vody a propotil triček?

„Ta první odpověď je snadná. Ta jsou asi 3 litry vody. Co se týče propocení triček, tak v tom je trošku zrád-

Ultramaratonec Miloš Škorpil

nost té historické budovy. Věž má i 4 metry silné kamenné zdi a drží se tom po zimě chlad. Tělo tak při sestupu dolů vychládá. To byl právě problém, se kterým se Miloš potýkal a to mu přivodilo zradu, která zapříčinila, že se mu to tentokrát nepodařilo.“

Pan Škorpil je držitelem i řady dalších rekordů. Kterých?

„Uběhl například vzdálenost z Hodonína do Aše za 76 hodin. Je sportovcem každým coulem, nejen co se týče běhu. Např. na veslařském trenážeru za něco málo přes tři hodiny zdolal maratónskou trať, to znamená při střední zátěži trenážeru uvesloval 42 kilometrů a 195 metrů.“

SPORT

Vodní slalomáři „up & down“

V pretekoch 2. kola Svetového pohára v bratislavskom Čunove slovenskí vodní slalomáři znovu „vyučovali“ celý svet. Získali dohromady 9 medailí, z piatich disciplín vyhrali slovenskí vodáci štyri.

V C1 muži Slováci obsadili všetky tri miesta – vyhral Michal Martikán, druhý skončil Alexander Slafkovský, tretí Matej Beňuš. Technicky náročnú trať K1 ženy najlepšie zvládla olympijská víťazka Gabriela Kaliská, za druhou Austrálčankou Lawrenceovou sa na treťej priečke umiestnila Jana Dukátová. Tá dokonca po tejto súťaži „presadla“ do C1, kde suverénne zvíťazila pred ďalšou Austrálčankou Guineovou a tretou Janou Beňušovou.

V C2 potvrdili svoju kvalitu aj súrodenci Hochschornerovcí na novej lodi, keď na druhé miesto odsunuli bratrancov Laca a Petra Škantárovcov, ktorí mali v semifinále najlepší čas, tretí skončili Nemci Becker a Henze.

V nemeckom Augsburgu sa slovenským vodným slalomárom nedarilo celkom tak ako si želali. Zvíťazila iba Jana Dukátová v kajaku žien, čím si vybojovala celkové prvenstvo vo Svetovom pohári. Elena Kaliská nepostúpila z kvalifikácie a Michal Martikán na pretekoch C1 necestoval, vzhľadom na to, že každý deň v rodine očakávajú príchod nového člena.

V C2 znovu boli z príbuzenských dvojíc lepší bratanci Laco a Peter Škantárovci (skončili na 2. mieste), bratia Hochschornerovcí skončili na 4. pozícii. Pre Škantárovcov to znamená aj priebežné vedenie v rámci Svetového pohára.

Čeští horolezci v Himalájích

Novou cestu na himálajskou osmitisícovku Gašerbrum I bude hledat česká expedice vedená Markem Holečkem a Zdeňkem Hrubým. Oba horolezci se pokusí vylézt poměrně obtížnou osmitisícovku jihozápadní stěnou a alpským stylem, aby při přerušila dvacetileté české čekání na prvovýstup.

„Od roku 1989 neexistuje jediný český byt jen pokus o prvovýstup na takový kopec. Od generace Rakoncaye a dalších je tu dost velká mezera,“ vysvětlil své pohnutky Holeček.

Jeho tým v rámci expedice Klattermusen New Decision pod 8064 metrů vysokou horu vyrazí 9. července a vrátit se má začátkem září. Češi se nad hranici 6000 metrů rozdělí a zatímco jedna šestičlenná expedice poleze klasickou trasou, Hrubý s Holečkem se vydají na vlastní pěst.

„Je tam nádherná dlouhá stěna, kterou skoro nikdo neprolezl. Dotkli se jí jen před lety Poláci, my si budeme hledat svou cestu,“ uvedl horolezec.

Slovenský fotbal

Futbalová Corgoň Superliga

Po velmi krátké přestávce – čtyřidniční – začal nový ročník nejvyšší slovenské fotbalové soutěže.

1. kolo: Slovan – Senica 3:0, Ružomberok – Dubnica 1:1, Petržalka – Prešov 0:1, Žitňa – Nitra 1:1, Košice – Dunajská Streda 2:0, Trnava – Banská Bystrica 0:0.

Tabulka Corgoň Superligy

	Z	V	R	P	Skóre	Body
1. Slovan	1	1	0	0	3:0	3
2. Košice	1	1	0	0	2:0	3
3. Prešov	1	1	0	0	1:0	3
4. Žitňa	1	0	1	0	1:1	1
5. Ružomberok	1	0	1	0	1:1	1
6. Dubnica	1	0	1	0	1:1	1
7. Nitra	1	0	1	0	1:1	1
8. B. Bystrica	1	0	1	0	0:0	1
9. Trnava	1	0	1	0	0:0	1
10. Artmedia	1	0	0	1	0:1	0
11. D. Streda	1	0	0	1	0:2	0
12. Senica	1	0	0	1	0:3	0

Telegraficky

Hokejový útočník Jiří Hudler překvapil: z Detroitu se stěhuje do Moskvy, kde bude hrát za Dynamo.

Jediný český cyklista v Tour de France 23letý Roman Kreuziger po deváté etapě držel v celkové klasifikaci 14. pozici a věřil, že v Alpách se jeho forma zvedne.

Fotbalista Jaroslav Plašil skončil ve španělské Pamploně, za 78 milionů korun přestoupil do Bordeaux.

Automobilka Škoda oslavila historický triumf, finský jezdec Juho Hänninen ovládl na voze Škoda Fabia S2000 Ruskou rallye.

Bývalá slavná koulařka Helena Fibingerová, mistryně světa a bronzová olympijská medailistka z roku 1976 v Montrealu, oslavila své 60. narozeniny.

Česká fotbalová liga odstartuje už 24. července zápasem Teplic se Spartou. Sparta požádala o změnu, aby se mohla připravit na boj o Ligu mistrů.

Legendární fotbalista Pavel Nedvěd, který oznámil konec slavné kariéry v Juventusu Turín, odmítl nabídku Interu Milán i post asistenta trenéra v Juventusu. Spekuluje se, že by mohl hrát po boku Davida Beckhama v USA, nabídky má i z Kuvajtu.

Fotbalový obránce Erich Brabec, kterého se překvapila zbavila Slavia Praha, bude hrát za turecký Ankaraspor.

Cyklista Milan Špěšný obsadil na mistrovství Evropy v cross country skvělé šesté místo, což je historicky nejlepší české umístění.

Ženský pětietapový závod cyklistek Tour de Feminin v Českém Švýcarsku vyhrála Ruska Burčenkova před Francouzskou Pitelovou a Českou Růžičkovou.

Česká fotbalová reprezentace klesla v žebříčku FIFA až na 21. místo, to je nejhorší pozice od roku 1995.

Hokejista Radek Dvořák prodloužil smlouvu v týmu Floridy o další dvě sezóny. Útočník Martin Havlát odchází z Chicaga do Minnesota, kde podepsal šestiletou smlouvu. Pavel Kubina mluví z Toronto do Atlanta, Jaroslav Špaček z Buffala do Montrealu, David Koci z Tampy do Colorado. A Aleš Kotlík podepsal smlouvu s New York Rangers.

Hokejový útočník Martin Straka (36) se stal 70procentním majitelem hokejového extraligového klubu Plzně, když se zavázal uhradit dluh klubu ve výši 18 milionů korun. Z Plzně odcházel za kariérou do NHL a stále za ní hraje.

Tenistka Nicole Pietrangeli, bývalá světová sedmáčka, klesla po nezdaru v letošním Wimbledonu až na 141. místo v žebříčku WTA.

Na mistrovství Česka ve veslování na kanále v Racičích u Litoměřic získali tituly ve skifu Mirka Knapková a Ondřej Synek. Oba pak přidali další zlato – Knapková jako členka párové čtyřky, Synek ve dvojskifu s Václavem Zittou.

Českou fotbalovou reprezentaci povede šéf svazu Ivan Hašek, když Karel Jarolím dal přednost práci ve Slavii. Pomáhat v roli poradce bude Haškovi i bývalý šéf reprezentace Karel Brückner. František Straka tak vedl reprezentační tým pouze v jediném zápase s Maltou.

Slovenská reprezentantka v zápasení Lenka Matejová na juniorských ME v gruzínskom Tbilisi v kategorii do 44 kilogramů vybojovala titul kontinentální šampionky, když v finálovém souboji porazila Rusku Anastasii Tabajevovou tesně 5:4.

Mužská volejbalová reprezentace v domácím dvojzápase 5. kola Evropské ligy vyhrála s Rakúskem oba zápasy 3:0 a představila sa vo finálovom turnaji Final Four v Portugalsku.

Na lausannskom mítingu Athletissima obsadili slovenské Ťahké atletky – trojskokánka Dana Veldáková a bežkyňa na 800 metrov Lucia Klocová – štvrté miesta. Obe tak majú šancu dostať sa opakovane do tzv. Svetového finále osemich najlepších v jednotlivých disciplínach v septembri v gréckom Solune. Zatiaľ má doň istý postup kladivárka Hrašnová, možný je aj postup kladivára Libora Charfreitiga.

Futbalisti Spartaka Trnava postúpili do 2. predkola premiérového ročníka súťaže Európskej ligy UEFA 2009/2010. Zverenci trénera Karola Peczeho zvíťazili v odvete 1. predkola na pôde azerbajdžánskeho vicemajstra Interu Baku 3:1 a potvrdili tak výhru 2:1 z prvého zápasu v Trnave. „Bílí andeli“ sa v 2. predkole európskeho pohára stretnú s FK Sarajevo z Bosny a Hercegoviny.

Slovenská tenistka Dominika Cibulková nepostúpila do semifinále dvojhrá na podujatí WTA Tour Swedish Open vo švédskom Bastade (dotácia \$220,000, antuka). Slovenská jednotka a nasadená dvojka turnaja podľahla vo štvrtfinále Argentínčanke Gisele Dulkovéj v trojsetovej dráme 7:6 (5), 3:6, 6:7 (6). Stretnutie trvalo tesmer tri a pol hodiny a Dominika v tajbrejku tretieho setu nevyužila za stavu 6:4 dva mečbaly. Dvanásť hráčok sveta Cibulková prehrala s členkou širšej špičky Dulkovou (45.). Vo štvrtom vzájomnom stretnutí prvýkrát.

Na atletickom mítingu IAAF Grand Prix v Madride slovenská kladivárka Martina Hrašnová zvíťazila výkonom 75,11 m. Do hodnotenia seriálu World Athletics Tour (WAT) si pripísala 10 bodov a s celkovým ziskom 42 bodov si upevnila druhú priečku za Poľkou Anitou Włodarczykovou (48 bodov). Hrašnová, finalistka olympiády 2008 v Pekingu, dosiahla na madridskom mítingu tretí najlepší výkon v kariére. Viac hodila iba v máji v Trnave (76,90 m) a vlni vo francúzskom Reims (76,82 m). Zverenkynia trénera Jozefa Hanušovského vylepšila rekord mítingu už tragicky zosnulý Poľky Kamily Skolimovskej 74,27 m z roku 2005 o 84 cm.

Peter Velits dosiahol výrazný úspech na cyklistickej Tour de France, po prvom tohtoročnom umiestnení do 10. miesta aj v poslednej pyrenejskej etape 96. ročníka finišoval v Tarbes na 5. mieste, pričom spolu s favoritmi Contadorom a Armstrongom počas celej etapy udávali tempo.

Návrh Ministerstva školstva SR vyplácať do konca života športovcom, ktorí získali medailu na OH, PH alebo zlato na MS zatiaľ skončil bez úspechu – v medzirezortnom pripomienkovaní sa proti sa vyslovili štyri ministerstvá.

Slovenská ženská tenisová jednotka Dominika Cibulková nebude štartovať na turnaji WTA v Prahe, kde mala byť nasadenou jednotkou. Vzhľadom na bolestivé natiahnutie slabín na turnaji vo švédskom Bastade jej to lekári neodporúčali.

Štěpánek poslal tenisty do semifinále DP

Čeští tenisté si po třinácti letech zahrají v semifinále Davisova poháru. Postup vybojoval v závěrečné dvouhře Radek Štěpánek, který porazil Juana Monaku po setech 7:6, 6:3 a 6:2 za dvě a půl hodiny. Domácí tým v Ostravě ve čtvrtfinálovém duelu zvíťazil nad Argentínou 3:2 na zápasy.

„Je to neuvěřitelné a dostali jsme se tam i díky vám, fanouškům, protože jste nás skvěle tlačili a my vám za to děkujeme,“ říkal do mikrofonu v proslovu na kurtu Štěpánek, který bodoval s Tomášem Berdychem ve čtyřhře. Štěpánek svůj plán odhalil při svém prvním podání. Taktika zněla jednoznačně: tlačit se co nejdříve k síti a rychle ukončovat výměny. Stejně jako předloni v záři proti Švýcarsku tak získal Štěpánek v kritické situaci za nerozhodného stavu pro tenisty vítězný bod. Čeští tenisté se v semifinále Davi-

sova poháru utkají s Chorvatskem. Tomáš Berdych márně hledal zbraň na Juana Martina Del Potra a prohrál ve třech setech. „Zahrál skvěle, předvedl bezchybný výkon,“ uznal Berdych po hladké porážce. Pátý tenista světa v Ostravě znovu oslnil brilantním výkonem. Soupeřům v obou dvouhrách nedaroval ani set. „Je paradoxní, že jsem hrál daleko líp než první den proti Monakovi, ale dopadlo to takhle. Nevím, co jsem mohl předvést líp,“ krčil rameny Berdych. Po utkání už tak mohl jen držet palce Radku Štěpánkovi, jenž v původní nominaci nahradil v souboji s Juanem Monakem Ivo Minářem.

Finále hráli Češi v historii bojů o salátovou misu jen dvakrát – poprvé v roce 1975 a naposledy v roce 1980, kdy Lendl, Šmíd, Kodeš a Složil vyhráli nad Itálií v Praze a radovali se ze zaslouženého triumfu.